

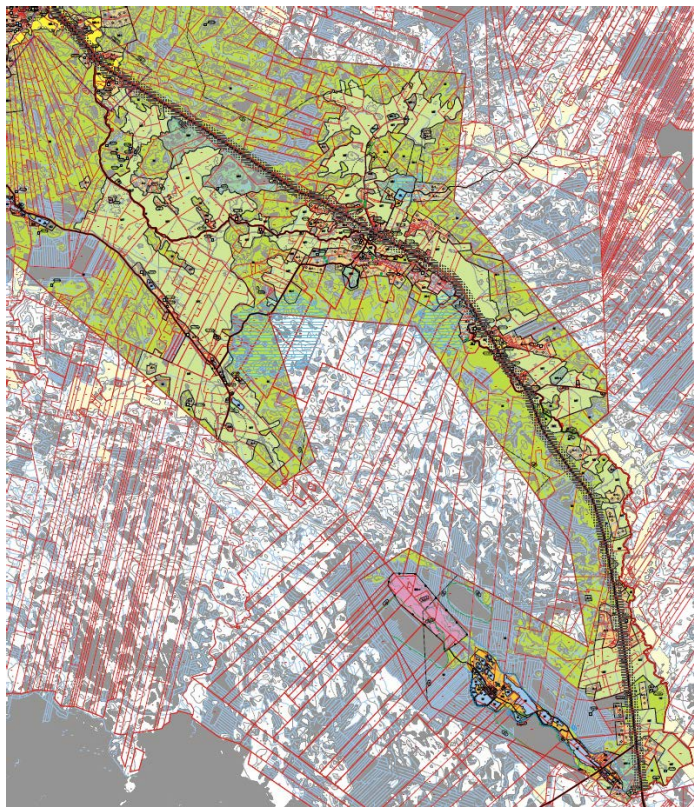
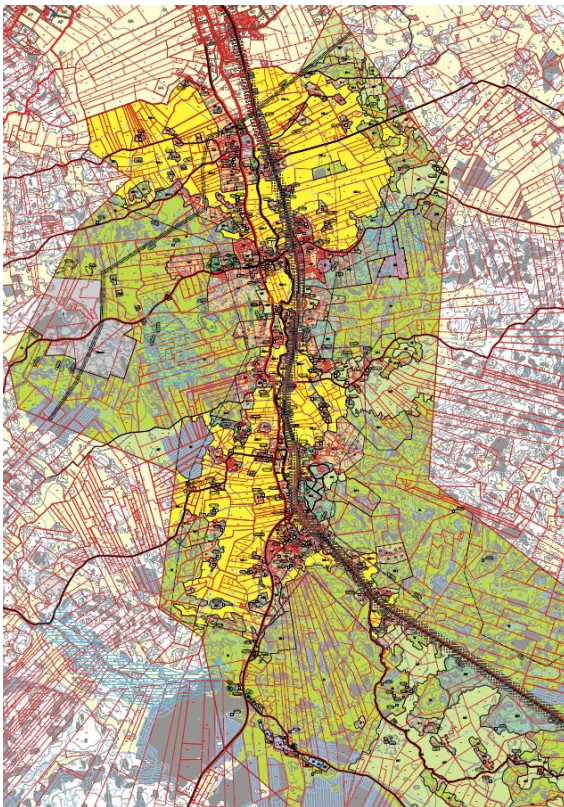
Vastaanottaja
Laihian kunta

Asiakirjatyyppi
Kaavaselostus

Päivämäärä
23.3.2026

LAIHIAN KUNTA

VALTATEIDEN VAIKUTUSALUEEN OSAYLEISKAAVAN TARKISTUS JA LAAJENNUS VAIHE 1, KESKUSTAN ETELÄPUOLINEN ALUE

Päivämäärä **23.3.2026**
Laatija **Päivi Märjenjärvi, Stina Karhunmaa, Maria Niemi, Petri Hertteli, Nelli Nenonen, Hannakaisu Turunen**
Tarkastaja **Juha-Matti Märijärvi**
Hyväksyjä **Laihian kunnanhallitus**
Kuvaus **Kaavaselostus**

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	4
1.1	Yleiskaavatyön taustaa	4
1.2	Suunnittelualue	4
1.3	Yleiskaavaan liittyvää lainsäädäntöä	6
1.4	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	8
2.	LÄHTÖKOHDAT	9
2.1	Suunnittelutilanne	9
2.2	Selvitykset	15
2.3	Maanomistus	16
2.4	Pohjakartta	16
2.5	Luonnonympäristö	16
2.6	Maisema ja kulttuuriympäristö	28
2.7	Väestö, elinkeinot ja palvelut	38
2.8	Rakennettu ympäristö	41
2.9	Rakentamista rajoittavat tekijät	45
3.	TAVOITTEET	48
3.1	Tavoitteiden muodostuminen	48
3.2	Tavoitteet alueellisista selvityksistä ja strategioista	50
3.3	Tavoitteet osayleiskaavan valmisteluvaiheessa	50
4.	OSAYLEISKAVALUONNOS	56
4.1	Luonnoksen periaatteet	56
4.2	Valmisteluvaiheen nähtävilläolo	59
4.3	Mitoitus	60
4.4	Alueiden käyttö osayleiskaavassa	60
4.5	Eriyispiirteet, kulttuurimaisema ja suojelukohteet	63
4.6	Rakentamista rajoittavat tekijät	65
4.7	Liikenne	66
4.8	Tekninen huolto	66
4.9	Yhteenvedo	66
5.	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	67
5.1	Menettely	67
5.2	Vaikutukset luontoon	67
5.3	Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön	69
5.4	Vaikutukset pienilmastoon	70
5.5	Vaikutukset hiilijalanjälkeen ja ilmastonmuutoksen hillintään	70
5.6	Vaikutukset yhdyskunnan rakenteeseen ja toimintoihin	70
5.7	Vaikutukset liikenteeseen	71
5.8	Vaikutukset maankäyttöön	71
5.9	Vaikutukset kaavoitukseen ja suunnitelmiin	71
5.10	Vaikutukset terveellisuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen	72
5.11	Vaikutukset yhdyskuntatalouteen	72
5.12	Vaikutukset sosiaalisiin oloihin	72
5.13	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioiminen	73
6.	OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	76
6.1	Toteuttamisen vaihteellisuus	76
6.2	Jatkosuunnitelmat	76
6.3	Seuranta ja jälkiarviointi	76

LIITTEET

Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, tarkistettu 23.3.2026

Liite 2. Hulevesiselvitys 2026

- Liite 3. Tarkistetut kohdekortit 2026, salassapidettävä**
- Liite 4. Luontoselvitykset 2021–2022, salassapidettävä**
- Liite 5. Rakennusinventointi**
- Liite 6. Liikenneselvitys 2026**
- Liite 7. Muistio viranomaisneuvottelusta 1.3.2017 – ei julkinen**
- Liite 8. Muistio työneuvottelusta 13.3.2018 – ei julkinen**
- Liite 9. Asukaskyselyn raportti**
- Liite 10. Rakennemallitarkastelu**
- Liite 11. Rantarakentamisen mitoitusselvitys, Sutikan alue – ei julkinen**

1. JOHDANTO

1.1 Yleiskaavatyön taustaa

Kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 11.9.2017 § 300 käynnistää Valtateiden vaikutusalueen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan tarkistuksen ja laajennuksen.

Laihian Valtateiden vaikutusalueen osayleiskaavan tarkistus ja laajennus perustuu lähtökohdiltaan kunnanvaltuuston 27.3.2006 hyväksymiin Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavoihin sekä niiden pohjaksi laadittuihin selvityksiin, joita päivitetään tarpeellisilta osilta.

Osayleiskaavan tarkistuksen ja laajennuksen tavoitteena on osoittaa maankäytön yleiset linjat ja kehittämisperiaatteet sekä asemakaavoitettavaksi tarkoitettavat alueet. Sutikan ja Jokisalongtien varren sorakuoppien ranta-alueilla osayleiskaava on tarkoitus laatia ohjaamaan rantarakentamisen rakentamislupien myöntämistä AKL 72 §:n mukaisesti. Lisäksi muilla alueilla tutkitaan mahdollisuus laatia kaava ohjaamaan rakentamislupien myöntämistä alueidenkäyttölain 44 §:n mukaisesti.

Kaavassa tutkitaan mm. uusien teollisuusalueiden sijoittumista Isonkylän alueelle sekä uuden Isonkylän kiertävän tieyhteyden muodostamista valtatieltä 3 uudelle Isonkylän teollisuusalueelle. Lisäksi kaavassa tutkitaan mm. kyläalueiden täydennysrakentaminen sekä kotieläintilojen merkintöjen ja suunniteltujen valtatielinjausten ja -liittymien päivitystarpeet.

Suunnittelualueen pohjoisosan alueelle on laadittu hankkeen VT 3 parantaminen välillä Helsingby – Laihia yleissuunnitelma ja siihen liittyvä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), joihin kunta ottaa erikseen kantaa tien suunnitteluprosesseissa sekä suunnittelualueen pohjoisosan kaavoituksen yhteydessä.

Osayleiskaava sovitetaan yhteen siihen rajautuvaan Laihian Kirkonseudun osayleiskaavaan.

Tavoitteita voidaan tarkentaa suunnittelun edetessä.

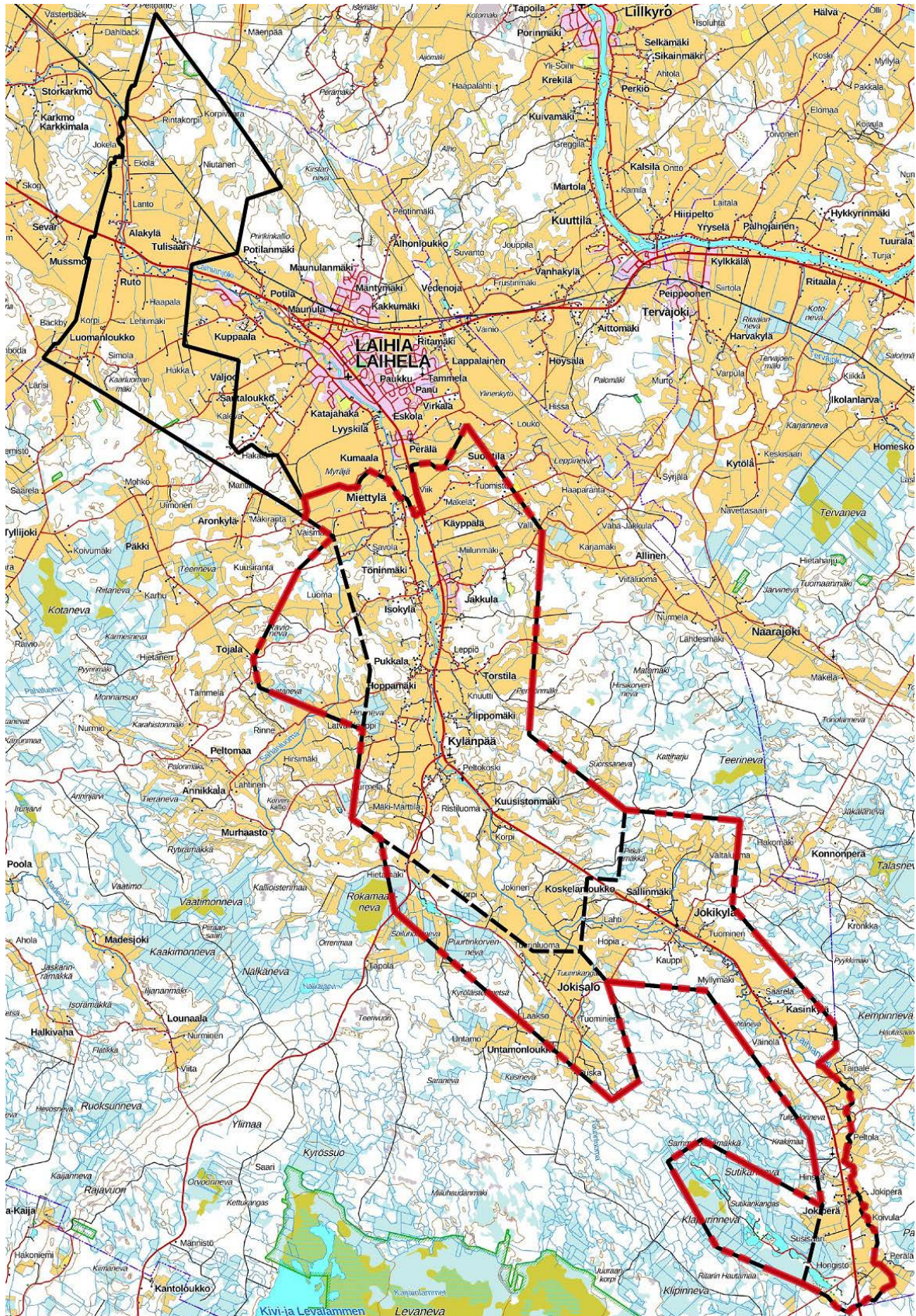
Yleiskaava laaditaan siten, että se täyttää alueidenkäyttölain 39 §:ssä määritellyt yleiskaavan sisältövaatimukset.

1.2 Suunnittelualue

Osayleiskaavan alustava suunnittelualue ulottuu Rudolta Mustasaaren kunnan rajalta jatkuen valtatie 3 suuntaisesti tien molemmiin puolin, kiertäen Kirkonseudun osayleiskaavan länsipuolelta ja jatkuen Jokiperään Ilmajoen kunnan rajalle asti. Alustavan suunnittelualueen laajuus on noin 110 km². Suunnittelualueen alustava sijainti ja raja-alue on esitetty kuvassa 1, jossa kaavan laajennusalueet sekä Jokikylän yleiskaava-alue on osoitettu katkoviivalla. Laajennusalueet sijoittuvat Isonkylän länsipuolelle, Jokisalongtien varteen sekä Sutikan alueelle. Suunnittelualueita voidaan tarvittaessa tarkistaa suunnittelun kuluessa.

Suunnittelussa edetään osa-alueittain eri vaiheissa. Ensi vaiheessa on valmisteltu kaavaluonnos Laihian keskustan eteläpuolisella osa-alueella. Laihian keskustan ja Mustasaaren kunnan välisellä alueella suunnittelussa edetään myöhemmin johtuen valtatie 3 Helsingby-Laihia – hankkeen keskeneräisestä suunnitteluvaiheesta. Tässä yhteydessä suunnittelualueita laajennetaan tarvittaessa myös Kirkonseudun osayleiskaavan alueelle.

Suunnittelualueen osa-aluejako esitetään kuvassa 1, eteläosa (vaihe 1) punaisella rajauksella. Suunnittelualue ulottuu keskustaajaman eteläpuolella Miettylässä valtatie 3 varressa vähäisesti Kirkonseudun osayleiskaavan alueelle. Eteläosan suunnittelualueen laajuus on noin 97 km².

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja raja, osayleiskaavan vaiheen 1 raja punaisella.

1.3 Yleiskaavaan liittyvää lainsäädäntöä

1.3.1 Alueidenkäyttölaki (752/2023), rakentamislaki (751/2023) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999)

Alueidenkäyttölain 20 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta sekä maapolitiikan harjoittamisesta alueellaan. Rakentamislain 99 §:ssä tarkoitetun kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista.

Yleiskaavan laatimista ja yleiskaavassa annettavia määräyksiä käsitellään alueidenkäyttölain (AKL) luvuissa 1, 5 ja 8 sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) luvuissa 1, 3 ja 6. Ranta-alueita koskevia erityisiä säännöksiä on annettu alueidenkäyttölain luvussa 10.

Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla (AKL 36 §). Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

”Yleiskaava ohjaa yhdyskuntarakenteen kehittymistä ja eri toimintojen yhteensovittamista. Se esittää tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoittaa yleispiirteisesti tarpeelliset alueet. Yleiskaavoituksessa korostuu yhdyskunnan toiminnallinen rakenne, eri aktiviteettien sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen sekä tämän rakenteen sovittaminen muuhun ympäristöön. Yleiskaava on sekä kunnan strategisen suunnittelun eräs väline että asemakaavoituksen ohjaaja. Se on ennen kaikkea kunnan tahdon ilmaisi ja sen toteuttamisen väline.” *Lähde: Ympäristöministeriö, Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset.*

Alueidenkäyttölaki edellyttää suunnittelun avoimuutta ja eri osapuolten vuorovaikutuksen järjestämistä (AKL 62 §).

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Laki edellyttää selvittämään tarpeellisessa määrin suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. (AKL 9 §). Tarvittavat selvitykset esitetään yleiskaavan selostuksessa.

Oikeusvaikutteinen yleiskaava – oleelliset oikeusvaikutukset

- Kun yleiskaavan laatiminen tai muuttaminen on pantu vireille, kunta voi määrätä alueelle rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen (AKL 38 § ja RakL 53 §). Kaavoituspäätöksen yhteydessä tai yleiskaavassa voidaan tehdä myös päätös kehittämisalueesta (AKL 111 §). Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa voidaan osoittaa suunnittelutarvealue, jolla on odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä tai jolla erityisten ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen vuoksi on tarpeen suunnitella maankäyttöä (AKL 16 §).
- Yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (AKL 42 §). Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteellä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (AKL 42 §).
- Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa (AKL 39 §). Lunastus- tai korvausvelvollisuus voi koskea maa- ja metsätaloutta varten osoitettua aluetta vain, jos kaavassa on asetettu sen käyttöä koskevia erityisiä rajoituksia (AKL 101 §).
- Yleiskaavassa voidaan erityisellä määräyksellä antaa erilaisia rakentamis- ja toimenpiderajoituksia:
 - yleiskaava-alueella tai sen osalla ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus, AKL 43 §).
 - maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus) lukuun ottamatta puiden kaatamista yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitetulla alueella.
 - rakennustoimintaan tarkoitettua aluetta kielletään käyttämästä enintään viiden vuoden aikana muuhun rakentamiseen kuin maatalouden ja muiden siihen verrattavien elinkeinojen tarpeita varten (määräaikainen rakentamisrajoitus, AKL 43 §).
 - Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (AKL 41 §).

- Rakennuksen tai sen osan purkaminen voidaan määrätä yleiskaava-alueella luvanvaraiseksi (RakL 55 §).
- Ministeriö voi yleisen tarpeen vaatiessa myöntää kunnalle luvan lunastaa alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu yhdyskuntarakentamiseen ja siihen liittyviin järjestelyihin tai on muutoin tarpeellinen kunnan suunnitelmallista kehittämistä varten (AKL 99 §).
- Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa voidaan erityisesti määrätä yleiskaavan käyttämisestä suoraan rakentamisluvan perusteena edellyttäen, että kaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta maankäyttöä alueella. Määräys ei voi koskea aluetta, jolla maankäytön ohjaustarve edellyttää asemakaavan laatimista. (AKL 44 §).
- Tässä laissa rakentamisluvalla tarkoitetaan rakentamislain 42 §:ssä tarkoitettua rakentamislupaa. Rakentamisluvan myöntämisen yhteydessä tarkasteltavista sijoittamisen edellytyksistä tässä pykälässä tarkoitettulla suunnittelutarvealueella säädetään rakentamislain 46 §:ssä.
- Rakentamislain 46 §:n mukaan sijoittamisen edellytyksenä alueidenkäyttölain 16 §:ssä tarkoitettulla suunnittelutarvealueella on 45 §:ssä säädetyn lisäksi, että rakentaminen: ei olennaisesti vaikeuta kunnan kaavoituskatsauksen mukaista yleis- tai asemakaavan laatimista; ei johda vaikutuksiltaan sellaiseen merkittävään rakentamiseen tai aiheuta sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, jotka edellyttävät asemakaavan laatimista; on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palveluiden saavutettavuuden kannalta. Edellä 1 momentissa säädettyjen edellytysten estämättä kunnan on kuitenkin myönnettävä rakentamislupa: olemassa olevaan asuntoon tai maatilaan kuuluvan talousrakennuksen rakentamiseen; olemassa olevaan maaseutuyritykseen kuuluvan maa- ja metsätalouden tai sen liittämiselinkeinon harjoittamista varten tarpeellisen rakennuksen rakentamiseen; rakennuksen korjaus- ja muutostyöhön; asuinrakennuksen vähäiseen laajentamiseen. (RakL 46 §).

Yleiskaavan sisältövaatimukset (AKL 39 §)

Alueidenkäyttölain 39 §:ssä määritellään yleiskaavan yleiset sisältövaatimukset, joiden mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon maakuntakaava sekä:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Nämä seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Rantarakentamista koskevat erityiset säännökset:

- AKL 72 §:ssä määrätään suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.
- Rantavyöhykkeen leveys vaihtelee maaston muodoista, kasvillisuudesta ja muista olosuhteista riippuen. Rantavyöhykkeen katsotaan ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle mutta ei kuitenkaan pidemmälle kuin 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Jos alueella on odotettavissa rakentamista, kaavoitusvelvollisuus ulotetaan rantavyöhykkeen ulkopuolisillekin alueille.
- AKL 73 §:ssä on esitetty ranta-alueita koskevat erityiset säännökset. Ranta-alueiden loma-asutusta koskevat erityiset sisältövaatimukset, joiden mukaan on katsottava, että suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön. Lisäksi

tulee ottaa huomioon luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet. Huomioitava on myös, että ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta, lukuun ottamatta alueita, joihin kuuluu olemassa olevaa kyläaluetta, jolloin edellytetään kuitenkin virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyden huomioon ottamista. Vaatimus yhtenäisestä rakentamatta jätettävästä alueesta voi tarkoittaa virkistystarpeita kaava-alueella tai laajemmalti kuntalaisten tarpeita. Myös rantaluonto voi olla perusteena rakentamattomaksi jättämiselle.

1.3.2 Muu lainsäädäntö

Kaavoitus on yhteen sovittavaa suunnittelua, jossa osoitetaan alueita myös sellaisiin tarkoituksiin, joista on voimassa erityislakeja. Keskeisimmät lait ovat seuraavat:

Luonnonsuojelu

- luonnonsuojelulaki (9/2023)

Kulttuuriympäristö

- laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)
- kirkollisen rakennusten suojelu (kirkkolaki 1054/1993)
- muinaismuistolaki (295/1963)

Muu ympäristönsuojelu

- ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Yleiset tiet ja rautatiet

- laki liikennejärjestelmistä ja maanteistä (503/2005)

Muu lainsäädäntö

- metsälaki (1093/1996)
- asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä (1308/2013)
- maa-aineslaki (555/1981)
- vesilaki (587/2011)
- ulkoilulaki (606/1973)
- maastoliikennelaki (1710/1995)
- lunastuslaki (603/1977)
- sähkömarkkinalaki (588/2013)
- kaivoslaki (621/2011)
- jätelaki (646/2011)
- kemikaalilaki (599/2013)
- ilmailulaki (864/2014)

Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa metsälakia sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen maa- ja metsätalouteen ja virkistykseen osoitetuilla alueilla. Lisäksi on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa taikka muussa laissa säädetään.

1.4 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osayleiskaavaa varten on 20.1.2021 laadittu Valtateiden vaikutusalueen osayleiskaavan tarkistuksen ja laajennuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka sisältää suunnitelman osallistumisen ja vuorovaikutuksen sekä kaavan vaikutusten arvioinnin järjestämisestä. Suunnitelmassa nimettiin tiedossa olevat osalliset, tiedottamis- ja kuulemistavat sekä yhteyshenkilöt.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavoituksen vireilletulosta on tiedotettu kuulutuksella 22.1.2021 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä internetissä osoitteessa www.laihia.fi 22.1.–21.2.2021 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on tarkistettu lähtötietojen, osallisten ja aikataulun osalta 23.3.2026.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon yhteydessä järjestettiin infotilaisuus 10.2.2021 etätilaisuutena, jossa esiteltiin myös samanaikaisesti järjestettyä asukaskyselyä. Kooste asukaskyselystä on esitetty kohdassa 3.1.10 sekä liitteessä 9.

Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, tarkistettu 23.3.2026

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelutilanne

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päätös uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista tuli voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää maakunta-, yleis- ja asemakaavojen ohella. Tavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteiden tarkoituksena on myös edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä turvata valtakunnallisten alueidenkäyttöratkaisujen tarkoituksenmukaista toteuttamista.

Valtakunnalliset tavoitteet huomioidaan rinnakkain AKL 39 §:ssä yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten kanssa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet luovat osaltaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle sekä edistävät ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehityksestä. Kestävän kehityksen edistämisen päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen;

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä;

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö;

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat;

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto;

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

2.1.2 Maakuntakaava 2050

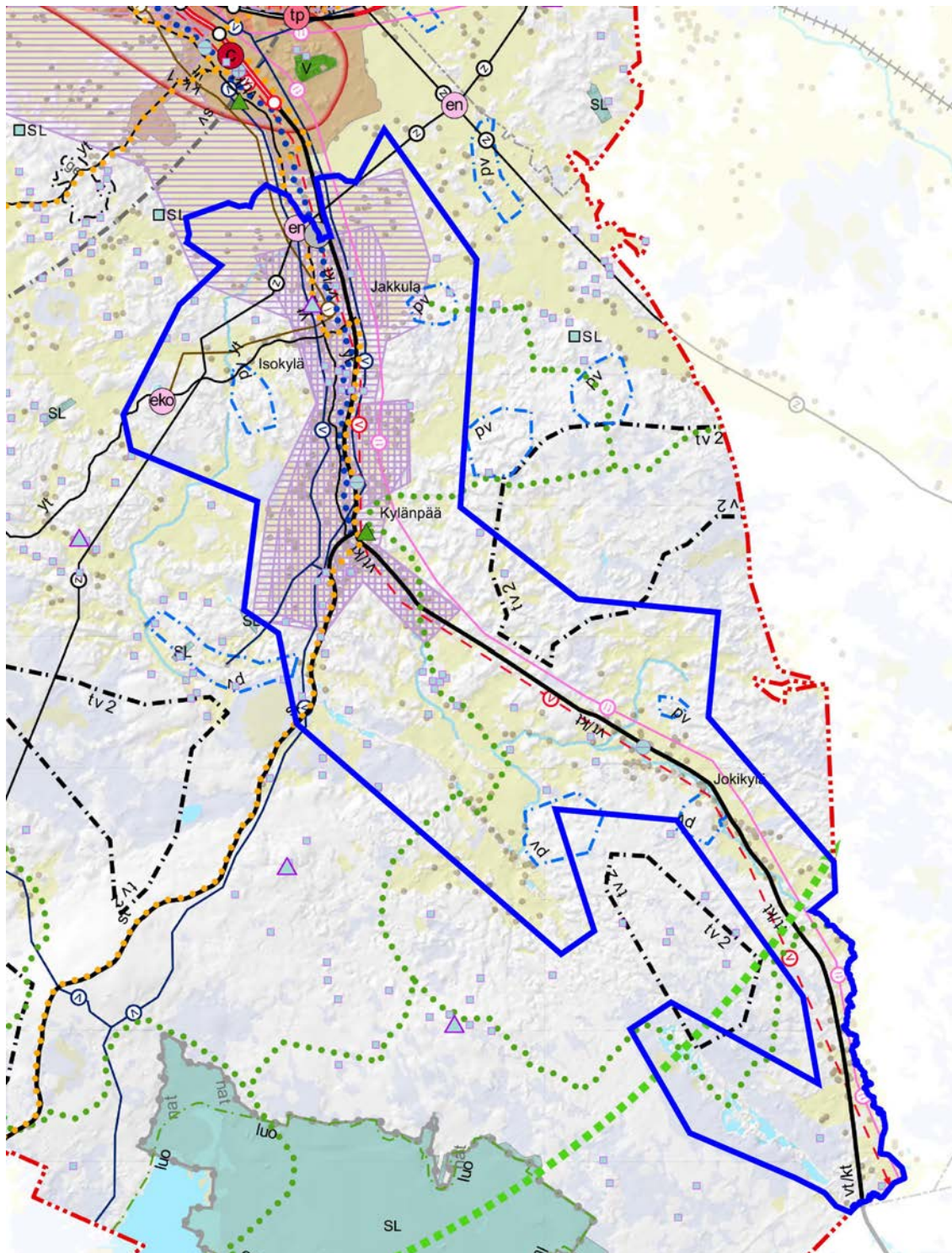
Laihian kunta kuuluu Pohjanmaan liiton alueeseen. Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto hyväksyi kokouksessaan 7.4.2025 Pohjanmaan maakuntakaavan 2050, joka tuli voimaan 2.7.2025 alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti. Voimaan tullessaan Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kumosi Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 (**kuva 2**).

Maakuntakaavan tavoitteet huomioidaan rinnakkain AKL 39 §:ssä yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten kanssa.

Maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat kaavamerkinnot:

- Alue sijoittuu Vaasa-Seinäjoki kehittämisvyöhykkeelle, joka ulottuu Kylänpään kyläkeskustaan saakka. Merkinnot on osoitettu Vaasan ja Seinäjoen kaupunkiseutujen työssäkäyntialueisiin perustuva vyöhyke. Suunnittelumääräys: "Vyöhykettä tulee kehittää kestävästi pidentämällä edistää. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota toimivien matka- ja kuljetusketjujen ja niiden solmukohtien sekä joukkoliikenteen että kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen. Merenkulkun laivaliikenne sekä lento- ja junayhteydet tulee turvata. Vaasan sataman, Vaasan lentoaseman ja Vaasan matkakeskuksen sekä Laihian liityntäaseman liityntäliikennettä ja saavutettavuutta tulee kehittää".
- Valtatie 3 on merkitty valtatie/kantatie –merkinnot, Jurvantien seututiemerkinnot ja lisäksi alueelle on osoitettu yhdystienä Isonkyläntie (17503).
- Alueen poikki on osoitettu ohjeellisina ulkoilureitteinä Allisen luontopolku, Laihian patikkareitit, Levaneva–Jokisalo–Kattiharju sekä Murto–Tervahaudanmäki.
- Alueelle on osoitettu ohjeellinen pyöräilyreitti Laihia–Kylänpää–Rokamaanneva.
- Laihianjoki–Tuovilanjoki on osoitettu melontareittinä pohjoisesta etelään Jurvantien sillalle saakka.
- Alueen eteläosan poikki on osoitettu ekologinen yhteystarvemerkinnot Levanevan ja Isonkyrön välille.
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY2009) Laihian jokivarren pohjalaistalot ulottuu Miettylän – Kuusistonmäen – Keskikylän alueille.

- Kylänpään koulu ja Jokikylän asutus on osoitettu maakunnallisesti arvokkaina kulttuuriympäristöinä.
- Laihianjoen kulttuurimaisema on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena (VAMA 2021).
- Vuoruusenmäki on merkitty valtakunnallisesti merkittävänä arkeologisena kohteena (VARK).
- Muinaismuistolailla suojeltuja muinaisjäännöskohteita on osoitettu kohdemerkinnöin alueelle.
- Ominaisuusmerkinnällä on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeät (1-luokan) ja muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokan) pohjavesialueet sekä pohjavesialueet, joiden pohjavedestä pintavesi tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (E-luokka). Suunnittelumääräys: "Alueidenkäyttö ja toimenpiteet alueella ja sen läheisyydessä tulee suunnitella niin, etteivät ne vaaranna pohjavesialueen käyttöä, veden laatua eivätkä määrää".
- Kattiharju Kylänpään itäpuolella ja Jokiperä suunnittelualueen eteläosassa on osoitettu tuulivoimaloiden alueina (tv2), jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisille tuulivoimapuistoille. Suunnittelumääräys: "Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset pysyvään asumiseen, vapaa-ajan asumiseen, virkistykseen ja metsätalouteen sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää linnustoon kohdistuviin yhteisvaikutuksiin. Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä ja Puolustusvoimien toiminnasta aiheutuvat rajoitteet".
- Laihian Maltaan alue Miettylässä on osoitettu teollisuus- ja varastoalueen kohdemerkinnällä (t). Suunnittelumääräys: "Tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen saavutettavuuteen ja liikennejärjestelyihin sekä kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvoihin. Taajama-alueilla tai niiden viereisillä alueilla tulee alueen suunnittelussa ottaa huomioon kaupunki- ja taajamakuva ja osoittaa asuin- ja virkistysalueille riittävät suojavyöhykkeet. Tarkempien selvitysten perusteella alueelle voi osoittaa teollisuuslaitoksia, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia, ja laitoksia, jotka käsittelevät vaarallisia kemikaaleja. Merkittävät ympäristöhaitat tulee estää osoittamalla riittävät suojavyöhykkeet tai teknillisillä ratkaisilla. Jos alueella varastoidaan tai valmistetaan polttoaineita tai muita vaarallisia aineita, tulee alueen ja sen lähiympäristön suunnittelussa ottaa huomioon varastoinnista ja valmistelusta aiheutuvat ympäristöriskit. Alueelle ei tule osoittaa uutta asumista."
- Pöpelikön alue on osoitettu kiertotalousalueen kohdemerkinnällä (eko). Suunnittelumääräys: "Tarkemmassa suunnittelussa tulee mahdollistaa kiertotaloustoimintojen kehittäminen ja turvata tarvittava infrastruktuuri sekä huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot. Tarkemmassa suunnittelussa tulee laatia suunnitelma alueen hulevesien käsittelystä ja kiinnittää huomiota tarpeeseen järjestää sammutusvesien hallinta".
- Kylänpään alueelle on osoitettu virkistys-/matkailukohdemerkintä, jolla osoitetaan yleiseen virkistykseen, urheiluun ja matkailuun tarkoitettuja alueita. Suunnittelumääräys: "Alueidenkäyttö ja toimenpiteet alueella tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että turvataan edellytykset käyttää aluetta yleiseen virkistykseen, urheiluun ja matkailuun ja varmistetaan alueen saavutettavuus sekä riittävä palvelu- ja varustustaso. Alue tulee suunnitella niin, että se tukee luontomatkailuelinkeinoja. Virkistys-/matkailukohteita suunniteltaessa on huomioitava niiden merkitys viheraluejärjestelmässä, ja niiden tulisi muodostaa pyöräily- ja ulkoilureittien kautta yhteistoiminnallinen maakunnallinen verkosto. Suunnittelussa ja toimenpiteissä tulee huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot".
- Suunnittelualueen poikki on merkitty voimansiirtojohdot (z) välille Seinäjoki–Tuovila sekä Höysälästä sekä Rajavuoresta Laihian sähköasemalle, joka on merkitty energiahuollon alueena (en).
- Nykyiset päävesijohdot on merkitty päävesijohtomerkinnällä.
- Päävesijohdon yhteystarve on merkitty valtatie 3 läheisyyteen etelästä maakuntarajalta Laihialta kunnan läpi Veikarsiin.
- Pöpelikön alueelle ulottuva nykyinen siirtoviemäri (j) on merkitty Isonkylän kautta keskustan jätevedenpuhdistamolle.
- Alueen poikki on merkitty tietoliikenneyhteys Vaasa–Laihia valtatie 3 läheisyyteen.

Kuva 2. Ote Pohjanmaan maakuntakaavasta 2050. Suunnittelualue rajattu sinisellä.

2.1.3 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ovat voimassa Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavat, jotka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.3.2006 (**kuva 3**).

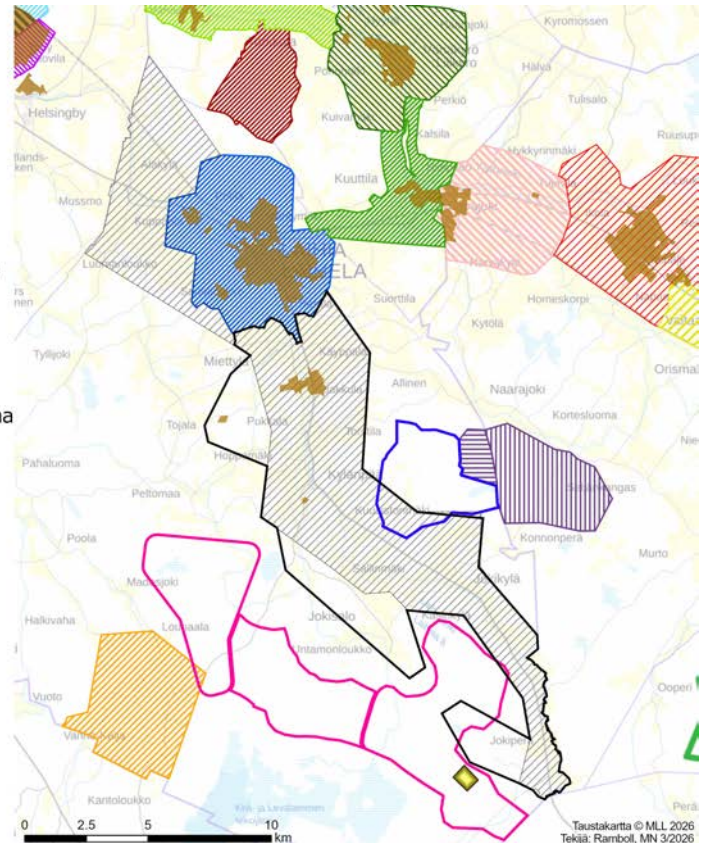

Kuva 3. Ote Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavojen yhdistelmästä.

Suunnittelualue rajautuu 12.12.2016 lainvoimaiseksi tulleeseen Laihian Kirkonseudun osayleiskaavan päivitykseen. Suunnittelualueen reunamille sekä lähiympäristöön sijoittuvat voimassa ja vireillä olevat yleiskaavat on esitetty **kuvassa 4**.

KAAVOITUSTILANNE

- Suunnittelualue**
- Asemakaavoitetut alueet**
- Asemakaavoitetut alueet
- Voimassaolevat yleiskaavat alueella**
- Laihia, Kirkonseudun osayleiskaava
 - Laihia, Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavat
 - Laihian Rajavuoren tuulivoima-alueen osayleiskaava
 - Laihia, Kattiharjun tuulivoimapuiston laajennuksen osayleiskaava
 - Isokyrö, Kattiharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava
 - Isokyrö, Tervajoen osayleiskaava 2030
 - Isokyrö, Keskustan osayleiskaava 2030
 - Isonkyrön Ylipään osayleiskaava
 - Vähäkyrö, Torkkolan ja Merikaarron kylien välinen alue, tuulivoima
 - Vähäkyrö, Merikaarto
 - Vähäkyrön kirkonseudun osayleiskaava 2040
 - Vähäkyrö, Tervajoen osayleiskaava 2020
 - Vaasan yleiskaava 2030
 - Vaasa, Laajametsän osayleiskaava
 - Mustasaari, Osayleiskaavan tarkistaminen Granholmsbacken
 - Mustasaari, Tuovila-Granholmsbacken osayleiskaava
- Vireillä olevat yleiskaavat**
- Kattiharjun tuulivoima-alueen osayleiskaava (Ilmatar)
 - Taaborinvuoren-Miiluhaudanmäen-Jokiperän tuulivoimapuiston osayleiskaava
 - Ooperin tuulivoimapuiston osayleiskaava
- Muut hankkeet**
- Energiavaraston hankealue

Kuva 4. Kaavoitustilanne.

Suunnittelualueen reuna-alueella on vireillä Suorssanevan (Kattiharjun) tuulivoima-alueen osayleiskaava (Ilmatar Laihia Kattiharju Oy:n hanke). Yhtiö suunnittelee enimmillään 15 voimalan rakentamista Isonkyrön kunnanrajan läheisyyteen. Laihian kunnanhallitus hyväksyi kaavoituspäätöksen 27.11.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 13.8.-11.9.2025.

Kattiharjun tuulivoima-alueen osayleiskaava on tullut lainvoimaiseksi keväällä 2025. Prokon Wind Energy Finland Oy:n kaksi voimalaa käsittävä tuulivoima-alueen osayleiskaava sijoittuu Suorssanevan tuulivoimahankkeen koillispuolelle Isonkyrön kunnanrajan tuntumaan.

Suunnittelualueen eteläosaan ulottuu myös vireillä oleva Ilmatar Laihia Oy:n Taaborinvuoren- Miiluhaudanmäen-Jokiperän tuulivoimapuiston osayleiskaava, jonne on suunniteltu enintään 46 voimalan rakentamista. Hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 30.8.-28.9.2023.

2.1.4 Asemakaava

Suunnittelualueelle sijoittuu noin 89 hehtaarin suuruinen Jakkulan–Isonkylän asemakaava-alue vuodelta 1989 (muutettu ja/tai laajennettu vuosina 1991, 2002, 2004, 2012 ja 2025), noin 3 hehtaarin Kylänpään Haudanmäen asemakaava, joka on hyväksytty 14.11.2016 sekä noin 6,5 hehtaarin Pöpelikön teollisuusalueen asemakaava, joka on hyväksytty 16.12.2019.

2.1.5 Muut hankkeet

EPV Energia Oy suunnittelee Laihian Jokiperään Klippinnevalle Ritarin Hautamaan alueelle hiilidioksiditeknologiaan (CO₂) perustuvaa energiavarastoa. Laitoksella on tarkoitus varastoida energiaa hyödyntämällä hiilidioksidia varastoimisen väliaineena. Hankealue sijoittuu noin 240 metrin etäisyydelle Valtateiden vaikutusalueen osayleiskaava-alueen rajasta Sutikan alueen länsipuolelle. Hankkeen YVA-selostus on ollut nähtävillä 11.12.2024-7.2.2025 ja sähkönsiirtolinjan vaihtoehtoa VE 2 koskeva täydennetty YVA-selostus 17.12.2025–13.2.2026. EPV Energia Oy on tehnyt energiavarastohankkeesta kaavoitussopimuksen loppuvuodesta 2025 kunnan kanssa.

2.1.6 Rakennusjärjestys

Laihian kunnan rakennusjärjestyksen on kunnanvaltuusto hyväksynyt 11.2.2002. Rakennusjärjestys tuli voimaan 28.3.2002.

2.2 Selvitykset

2.2.1 Vuonna 2006 hyväksyttyjen osayleiskaavojen selvitysten päivitykset /täydennykset

- Perusselvitykset, Sigma konsultit 2005 (täydennykset Ramboll 2018–2026)
 - o Maisema
 - o Luonto
 - o Ympäristön häiriötekijät (tulvat, melu, eläintilat, maisemahäiriöt)
 - o Väestö- ja työpaikat
 - o Rakennettu ympäristö (asutusrakenne, liikenne, tekniset verkostot)
 - o Maanomistus
 - o Palvelut ja työpaikat
- Rakennusinventointi, Sigma konsultit 2005 (täydennykset 2018–2026)

2.2.2 Muut laadittavat selvitykset

- Liikenneselvitys 2026
- Yleiskaavatasoinen hulevesiselvitys 2026
- Rantarakentamisen mitoitusselvitys Sutikan hiekkakuoppien ranta-alueille 2026

2.2.3 Muut kaavoituksessa hyödynnettävät selvitykset ja suunnitelmat

- ACWA LIFE (Actions for Waters from Source to Sea) 2026–2033, Euroopan unionin LIFE-ohjelma, Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus 2026
- Energiavarasto, Laihia, ympäristövaikutusten arviointiselostus ja täydennys, EPV Energia Oy, Ramboll Finland Oy 2025
- Kurikan syväpohjavesihankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Vaasan Vesi & Kurikan Vesihoito Oy 7.1.2025, Sitowise
- Pohjanmaan maakuntastrategia vuosille 2026–2029, luonnos ja ympäristöselostus 2026, Pohjanmaan liitto
- Hyvinvoinnin vuosiraportti 2024, Laihian kunta 22.4.2024
- Elinkeinostrategia 2023–2026, Laihian kunta, hyväksytty KV 19.6.2023
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2023–2026, Laihian kunta KV 19.6.2023
- Kuntastrategia 2023–2026, Laihian kunta KV 3.10.2022
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, Ympäristöministeriö 2022
- Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitys, Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan liitto ja Keski-Pohjanmaan liitto 2022
- Laihianjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelma 2022–2027. Laihianjoen vesistöalueen tulvaryhmä 2021, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Raportteja 47/2021
- Pohjavesialueiden rajaaminen ja luokitus 2018–2020. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 2020
- Laihian kunnan maapoliittiset ohjeet, hyväksytty KV 27.4.2020
- Luontoselvitykset Laihialle suunnitellun pyrolyysilaitoksen läheisyydessä (liito-orava, viitasammakko, pesimälinnusto, lepakko, kasvillisuus). Biologitoimisto Jari Venetvaara Ky 2016
- Valtatie 3 Tampere-Vaasa, palvelutasoinen kehityskäytäväselvitys, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen raportteja 33/2015
- Maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelma, Laihia. Koivisto, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen raportteja 16/2015
- Vaasan kaupunkiseudun rakennemalli 2040, Vaasan kaupunkiseutu (Isokyrö, Korsnäs, Laihia, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri), Sweco Ympäristö Oy 2014
- Laihian kirkonseudun osayleiskaavan kaupallinen selvitys ja liikenneselvitys, Ramboll 2014
- Laihian kirkonseudun osayleiskaava – Maisemaselvitys. ProAgria Etelä-Pohjanmaa 2014
- Vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys. Ramboll 2013
- Laihian Rajavuoren 110 kV voimajohto, ympäristöselvitys, Sito 2012
- Skogens kulturarv i kvarkenregionen (SKAIK), Botnia-atlantica-ohjelman Innovaatioprojekti 1.1.2009–31.3.2010, Suomen osuuden loppuraportti, Museovirasto

- Ehdotus Laihian kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaksi. Laihian kunta, Länsi-Suomen ympäristökeskus 2009
- Kyrönmaan seudun liikenneturvallisuussuunnitelma. Tiehallinto 2007.

2.3 Maanomistus

Suunnittelualue on lähes kokonaan yksityisessä omistuksessa. Laihian kunta omistaa muutamia yksittäisiä tiloja Rudon sekä Jokikylän alueella. Lisäksi kunnalla on alueita Jakkulan, Isonkylän ja Kylänpään alueella.

2.4 Pohjakartta

Suunnittelutyön pohjakarttana on käytetty maanmittauslaitoksen peruskartta-aineistoa vuodelta 2017 sekä maastotietokantaa ja kiinteistöraja-aineistoa keväältä 2024.

2.5 Luonnonympäristö

2.5.1 Kallio- ja maaperä sekä maastonmuodot

Laihian alueen läpi kulkee kaksi harjujaksoa. Niistä pohjoisempi kulkee Orisbergin suunnasta Allisen ja Leppinevan kautta Vedenojalle ja eteläisempi Ilmajoen Huissinkylän suunnasta Jokiperän ja Jokisalons kautta Peltomaahan. Eteläisempi osa haarautuu Rokamaannevan kulmalta Isokylän kautta kohti Laihian keskustaa. Pohjoinen harjujakso on Laihian alueella hyvin heikosti näkyvissä. Eteläinen harjujakso on selväpiirteinen ja helposti seurattavissa. Pääosa Laihian sora- ja hiekka-varoista sijaitsee pohjavedenpinnan alapuolella, mikä tekee aineksen hyödyntämisen vaikeaksi.

Laihialla moreeni verhoaa kallioperää laajoilla alueilla. Monin paikoin sitä on myös soiden ja savi-koiden pohjalla. Laihia kuuluu kivilajialueiden vaihtumisvyöhykkeeseen ja siellä tavataan kivila-jeja Vaasan graniittialueen, Pohjanmaan luiskevyöhykkeen ja Keski-Suomen syväkivialueen vyö-hykkeistä. Laihian alueella ei ole tiedossa yhtään hyödyntämiskelpoista teollisuuskivi- tai malmi-esiintymää.

Hienorakeisia kerrostumia eli savia ja silttejä on Laihialla laajalla alueella ja niiden kerrospaksuu-det ovat huomattavia. Laihialla veden syvyys on ollut suurimmillaan noin 200 metriä, joten olo-suhteet hienoaineksen kerrostumiselle ovat olleet otolliset. Savikot esiintyvät laajoina tasanteina ja niiden paksuus ohenee kallio-, moreeni- ja harjualueiden liepeillä. Maaperäkartoituksen kai-rauksien perusteella hienorakenteisen kerrostuman paksuus on yleensä 7–10 metriä. Suurimmi-laan se on 15–20 metriä ja suurin mitattu paksuus on Laihian Myräjässä 23 metriä. Käytännöllis-esti katsoen kaikki Laihian savikot on otettu viljelyskäyttöön.

Rakennusmaana Laihian savikkoja on pidettävä pehmeikköinä. Koska Laihialla kuivakuorikerros on lähes olematon, täytyy kevyempienkin rakennelmien perustukset tehdä kunnolla, mikä lisää rakennuskustannuksia huomattavasti.

2.5.2 Ilmasto

Tammikuun keskilämpötila on seudulla -8 °C ja heinäkuussa +14 °C. Terminen kasvukausi on pituudeltaan 170 vuorokautta ja auringonpaistetta vuodessa on 1700–1800 tuntia. Vuotuinen sa-demäärä alueella on 500–600 mm, pysyvän lumipeitteen satamisajankohta on 6.12.–15.12. ja keskimääräinen lumensyvyys maaliskuussa on 20–30 cm.

2.5.3 Vesiolosuhteet

Pintavedet

Suunnittelualueen poikki virtaa Laihianjoki, joka saa alkunsa Laihian ja Ilmajoen kuntien raja-mailta. Suunnittelualueella ei sijaitse Laihianjoen lisäksi muita luontaisia vesistöjä. Sutikassa ja Jokisalossa on hiekanoton myötä muodostunut pieniä vesialueita, joiden rannoille on rakentunut loma-asutusta.

Laihianjoen nykyisellä vedenlaadulla virkistyskäytölle ja kalastukselle tarjoutuu hyvin vähän mah-dollisuuksia. Joen yläjuoksulla voitaisiin ajatella paikallisten kalakantojen (ahven, hauki, lahna) kehittämistä. Tällä alueella on viime vuosina toiminut aktiivisesti Jurvan ja Laihian kalastusseura ry, joka on toteuttanut Laihianjoella meritaimenen mäti- ja poikasistutuksia ja seurannut taimen-kannan kehittymistä. Joen keski- ja alajuoksulla voidaan nykytilanteessa korkeintaan kehittää rantojen esteettisiä arvoja.

Ks. myös kohta 2.9.4 *Tulvat*.

Tulvariskien alustava arviointi Laihianjoen vesistöalueella 2011

Tulvariskien alustavan arvioinnin (2011) mukaan Laihianjoki laskee Pohjanlahteen Eteläiselle kaupunginselälle Vaasan kaupungin eteläpuolelle. Joen pääuoman pituus on 60 km ja pudotuskorkeus noin 75 m. Suurimmat sivupurot alajuoksulta yläjuoksulle ovat Sevarbäcken, Päkinluoma, Sahanluoma, Haisuluoma ja Tuurinluoma. Maaperän erityispiirteenä ovat happamat sulfaattimaat.

Laihianjoen valuma-alue on pinta-alaltaan 504 km² ja vesistöalue on lähes järvetön. Laihianjoen vesistöalueesta lähes 90 % on maatalousaluetta ja metsämaata. Jokivarressa on puustoa ja pensaikkoa ja laajemmat metsä- ja suoalueet sijaitsevat joen yläosalla. Metsä- ja pelto-ojituksia on tehty paljon. Laihianjoen vesistöalueella rakennetut alueet sijoittuvat pääosin Laihian taajamaan sekä muutamaan kylään, joista suurimmat ovat Helsingby, Isokylä, Kylänpää ja Jokikylä.

Vesistöalue jakautuu seuraaviin maankäyttömuotoihin: rakennetut alueet 6 %, maatalousalueet 27 %, metsät sekä avoimet kankaat ja kalliomaat 61 %, kosteikot ja suot 5 % ja vesialueet 1 %.

Laihianjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelma 2022–2027

Laihianjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaa on valmisteltu Laihianjoen tulvaryhmissä. Hallintasuunnitelmassa on esitetty alueen tulvariskien hallinnalle tavoitteita ja erilaisia toimenpiteitä. Tulvariskien hallintasuunnitelman mukaan Laihianjoen vesistöaluetta ympäröivät Kyrönjoen, Närpiönjoen ja Maalahdenjoen vesistöalueet. Laihianjoen merkittävä tulvariskialue sijaitsee Vaasan, Mustasaaren ja Laihian kunnan alueilla. Tulvariskiä lisää Laihianjoen ja Kyrönjoen vesistöalueen yhdistyminen suurilla tulvilla ns. bifurkaatioalueella Mustasaassa ja Vaasassa. Laihianjoen vesistöalue on kooltaan melko pieni ja järvisyysprosentti on 0,04 eli vesistöalue on lähes järvetön. Laihianjoella ei ole tulvariskeihin oleellisesti vaikuttavaa vesivarojen käyttöä. Jokeen rakennetuista pohjapadoista toinen sijaitsee Kylänpään kohdalla. Laihianjoella ei ole tehty erikseen asutusta ja rakennuksia varten tulvasuojelutoimenpiteitä.

Laihianjoen alaosalla on tehty perkauksia 2014–2018. Vuonna 2021 on lisäksi toteutettu jokirannan raivausta välillä Wiikintien silta - Koskelantien silta.

ACWA LIFE (Actions for Waters from Source to Sea) 2026–2033

Laihianjoki on valittu Suomessa ACWA LIFE –hankkeeseen, jolla kehitetään valuma-aluesuunnittelua ja toteutetaan käytännön toimia. Hanke kuuluu Euroopan unionin LIFE-ohjelmaan ja sitä koordinoi Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus 2026, jonka tiedotteen 13.3.2026 mukaan *”hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan konkreettisia toimia, joilla ehkäistään ja vähennetään vesistöihin päätyvää kuormitusta. Kaikki toimenpiteet perustuvat maanomistajien ja toimijoiden vapaaehtoisuuteen. Laihianjoen alueella tällaisia toimia ovat esimerkiksi kosteikot, kaksitasouomat ja vesien pidättäminen ojaverkostossa. Lisäksi hankkeessa panostetaan koulutukseen ja osaamisen levittämiseen, jotta vesien tilan parantamisen parhaat ja kustannustehokkaimmat käytännöt saadaan laajempaan käyttöön.”* Laihianjoella kartoitetaan parhaillaan toimenpiteitä.

Hulevesiselvitys 2026

Keskustan eteläpuolelle sijoittuvalta suunnittelualueelta on laadittu yleiskaavatasoinen hulevesiselvitys vuonna 2026 (Ramboll Finland Oy), jossa on mm. selvitetty alueen nykytilaa ja valuma-alueita sekä annettu suosituksia toimenpiteille sekä kaavamääräyksiin. Selvitys on liitteenä 2.

Liite 2. Hulevesiselvitys 2026

Pohjavedet

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella pohjavesialueiden rajaukset ja luokitukset käytiin uudelleen läpi vuosina 2018–2020. Laihian kunnan osalta pohjavesialueiden luokitus- ja rajauserätykset astuivat voimaan 23.9.2020.

Suunnittelualueella sijaitsee viisi pohjavesialuetta, jotka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeiksi pohjavesialueiksi. Osittain suunnittelualueella sijaitsee pohjavesialue Kurunkangas, joka on luokiteltu vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Suunnittelualueeseen rajautuvat itäpuolella pohjavesialueet Perkiönmäki ja Jukaja, jotka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeiksi pohjavesialueiksi.

Isokangas	1039908
Sahanlähde	1039907
Kurunkangas	1039902

Jokikylä	1039906
Jokisalo	1039912

Kurikan syväpohjavesihanke

Kurikan syväpohjavesihankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on ollut nähtävillä alkuvuodesta 2025. Kurikassa sijaitsee syväpohjavesimuodostuma, jonka käyttöönottoa Vaasan Vesi-liikelaitos ja Kurikan Vesihuolto Oy suunnittelevat. Vedenottohanke siirtolinjoinen koskettaa paitsi Kurikan kaupunkia, myös Kauhajoen kaupunkia, Ilmajoen, Laihian ja Mustasaaren kuntia sekä Vaasan kaupunkia. Vaasan Vesi suunnittelee rakentavansa vedenottoamoina, vedenkäsittelylaitoksen ja siirtolinjoja raakavedelle ja talousvedelle. Hankkeessa tuotettaisiin vettä Vaasan ja Kurikan kaupunkeihin 150 000 ihmisen, maatalouden ja elintarviketeollisuuden tarpeisiin.

Ehdotus Laihian kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaksi 2009

Laihian kunnan pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelma vuonna 2009 (*Länsi-Suomen ympäristökeskus 2009*), jossa on selvitetty pohjavesialueiden hydrogeologiset ominaisuudet, kartoitettu pohjavettä vaarantavat riskitekijät sekä laadittu toimenpidesuosituksia alueella jo oleville sekä sinne mahdollisesti tuleville riskitekijöille. Lisäksi vedenottoamoina ja tutkituille vedenottopaikoille on määritelty lähisuojavaikuttajat.

2.5.4 Kasvillisuus

Kasvimaantieteellisesti Laihia sijoittuu eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen Etelä-Pohjanmaan alueeseen, joka nousee kiilamaisesti rannikolla aina Kokkolan pohjoispuolelle saakka. Eteläboreaalisen metsäkasvillisuusvyöhykkeen pääasiallinen metsäkasvillisuustyyppi on tuore kangas, jolla pääpuulajina kuusi. Myös lehtomaisia kankaita esiintyy ja vähäisessä määrin myös lehtokasvillisuutta, kuitenkin alle kymmenennes metsäpinta-alasta. Suunnittelualueella lehtokasvillisuutta esiintyy pääasiassa joen ja purojen varsilla. Metsät ovat suurimmaksi osaksi hyväntuottoisia kuusikoita, joita on viime aikoina hakattu voimakkaasti. Vanhojen metsien osuus alueen metsissä onkin romahtanut.

Vallitseva suoyhdistelmätyyppi on kilpikoidas. Suunnittelualueella esiintyvät suot on pääsääntöisesti ojitettu metsänkasvun parantamiseksi. Luonnontilaisia soita ei esiinny, pieniä maaperän soistumia lukuun ottamatta.

Asutuilla alueilla koskemattomia luontokohteita ei yleensä kukaan juuri esiinny. Viljelykset ja metsät ovat voimakkaasti hyödynnettyjä, joten vähäisilläkin monimuotoisuutta lisäävillä kohteilla on paikallisesti suuri merkitys. Suunnittelualueen luontoarvot koostuvatkin suurimmaksi osaksi jokivarren sekä metsäsaarekkeiden entisistä laidun- ja hakamaista, jotka vähäntuottoisuutensa vuoksi ovat jääneet nykymaatalouden ja metsätalouden ulkopuolelle. Viljelyalueiden luonnon monimuotoisuus kärsii vesiensuojelun huonosta tilasta, etenkin suojavaikuttajien ja suojakaistojen puutteesta.

2.5.5 Suojelualue

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on ostanut Jokikylästä vuonna 2025 alueen, jota on suunniteltu suojelualueeksi.

2.5.6 Perinnemaisemat

Suunnittelualueella sijaitsee yksi perinnemaisema, lippomäen haka (*Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan perinnemaisemat, Kekäläinen ja Molander, Länsi-Suomen ympäristökeskus 2003*).

2.5.7 Maatalousalueiden, kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavaikuttajien yleissuunnitelma 2015

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on laatinut Laihialle maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavaikuttajien yleissuunnitelman vuonna 2016. Suunnittelualue sisältyy selvitysalueeseen lukuun ottamatta Jokikylän osayleiskaava-alueen laajennusaluetta, suunnittelualueen länsiosaa sekä Rudon alueen pohjoisosaa. Yleissuunnitelman mukaan suunnittelualueella esiintyy kolme perinnebiotooppia, kosteikkoja, kolme muuta luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää elinympäristöä sekä suositeltuja mahdollisia kosteikkopaikkoja. Lisäksi on annettu suojavaikuttajasuosituksia niille pelloille, jotka viettävät ojan, luoman tai joen suuntaan. Suojavaikuttajasuositus sisältää myös jo perustetut suojavaikuttajat. (Ks. kuvat 5–10)

Perinnebiotooppi

- Niitty tien 6817 varrella Isonkylän alueella (kohde 12) (ELY-keskukselta 5.5.2021 saadun tiedon kohdetta ei ole tarpeen osoittaa yleiskaavassa, koska on kasvanut umpeen)
- Luonnonlaidun Rikasmäellä Soinilan alueella (kohde 15)
- Luonnonlaidun Kivinevan itäpuolella (kohde 20)
- Metsälaidun Jokikylässä kylätien ja nurmilaitumen välissä (kohde 25)

Kosteikko

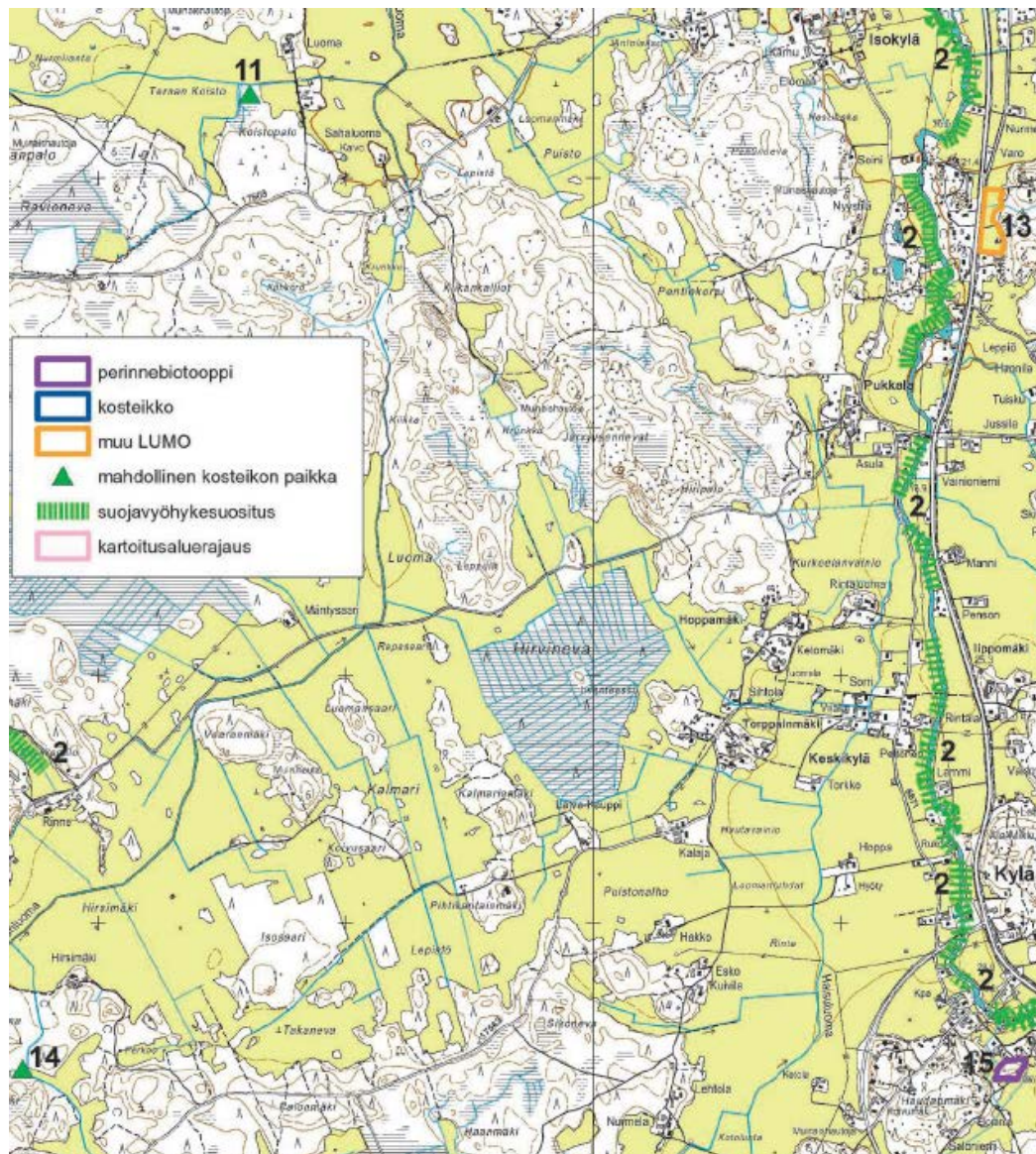
- Kaksi vanhoille hiekanottoapaikoille kehittynyttä kosteikkoa Rokamaannevan koillisreunalla (kohteet 17 ja 18)
- Kaksi vanhoihin hiekkamonttuihin kehittynyttä kosteikkoa Hautakankaalla (kohde 23)

Muu LUMO

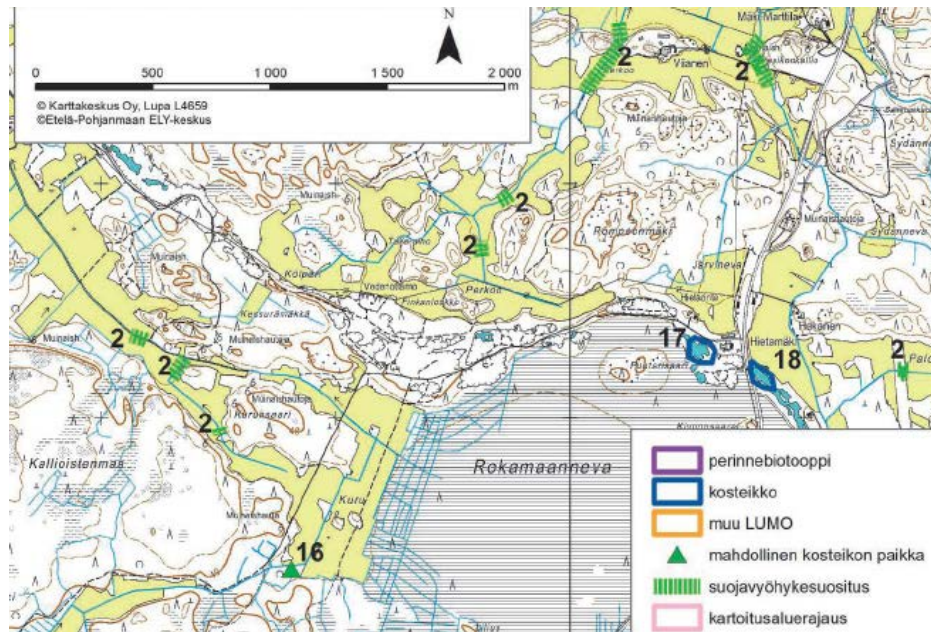
- Reunavyöhyke Prikinkallion lounaispuolella (kohde 1)
- Niitty Valtatien 3 ja Huumuksen mäen välissä (kohde 13)

Mahdollinen kosteikkopaikka

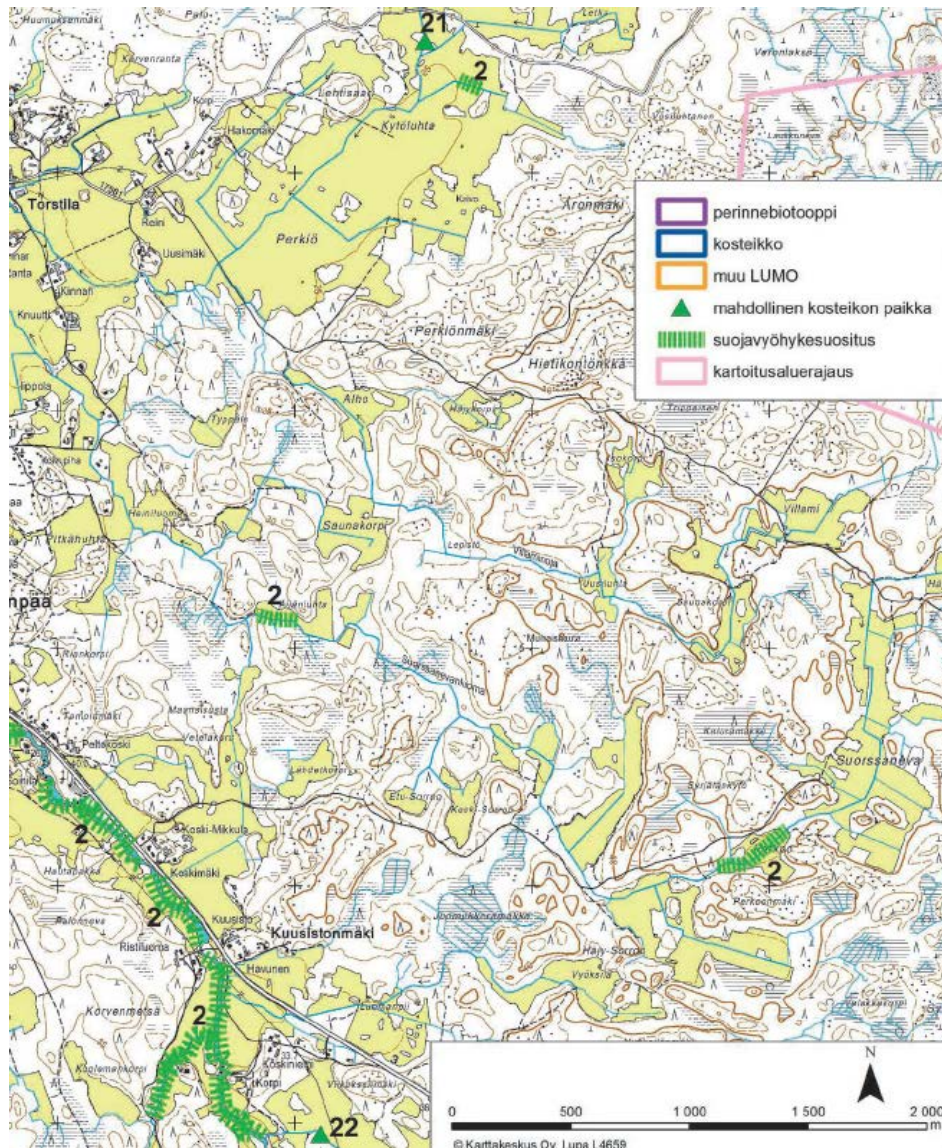
- Sahaluomaan laskevan valtaojan varressa (kohde 11)
- Kytöluhdan peltoaukealla metsäsaarekkeen läpi virtaava valtaoja tien 17561 eteläpuolella (kohde 21)
- Isoluhdan peltoaukealta laskeva valtaoja metsikön reunassa (kohde 22)
- Pelloilta seuraavalle metsikköisen notkelman läpi virtaava valtaoja Jokikylässä valtatie 3 eteläpuolella (kohde 24).

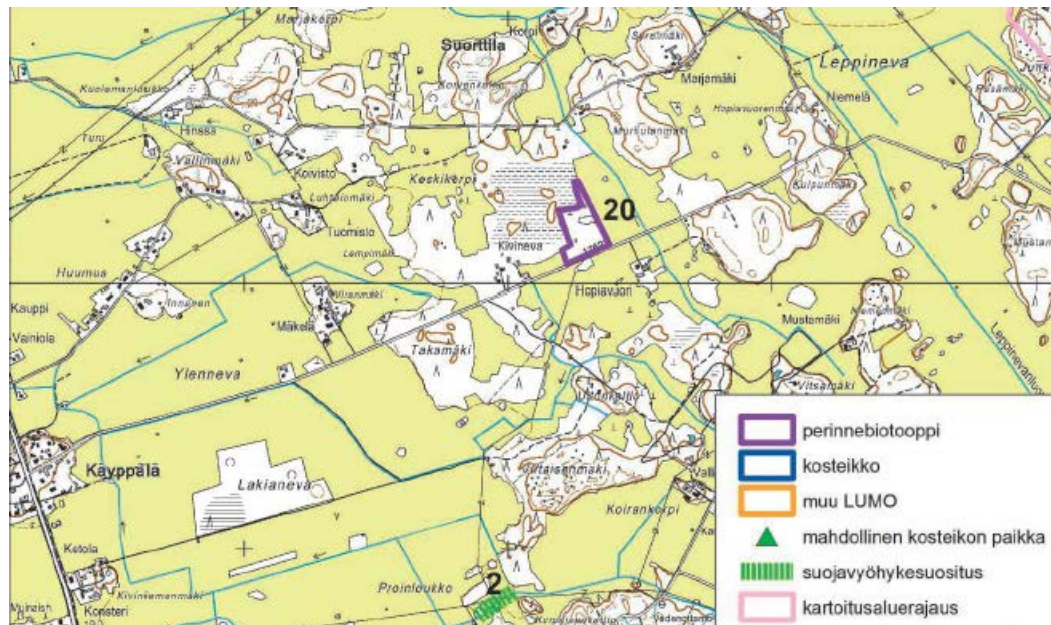
Kuva 5. Ote maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelmasta 2015, kartta 8.

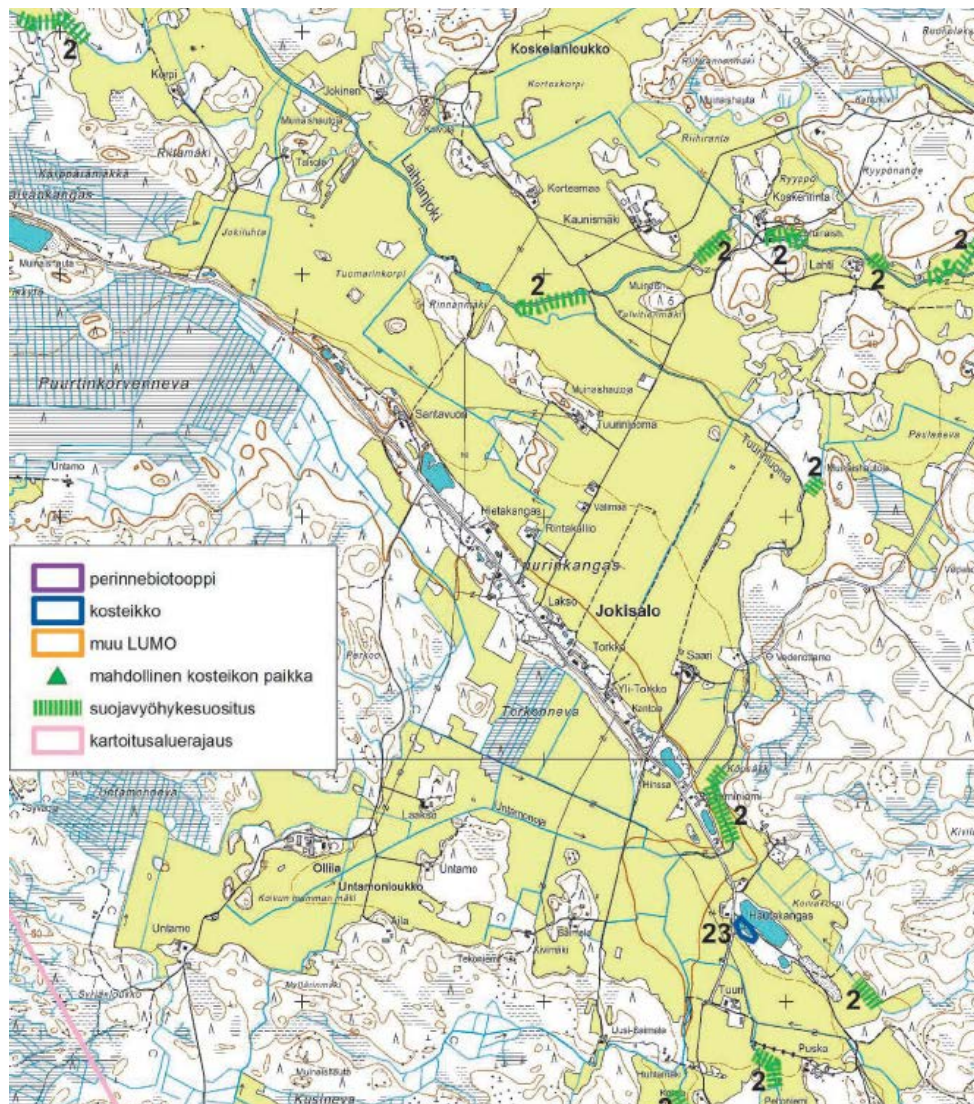
Kuva 6. Ote maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelmasta 2015, kartta 9.

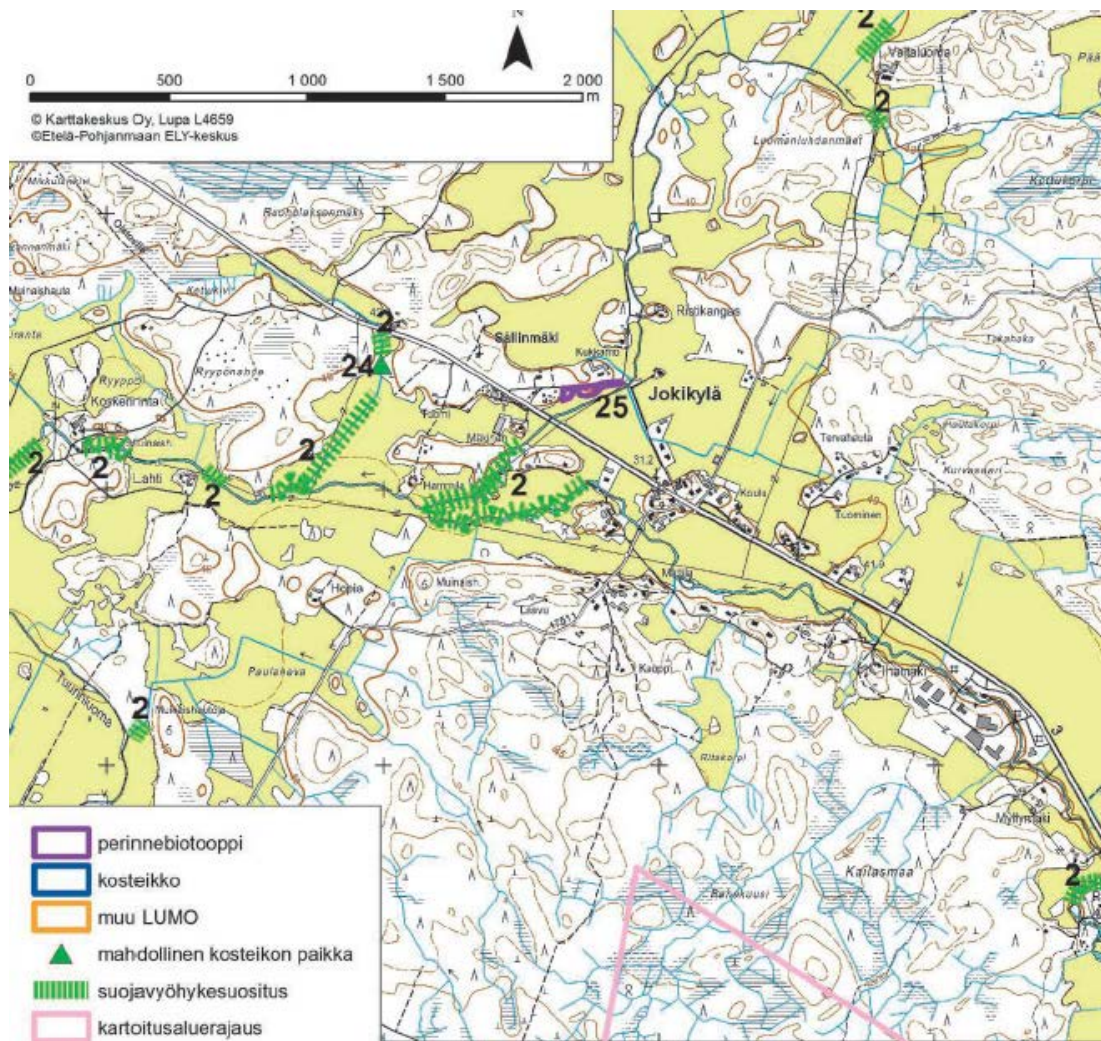
Kuva 7. Ote maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelmasta 2015, kartta 11.

Kuva 8. Ote maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelmasta 2015, kartta 10.

Kuva 9. Ote maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelmasta 2015, kartta 12.

Kuva 10. Ote maatalousalueiden kosteikkojen, luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelmasta 2015, kartta 14.

2.5.8 Luontoselvitykset

Osayleiskaavoituksen perusselvitysaineistona hyödynnetään vuonna 2006 hyväksytyjen Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavojen yhteydessä vuonna 2004 laadittuja luontoselvityksiä, joita on päivitetty ja täydennetty tarpeellisin osin. Yleiskaavan laajennusalueille (Pöpelikkö, Jokisalo, Sutikka) on laadittu tarkempia selvityksiä vuosina 2016–2018. Osayleiskaavas suunnittelun edetessä tehdään tarvittaessa lisäselvityksiä muuttuvan maankäytön alueilla.

Olemassa olevat uhanalaistiedot on tarkistettu ensimmäisen kerran Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) *Eliölajit* –tietokannasta (12.4.2018). Linnustotietoa hankittiin (4.4.2018) Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämistä rengastusrekisteristä, sääksirekisteristä ja petolintujen pesäilmoitusrekisteristä. Nämä on esitetty kartalla (Liite 1), joka on tarkoitettu salassa pidettävien lajien vuoksi vain viranomaiskäyttöön. Uhanalais- ja lintutiedot on haettu uudestaan Laji.fi:stä 5.9.2022. Tiedot metsäluonnon arvokkaista elinympäristöistä on saatu metsään.fi-palvelusta (3.4.2018) sekä tarkistettu 24.11.2022 ja ajantasainen tieto suojelualueista Suomen ympäristökeskuksen Lapio-karttapalvelusta (7.11.2018). Lisäksi Laihialle on laadittu maatalousalueiden kosteikkojen luonnon monimuotoisuuden ja suojavyöhykkeiden yleissuunnitelma vuonna 2015, jonka rajaukset on huomioitu.

Viimeisimmäksi tiedossa olevien ja kartoitettujen luontokohteiden luonnontilaa ja ajantasaisuutta tutkittiin paikkatietotarkasteluna Luonnonvarakeskuksen puuston ikä (vuoden 2023 tilanne) ja Metsäkeskuksen metsänkayttöilmoitus aineistojen (helmikuu 2026) pohjalta (kuvat 30–31).

Vuoden 2004 luontoselvityksen kohteiden tarkistus 2018

Kartta- ja ilmakuvatarkastelun avulla sekä rekisteritietoja käyttäen päivitettiin vuoden 2004 luontokohdekartat ja kohdekuvaukset. Alueiden elinympäristöjen muuttumisen myötä lajisto on todennäköisesti jonkin verran muuttunut. Lajisto kohteilla on todennäköisesti muuttunut myös

muista syistä, esimerkiksi laajemman kannanmuutoksen seurauksena. Toisekseen lajien luokituksissa on tapahtunut muutoksia, sillä uhanalaisuusarviointia on uudistettu tällä välin useammassa vaiheessa. Muutoksissa on tapahtunut myös lain sisällössä ja sovellettavissa käytännöissä. Näistä johtuen arvotus on muuttunut. Edelleen tarkasteluissa olleissa tuoreimmissa ilmakuvissa vuodelta 2016 jää havaitsematta mahdolliset elinympäristömuutokset ilmakuvauksen jälkeen. Mainituista virhelähteistä huolimatta vuonna 2004 monimuotoinen tai muulla tavoin arvokkaaksi tunnistettu ja rajattu luontokohde on melko varmasti arvokas yhä, mikäli sen elinympäristöt ovat säilyneet. Vuoden 2004 kartoitusten jälkeen on julkaistu luontotyyppien uhanalaisuusluokitus, jonka mukaisia määrittämiä tarkastelu ei sisällä. Voimakkaimmin kohteisiin vaikuttanut maankäyttömuoto oli varttuneisiin metsiin tehdyt päätehakkuut.

Luontoselvitykset Isonkylän teollisuusalueen asemakaavoihin

Isonkyläntien varteen Pöpelikön teollisuusalueelle ja lähiympäristöön on laadittu vuosina 2016–2017 sekä 2024–2025 luontoselvityksiä. Lisäksi on kartoitettu liito-oravakohteita laajemminkin vuonna 2017. Vuoden 2025 luontoselvityksessä todettiin, että selvitysalue on kokonaisuudessaan tavanomaista talousmetsää, josta ei havaittu huomionarvoisia luontoarvoja kuin kahdelta rajatulta suoalueelta. Viitasammakkoa ei havaittu, liito-oravalle sopivia elinympäristöjä ei esiintynyt selvitysalueella eikä alueelta havaittu lepakoille tärkeitä alueita. Alueella ei ole myöskään linnuille tavanomaisesta talousmetsästä poikkeavia elinympäristöjä. Kaikkiaan Mäkelä ja Salo (2024) mukaisesti arvokkaaksi tunnistettuja kohteita havaittiin kaksi, molemmat ovat monimuotoisuutta tukevia kohteita (luokka 4). Isonkylän ohittavan uuden tielinjan vaihtoehtojen selvityksissä huomionarvoisiksi luontokohteiksi rajattiin pohjoisemmille reiteille sijoittuvat heikentyneet entiset liito-oravan elinpiirit, joissa on jäljellä lajille sopivaa elinympäristöä, isovarpuräme sekä liito-oravan ruokailualueeksi tulkittu alue. Liito-oravan ruokailualue on erityisen tärkeä ja muut kohteet monimuotoisuutta tukevia.

Luontoselvitys Isonkylän asuntoalueen asemakaavan laajennukseen

Isonkyläntien pohjoispuolelta laadittiin asemakaavaa varten vuonna 2023 kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Ramboll Finland Oy), jonka mukaan etelä- ja kaakkoisosissa esiintyvät monimuotoiset luonnontilaisen kaltaiset lehtomaiset kankaat ja lehdot tulisi säilyttää rakentamisen ulkopuolella. Lisäksi asemakaavassa otettiin huomioon alueelle sijoittuvat liito-oravan elinympäristöt sekä liikkumisreitit.

Jokisalon ja Sutikan alueen luontoselvitys sekä Sutikan alueen ekologinen tarkastelu

Jokisalon ja Sutikan alueille laadittiin alustava luontoselvitys alueen rakentamismahdollisuuksien kartoittamiseksi. Molemmille alueille tehtiin maastokäynti 16.5.2017, jonka perusteella arvioitiin alueiden rakentamisen mahdolliset rajoitteet ja lisäselvitysten ja -maastokäyntien tarpeet. Selvitys keskittyi tienvarsille sijoittuvien hiekkakuoppien rantoihin. Ympäröivät metsäalueet ovat tavanomaisia talousmetsiä. Alueella vallitsevat variksenmarja-puolukkatyyppin kuivahkot kankaat sekä erilaiset muuttuneet turvekankaat. Hiekka- ja sorakuopilla ja niiden välittömässä läheisyydessä kasvillisuus on muuttunut. Ojittamattomat avosuot ovat arvokkaimpia luontokohteita. Selvityksessä viitasammakkoa ja linnustoa havainnoitiin sekä päivällä että illalla. Jokisalon alueelta ei tehty viitasammakkohavaintoja. Suurin osa sorakuopista on viitasammakon kannalta soveltumattomia, vailla rantaluhtia. Alueella kuitenkin esiintyy sorakuoppia, joissa on rehevää kasvustoisia luhtia, joilla viitasammakon esiintyminen voisi olla mahdollista. Potentiaalisilta kohteilta ei kuitenkaan tehty viitasammakkohavaintoja. Jokisalon alueen suuria sorakuoppia ei kartoitettu kauttaaltaan, vaan painotettiin teiden läheisyyttä ja potentiaalisimpia osia. Viitasammakkohavaintoja tehtiin ainoastaan Sutikan hiekkakuopilta. Havainnot tehtiin ojittamattomien suoalueiden läheisiltä kuopilta. Tarkempi kartoitus tarvitaan, mikäli maankäyttöä suunnitellaan suoalueiden tai niiden valuma-alueiden läheisyyteen.

Sutikan alueen jatkosuunnittelua varten on laadittu vuonna 2021 ekologinen tarkastelu, jonka lähtötietoina on käytetty tietoja alueen historiasta sekä pohjaveden laadusta ja tasosta, geologiasta, luokitelluista pohjavesialueista alueella, säädöksistä pohjaveden pilaamiskiellon osalta ja muusta lainsäädännöstä. Tarkastelussa ehdotetaan jatkosuunnittelussa huomioitavan: soranotto-alueiden jälkihoito ja kunnostus, mahdollisesti edellytettävät lisäselvitykset sekä pilaantuneiden maa-alueiden huomioon ottaminen. Ekologisessa tarkastelussa on otettu myös huomioon tuolloin alueelta tiedossa olleet soraonttualueen luontoarvot, kasvillisuuden yleispiirteet sekä viitasammako- ja linnustohavainnot.

Luontoselvityskohteiden päivitys ja uusien rakennusalueiden tarkistaminen 2021 ja 2022

Alkukesästä 2021 toteutettiin liito-oravaselvitys liito-oravalle potentiaalisille vuonna 2004 rajatuille arvokohteille sekä uusiksi rakennusalueiksi suunnitelluille kohteille. Elo-syyskuussa 2022 tehtiin luontotarkistukset kaava-alueen eteläpuoliskon vuoden 2004 luontoselvityskohteille sekä mahdollisille kaavan uusille rakentamiseen osoitetuille alueille, joissa ei vielä liito-oravaselvityksessä käyty tai arvioitiin sen perusteella uudelleentarkistettavaksi kasvillisuuden osalta. Selvitysalueilta tarkistettiin, ovatko luontoarvot säilyneet aiemmin arvokkaaksi rajatuilla alueilla ja löytyykö uusilta selvitysalueilta arvokohteita. Selvityksissä tarkasteltiin uhanalaisten lajien ja luontotyyppien esiintymistä sekä alueiden maisema-arvoja. Kohteet luokiteltiin Suomen ympäristökeskuksen luontoselvitysoppaan (Mäkelä ja Salo, 2021) mukaisesti neljään arvoluokkaan (1. lainsäädännöllä turvatut, 2. erityisen tärkeit, 3. monimuotoisuutta turvaavat, 4. monimuotoisuutta tukevat) ja lisäksi luokituksen ulkopuolisiin maisemallisesti arvokkaisiin (5) ja arvoluokalta tarkennettaviin (6) kohteisiin. Tarkennettavat kohteet ovat vanhoja arvokohteita, joiden luokitus tarkentuu muiden selvitysten yhteydessä. Luokkarajaukset sisältävät arvoltaan vaihtelevia kohteita, joten koko alue ei välttämättä vastaa rajauksen arvoa. Ekologisella yhteydellä kuvataan kohteita, joissa liito-oravan kulkureitti tulee varmistaa. Vuoden 2022 luontoselvityksissä rajattiin arvokkaiden kohteiden lisäksi alueet, joille tulee maastokäynnin perusteella toteuttaa lisäselvityksiä mm. liito-oravan osalta (kuvat 11–14). Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien osalta tarkistettavat kohteet ovat nykyisessä yleiskaavassa rakentamiseen varattuja kohteita, jotka eivät ole toistaiseksi rakentuneet, sekä rajaukselta tarkennettavia vanhempia havaintoalueita.

Vuoden 2018 ilmakuvatarkastelun sekä vuosien 2021 ja 2022 maastokäyntien perusteella esitetty arvio tiedossa olevien luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden luonnontilasta on esitetty tiivistetysti taulukossa 1. Päivitetyt kohdekortit on esitetty liitteessä 3. Kohdekortti-kohteiden 2022 rajauksissa on tarkasteltu metsään.fi aineistoa (24.11.2022), jonka perusteella alueilla ei ole metsälain 10 § mukaisia kohteita ja 2004 kaavamerkintäperuste on poistettu.

Liite 3. Tarkistettavat kohdekortit 2026, salassapidettävä

Liite 4. Luontoselvitykset 2021–2022, salassapidettävä

Taulukko 1. Kaava-alueelle sijoittuvien arvokkaiden luontokohteiden kohdekuvaus ja arvoluokitus Mäkelä&Salo 2024 (lähde: Luopas-opas 2024, vuoden 2004 luontoselvitys ja ilmakuvatarkastelu 2018 sekä maastokäynnit 2021 ja 2022). Kohteiden rajaukset on esitetty kuvissa 11–14 ja tarkemmat kohdekuvaus liitteissä 3 ja 4.

10. Majja-Kaasee-Myymö	Lajistollisesti ja maisemallisesti arvokas. Reunavyöhykkeen monimuotoinen metsä. ja Perinnebiotooppia. Kohderajauksen tarkennus maastossa, mikäli alueen maankäyttö muuttuisi kaavoituksen myötä.
11. Korvenkallio-Hinssa-Takamäki-Lakiamäki	Lajistollisesti arvokas. Reunavyöhykkeen monimuotoinen metsä. Kohderajauksen tarkennus maastossa, mikäli alueen maankäyttö muuttuisi kaavoituksen myötä.
12. Pyhämaa-Hautainmäki	Maisemallisesti arvokas. Reunavyöhykkeen monimuotoinen metsä ja ekologinen vyöhyke Sahaluoman varrella. Kohderajauksen tarkennus maastossa, mikäli alueen maankäyttö muuttuisi kaavoituksen myötä.
14. Puisto-Antolakso	Lajistollisesti arvokas. Monimuotoinen virkistysarvoja sisältävä metsäalue. Kohderajauksen tarkennus maastossa, mikäli alueen maankäyttö muuttuisi kaavoituksen myötä.
15. Rikasmäki-Eloranta-Hautapakka	Lajistollisesti ja maisemallisesti arvokas. Kohderajauksen tarkennus maastossa, mikäli alueen maankäyttö muuttuisi kaavoituksen myötä.
16. Soinila	Maisemallisesti arvokas. Monimuotoinen virkistysarvoja sisältävä jokivarsialue.
17. Koivula	Maisemallisesti ja lajistollisesti arvokas. Monimuotoinen laidunmetsäsaareke.

2.5.9 Eläimistö

Suunnittelualueella esiintyy viljely- ja talousmetsäalueille tyypillistä lajistoa. Suurpedoista havainnot on tehty ainakin ilveksestä, karhusta ja sudesta (*Riistahavainnot.fi*).

2.5.10 Uhanalaiset eläinlajit ja luontodirektiivin liitteen IV lajit

Ilmakuvatarkastelulla on arvioitu mahdolliset liito-oravakohteet, jotka inventoidaan tarkemmin, mikäli alueisiin kohdistuu maankäytön muutostarpeita. Liito-oravan esiintymistä on selvitetty osalla suunnitelluista uusista rakennusalueista keväällä 2021 ja raportoitu erikseen. Kesän 2022

luontoselvitysten yhteydessä on rajattu myös uusia selvitettäviä liito-oravalle potentiaalisia metsäalueita.

Viitasammakon elinympäristöjä on inventoitu Laihialla alueen rakentamismahdollisuuksien kartoittamiseksi Jokisaloon ja Sutikan alueilla 16.5.2017. Maastokäynnin tavoitteena oli arvioida rakentamisen mahdollisia rajoitteita ja lisäselvitysten ja -maastokäyntien tarpeita. Viitasammakko on hämääksiaktiivinen laji ja sitä havainnointiin (myös linnustoa) sekä päivällä että illalla.

Saukko elää vesistöjen läheisyydessä. Saukon kanta vaihtelee eripuolilla Suomea. Parin viimevuoden aikana sen kokonaiskanta on kuitenkin laskenut Suomessa. Tarkkaa lukumäärää saukoista ei Laihialta ole tiedossa, havaintojen perusteella se näyttäisi esiintyvän koko jokivarrella ja luomissa mm. Sahaluomassa. Saukon elinympäristön kannalta merkittävää on jokirakenteen säilyminen luonnontilaisen kaltaisena ja uhkana ovat vesistörakentamisen lisäksi vesien likaantuminen ja rehevöitymisen aiheuttavat muutokset.

2.5.11 Uhanalainen ja harvinainen linnusto

Kaavoituksen kannalta merkityksellisimpiä lajeja ovat uhanalaisiksi tai silmälläpidettäväksi luokiteltujen petolintujen (hiirihaukka, sinisuohaukka, huuhkaja, kanahaukka ja mehiläishaukka) elinympäristöt, jotka indikoivat useita eri luontoarvoja. Lajiston parhaat esiintymisalueet selviävät kohdekorteista liitteestä 1. On huomattava, että sekä elinympäristöissä että linnustossa on tapahtunut kartoituksen jälkeen muutoksia. Samoin uhanalaisiksi luokiteltavat lajit eroavat siitä mitä ne olivat vuonna 2004. Uhanalaisuusluokat on päivitetty vuoden 2018 tilanteen mukaiseksi ja ne päivitetään vastaamaan uusinta uhanalaisarviota (2019).

Alueen muuhun linnustoon kuuluvat mm. tuulihaukka, peltopyy, ruiskääkkä, töyhtöhyppä, isokuovi, käki, suopöllö, sarvipöllö sekä peltosirkku, joka luokitellaan nykyään äärimmäisen uhanalaiseksi lajiksi (koko maassa voimakkaasti harvinaistunut pesimälaji).

2.5.12 Muuttolinnut

Vuoden 2004 selvityksessä on mainittu merkittävänä muutonaikaisena levähdysalueena Myräjän peltoalue (Ulkolaistenvainio-Manun luontotilan ympäristö). Alueella muuttoaikoina huomionarvoisia muuttavia ja levähtäviä lintulajeja ovat mm. hanhet, joutsenet, päiväpetolinnut, kurki, jotkin kahlaajat (töyhtöhyppä, suokukko, isokuovi), lokit, sepelkyyhky ja varpuslinnut.

2.5.13 Uhanalaiset ja muut huomionarvoiset kasvilajit

Suunnittelualueelta ei ole tiedossa luonnonsuojelulain 75 § ja 77 § tarkoittamia uhanalaisia kasvilajeja.

2.5.14 Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt

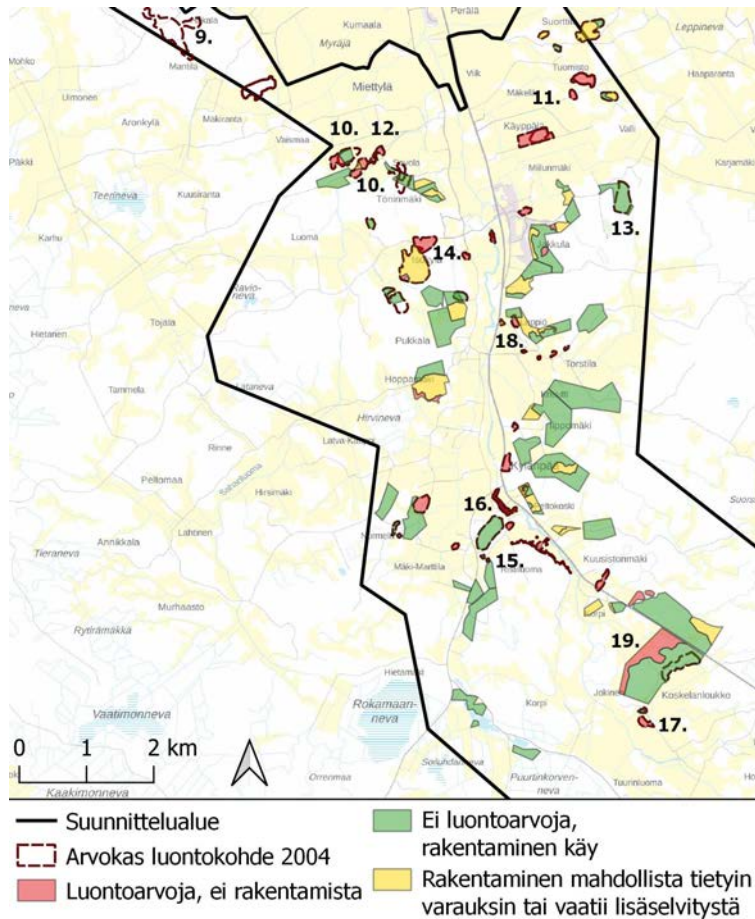
Metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeät elinympäristöt on huomioitu. Niiden osalta tilanne tarkistetaan kaavaehdotusvaiheeseen.

2.5.15 Luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit

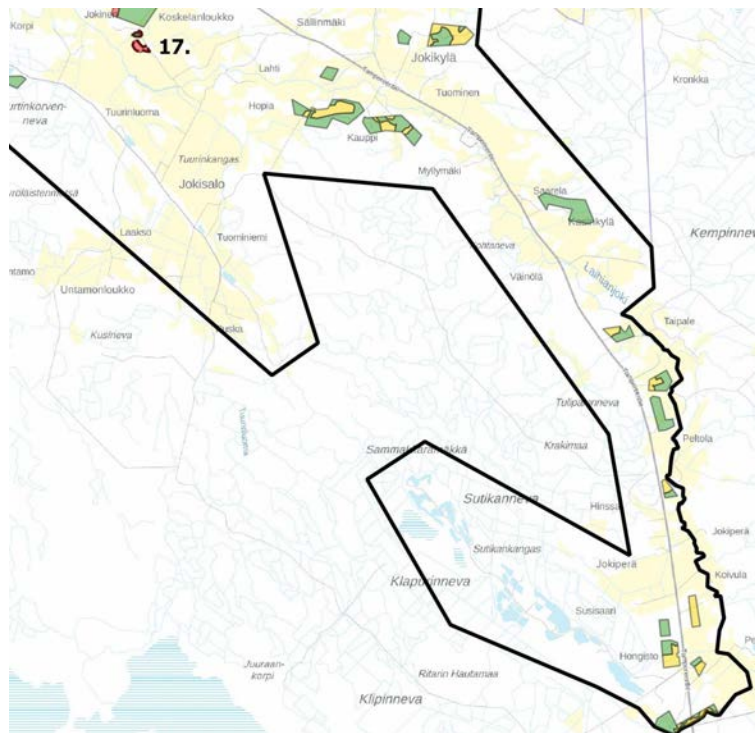
Luonnonsuojelulain 64 §:n tai 65 §:n mukaisia suojeltuja luontotyypppejä ei esiinny suunnittelualueella.

2.5.16 Vesilain suojellut luontotyypit

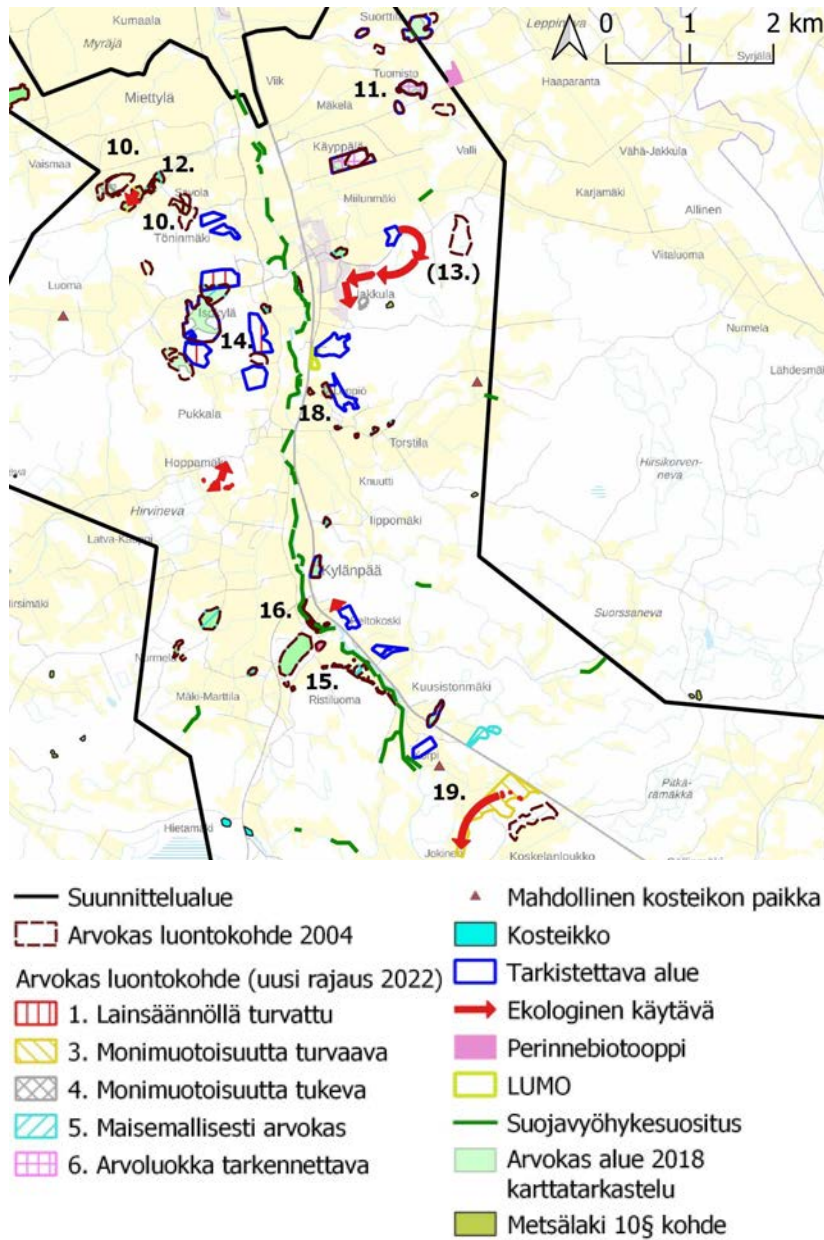
Vesialueella tarkoitetaan aluetta, joka muutoin kuin tilapäisesti on veden peittämä. Suunnittelualueella ei esiinny Vesilain 2. luvun 11 § mukaisia luonnontilaisina säilytettäviä kohteita. Laihianjoki on kuitenkin merkittävä vesistö luonnon paikallisen monimuotoisuuden ja ympäristöarvojensa vuoksi. Pienemmät luomat ovat valitettavan usein viljeltyinä aivan törmään saakka, joten niiden luontoarvot ovat vähäiset oikeanlaisten suojakaistojen puutteessa.

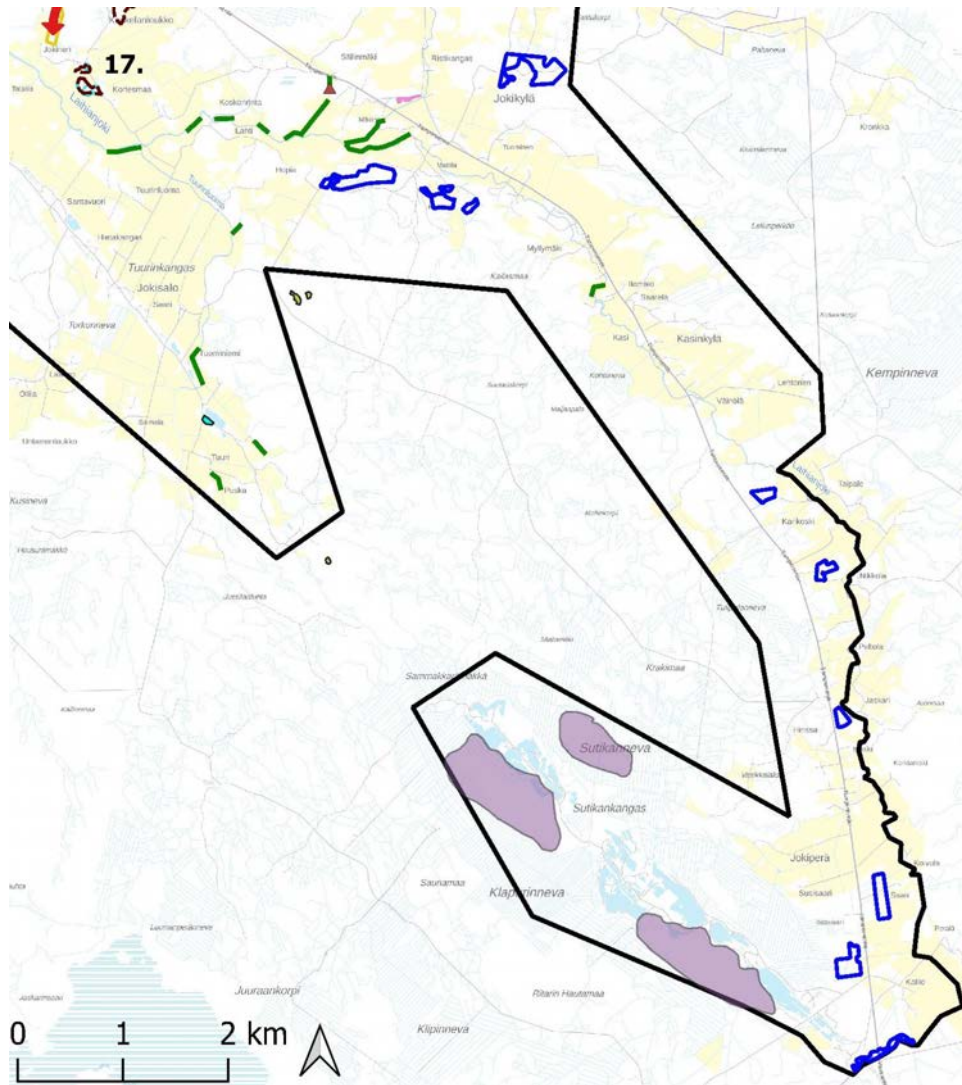
Kuva 11. Vuonna 2022 selvitettyt alueet vihreällä, keltaisella ja punaisella, joissa arvioitu rakentamisen mahdollisuutta tai vanhojen luontoarvokohteiden säilymistä.

Kuva 12. Vuonna 2022 selvitettyt alueet vihreällä, keltaisella ja punaisella, joissa arvioitu rakentamisen mahdollisuutta tai vanhojen luontoarvokohteiden säilymistä.

Kuva 13. Luontokohteet ja lisäselvitystä vaativat kohteet suunnittelualueen keskiosassa (tilanne 2022).

Kuva 14. Luontokohteet ja lisäselvitystä vaativat kohteet suunnittelualueen eteläosassa (tilanne 2022).

2.6 Maisema ja kulttuuriympäristö

2.6.1 Maiseman yleiskuvaus

Laihia sijoittuu Etelä-Pohjanmaan viljelylakeuksien maisemamaakunnan alueelle. Laihialla sedimenttien kattamien viljavien jokivarsien maisema avautuu tasaisena lakeutena. Laihian asutuksen valtavöyry alkoi 1500-luvulla ja ensimmäiset viljelyalueet muodostuivat joen yhteyteen tulvaniityille. Varsinaiset suuret viljelyalueet raivattiin 1800-luvulla ns. kytösavujen aikakautena. Asutushistorian kulku näkyy nytkin kulttuurimaisemassa.

Laihian maisemarakenteen hallitsevin elementti on viljava jokilaakso, jota jäsentävät pienet saarimaiset mäkiryhvät, joita rajaavat etäämpänä laajat metsäalueet. Laihian asutus on perinteisesti sijoittunut Laihianjoen laakson varrella oleville mäkialueille. Laihialla on nähtävissä tyypillisiä ja voimakkaita rakentamisperinteeseen liittyviä kulttuuripiirteitä. Raittikylät ja nauhamaiset jokivarsikylät ovat perinteisesti sijainneet jokien töyräillä tulvan ulottamattomissa. Tiiviimmät kylät sijaitsevat loivilla kumpareilla. Yksittäisiä, vaikuttavia "kasakylä" erottuu maisemasta, samoin merkittäviä yksittäisiä pohjalaistaloja. Tiestö ja rakentaminen tulevat vielä toistaiseksi tätä peruskennettä.

Tällaisia perinteisiä asuinpaikkoja ovat Kirkonkylän lisäksi olleet muun muassa Kupparla, Maunula, Potila, Yrjäälä, Perälä, Käyppälä, Jakkula, Isokylä, Torstila, Keskikylä (Jukaja) ja Jokikylä. Vanhat tiet ovat seuranneet molemmiin puolin jokea ja osin myös valtatie 3 nykyinen linjaus noudattaa tätä periaatetta. Joen molemmille rannoille sijoittuvaa asutusta yhdistävät joen molemmiin puolin kulkevat tiet ja näitä vanhat kivisillat. Päärakennukset ovat tyypillisesti olleet kookkaita, joko

kaksikerroksisia kaksifooninkisia tai korkealla vintillä ja matalilla haukkaikkunoilla varustettuja rakennuksia.

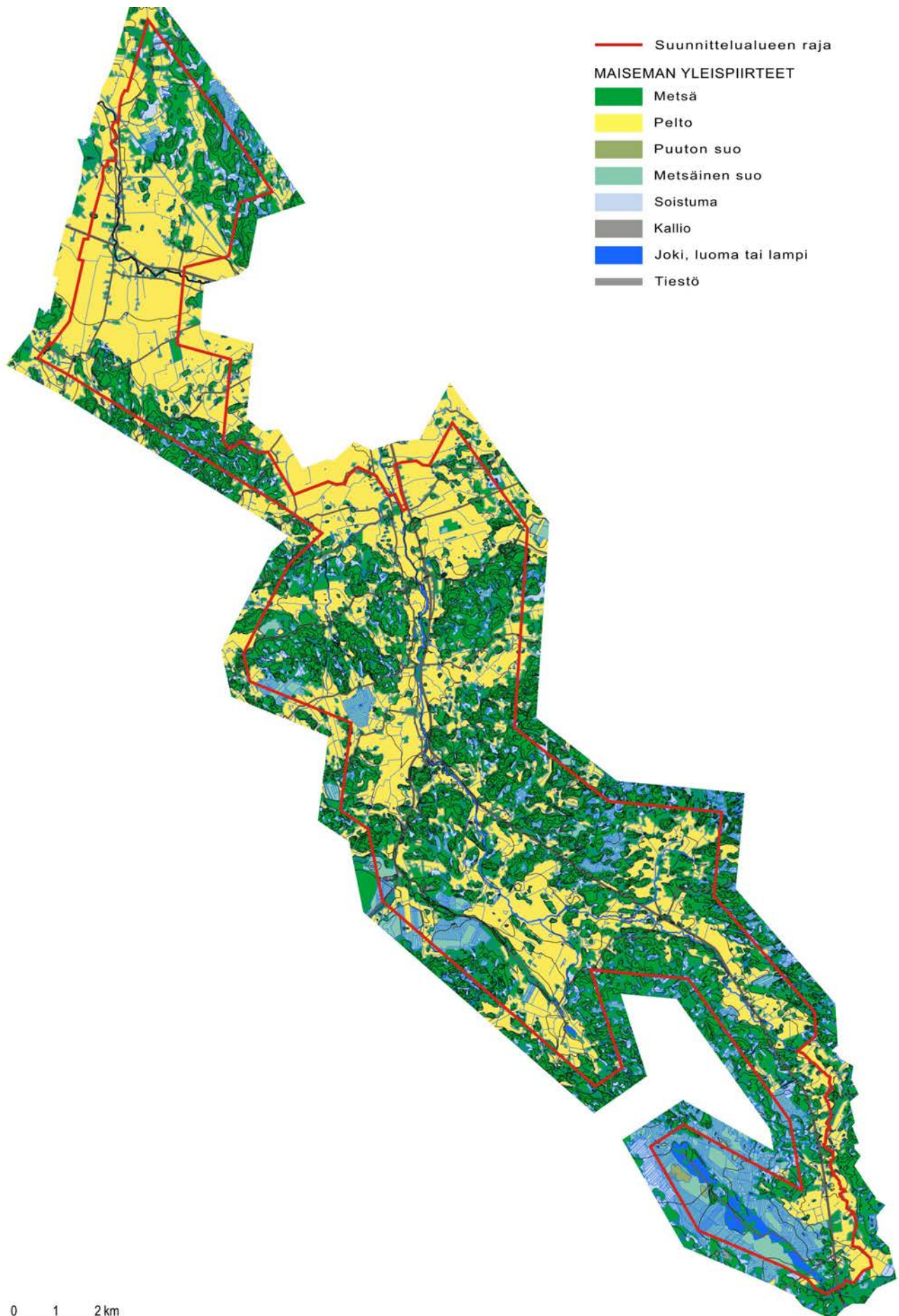
Uusin asutus on keskittynyt valtatie 3 itäpuolelle ja valtatie 18 pohjoispuolelle Kirkonkylässä, sekä Jakkulan–Isonkylän asemakaava-alueelle. Yksittäisiä uudisrakennuksia on myös muissa kyläryhmissä. Laihiajoen länsipuoliset alueet ovat säilyneet pitkälti perinteisinä maiseman ja rakennuskannan suhteen, kun taas joen itäpuolella valtatie 3 halkaiseva vaikutus tuntuu voimakkaammin rinnakkaisväylän puuttuessa.

Laihian arvokkaat viljelysalueet voidaan jakaa kolmen eri luokkaan: laaja avoin viljelysmaisema, pienempimittakaavaiset maisemapellot ja perinnebiotoopit. Peltoaukeiden leveys jokilaaksossa riippuu lähinnä viljelykelpoisen maan määrästä. Yhtenäinen avoin peltoalue alkaa Rudolta jatkuen etelään Koskelanloukkoon asti. Rudolta Kirkonkylän keskustaan Laihiajoen eteläpuoleinen peltoalue on säilynyt avoimena yhtenäisenä viljelyalueena, joka on leveydeltään jopa 2,5 kilometriä. Käyppälän kohdalla peltoalue kapenee kilometrin leveäksi jatkuen Koskelanloukkoon saakka. Jokikylässä on pienimuotoisempi yhtenäinen viljelyalue, jonka halki valtatie 3 kulkee.

Suunnittelualueella sijaitsee useita pienimuotoisia perinnebiotoopeja, joista useat ovat nykyisin laidunnettuja. Varsinkin kumparealueilla perinteisen kyläasutuksen ja joen läheisyydessä olevat perinnebiotoopit ovat maisemallisesti erittäin merkittäviä. Esimerkkinä voidaan mainita perinnebiotoopit Kylänpäässä, Miettylässä ja Kasinkylässä.

Paikoin peltoaukealla ja pihapiirien läheisyydessä on lähimaisemaa hallitsevia yksittäisiä maisemapuita. Maisemallisesti arvokkaita ovat myös vuosikymmenien kuluessa pihateiden varsille kasvatetut pitkät puukujat, jotka yleensä ovat koivukujia.

Maiseman yleispiirteet on esitetty **kuvassa 15** ja maiseman arvokohteet **kuvissa 16–17**.

Kuva 15. Maiseman yleispiirteet.

2.6.2 Muinaisjäännökset

Alueella sijaitsee yksi valtakunnallisesti arvokas kiinteä muinaisjäännös, jonka tiedot on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taulukko 2. Eteläosan suunnittelualueella sijaitseva kiinteä muinaisjäännös, VARK (Muinaisjäännösrekisteri)

	Kohdenimi	Muinaisjäännös-tunnus	Tyyppi
7	Vuoruusenmäki	399010023	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt

Muinaisjäännösrekisterin mukaan suunnittelualueella sijaitsee 45 kiinteää muinaisjäännöstä, jotka on lueteltu alla taulukossa ja esitetty **kuviissa 16–17**.

Taulukko 3. Eteläosan suunnittelualueella sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset (Muinaisjäännösrekisteri 2.9.2019).

	Kohdenimi	Muinaisjäännös-tunnus	Tyyppi
4	Paslinna	399010076	Historialliset kivirakenteet, kiviaidat
5	Kiviniemenmäki	399010025	Rautakautiset kivirakenteet, röykkiöt
6	Käyppälän Palomäki	399010024	Rautakautiset kivirakenteet, röykkiöt
8	Luomansuunniitty	399010022	Ajoittamattomat kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
9	Piruntönkkä	399010160	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
10	Vakkurinmetsä	399010019	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
11	Vakkurinmetsä 2	1000020731	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
12	Kyllikeensarka	399010027	Rautakautiset kivirakenteet ja röykkiöt
13	Hietaanmetsä 1	1000020695	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
14	Hietaanmetsä 2	1000020702	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
15	Hietaanmetsä 3	1000020706	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
16	Leinoonkoski	1000020713	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
17	Mujanvainion – Hietaanmetsän alue	399010026	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
18	Mujanvainio	1000020689	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
19	Huumuksenmäki	1000020719	Rautakautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
20	Korvenranta	399010161	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
21	Uusiluhta	399010062	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
22	Syrjälänkytö	399010129	Pronssikautiset kivirakenteet, röykkiöt
23	Haudanmäki	399010061	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
24	Haudanmäki 2	399010097	Ajoittamattomat kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
25	Nikonkallio ja Hepomäki	399010060	Pronssikautiset hautapaikat, röykkiöt
26	Nikonkallio ja Hepomäki 2	1000019389	Pronssikautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
27	Vesikonkallio	399010080	Rauta- ja pronssikautiset kivirakenteet, röykkiöt
28	Perkoo Rompsomäki	399010058	Pronssikautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
29	Järvinevankangas	399010059	Pronssikautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
30	Järvineva itä	399010096	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
31	Kivoonsaaret	399010099	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
33	Kalmarinkallio	399010169	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt

34	Rintamaa	399010066	Pronssikautisen hautapaikat, hautaröykkiöt
35	Rintamaa 2	1000019510	Pronssikautiset kivirakenteet, röykkiöt
36	Rintamaa 3	1000019511	Pronssikautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
37	Rintamaa 4	1000019512	Pronssikautiset hautapaikat, hautaröykkiöt
38	Rintamaa 5	1000019513	Pronssikautiset kivirakenteet, röykkiöt
39	Rintamaa 6	1000019514	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
40	Talsola	399010168	Ajoittamattomat hautapaikat, hautaröykkiöt
41	Koivula	399010164	Pronssikautiset kivirakenteet, röykkiöt
42	Riihirannanmäki 2	399010165	Ajoittamattomat kivirakenteet, kivivallit
43	Nauriskydönsaari	399010128	Pronssikautiset kivirakenteet, röykkiöt
44	Koskelanmäki	399010064	Ajoittamattomat muinaisjäännösryhmät
45	Hammila 1	399010166	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
46	Hammila 2	399010167	Ajoittamattomat kivirakenteet, latomukset
47	Paulanevanmäki	399010065	Pronssikautiset kivirakenteet, röykkiöt
48	Untamo	399010170	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
49	Susisaari	399010176	Ajoittamattomat kivirakenteet, röykkiöt
50	Perälä	399010074	Kivikautiset asuinpaikat

2.6.3 Kulttuurimaisema-alueet ja -kohteet

Maisemakuva ja näkymät

Laihianjokilaakso muodostaa viljavan lakeusmaisemakokonaisuuden, jossa on säilynyt laajoja yhtenäisiä peltoaloja etenkin suunnittelualueen pohjoisosissa. Alueelle on tunnusomaista maatalouteen liittyvä haja-asutus, jota luonnehtivat avoimien peltoalueiden ja metsäisten kumpareiden reuna-alueella kulkevien kyläteiden varrelle sijoittuneet pihapiirit, pienimuotoiset asutusrykelmät sekä raitti- ja kumpareasutus. Alueen maisemakuvaa hallitsevat yleisesti laajat viljelyalueet, jotka tuovat hienosti esiin alueella runsaasti sijaitsevaa vanhaa arvokasta rakennuskantaa. Näkymät ovat usein kauaskantoisia ja niin sanottuja maisemaportteja syntyy alueelle harvinaisen vähän. Jokivarren viljelymaisema on säilynyt avoimena, ja vainioiden keskeltä kohoavat metsäsaarekkeet rikastavat maisemaa pienipiirteisinä luonnon monimuotoisuutta lisäävinä kohteina. Pensaikot ja yksittäiset puut sijoittuvat ojien ja peltoteiden varsille.

Maiseman arvokohteet

Pohjanmaan liiton alueella on inventoitu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuurimaisemat vuosina 2010–2015.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2021 (VAMA 2021)

Ympäristöministeriön päätös 18.11.2021 valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista on tullut voimaan 1.3.2022. Laihianjoen valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue käsittää alueita Laihian keskusta-alueen ympärillä.

Laihianjokilaakso muodostaa viljavan lakeusmaisemakokonaisuuden, jossa on säilynyt laajoja yhtenäisiä peltoaloja etenkin maisema-alueen pohjoisosissa. Alueelle on tunnusomaista maatalouteen liittyvä haja-asutus, jota luonnehtivat avoimien peltoalueiden ja metsäisten kumpareiden reuna-alueella kulkevien kyläteiden varrelle sijoittuneet pihapiirit, pienimuotoiset asutusrykelmät sekä raitti- ja kumpareasutus. Paikoin peltoaukeilla ja pihapiirien läheisyydessä kasvaa lähimaisemaa hallitsevia maisemapuita tai pihateiden varsille istutettuja pitkiä puukujia. Alueella on säilynyt runsaasti vanhaa pohjalaista rakennuskulttuuria, joka on erityisen edustavaa maisema-alueen eteläosissa sijaitsevilla Laihian vanhoissa keskuskylissä. Jokivarren viljelymaisema on säilynyt avoimena, ja vainioiden keskeltä kohoavat metsäsaarekkeet rikastavat maisemaa pienipiirteisinä luonnon monimuotoisuutta lisäävinä kohteina. Pensaikot ja yksittäiset puut sijoittuvat ojien ja peltoteiden varsille. Laihianjoen rantamaisemaa hoidetaan säännöllisesti raivaamalla. Alueen metsäsaarekkeissa näkyy paikoin entisaikojen

laidunnuksen merkkejä. Maisemarakenteen runkona virtaavan Laihianjoen koskien tuntumaan ja leveisiin uomiin on syntynyt tulvaniittyjä tai tulvalehtoja. Vehmaiden ranta-alueiden ja viljavien maiden vastapainona maisemassa on paljon louhikkoisia moreeniselänteitä.

*Laihianjoen kulttuurimaisema edustaa laaja-alaista pohjalaista viljelykäyttöön otettua jokivar-
sitasankoa. Alueen viljelymaisema on säilynyt avoimena ja edustavana, ja sen keskellä sijait-
see luonnonpiirteiltään arvokkaita tulvaniittyjä ja -lehtoja. Maisema-alueella on runsaasti ar-
vokasta pohjalaista rakennusperintöä sekä perinteisiä kyläkokonaisuuksia.*

2.6.4 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Alueella sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Laihianjokivarren pohjalaistalot (RKY 2009).

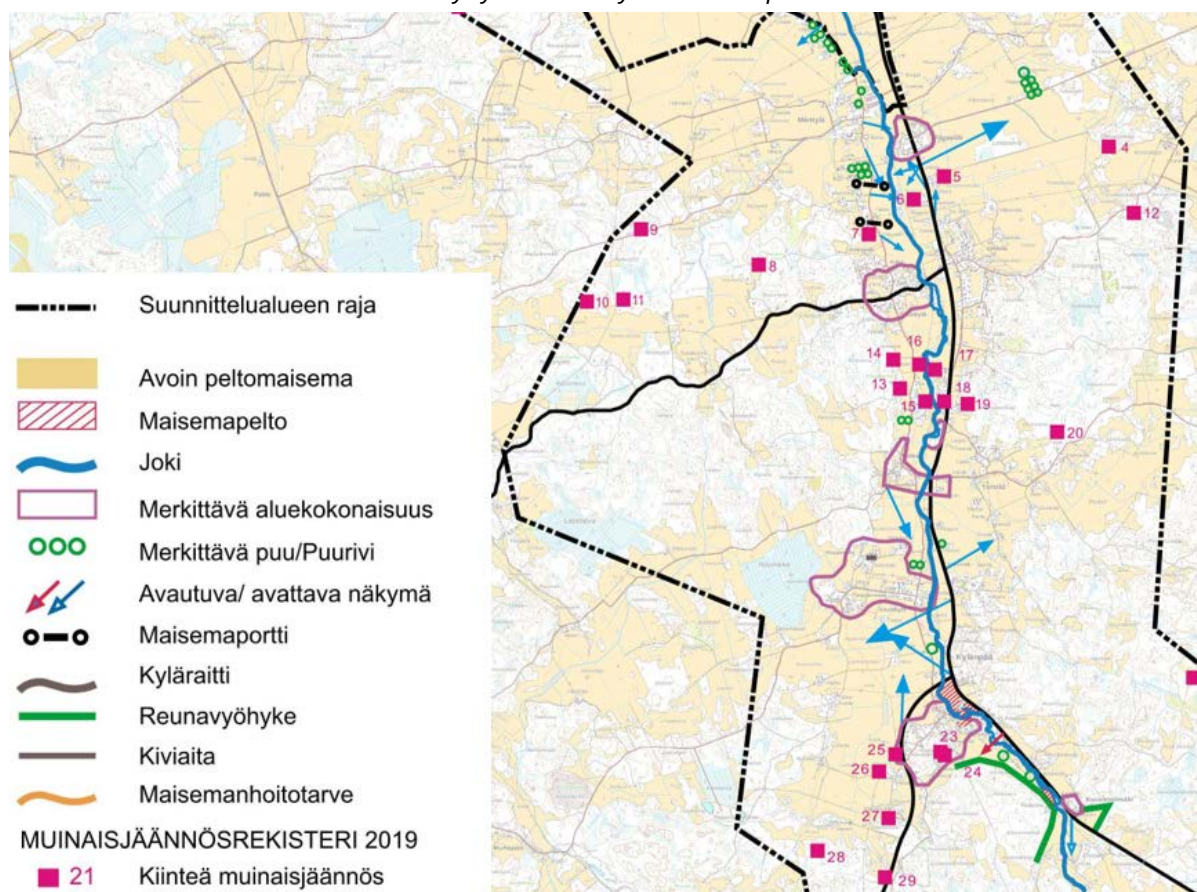
*Laihianjokilaakson kyläasutus komeine pohjalaistaloryhmineen on esimerkki suomenkielisen Pohjanmaan vuosisatoja samoilla sijoillaan olleesta vauraasta talonpoikaisrakentamisesta. Ra-
kennuskannan joukossa on useita perinteisessä asussaan säilyneitä pihapiirejä.*

*Pohjalaistaloja talousrakennuksineen keskittyy Laihianjoen molemmille rannoille jokea länsi-
puolella seurailevan vanhan maantien tuntumaan ja metsäisten mäenkumpareiden reunoille. Vanhat kyläpaikat ovat edelleen havaittavissa maisemassa. Viljelymaisemalle luo vaihtelevuutta polveileva Laihianjoki ja sen lehtevärantaiset koskipaikat.*

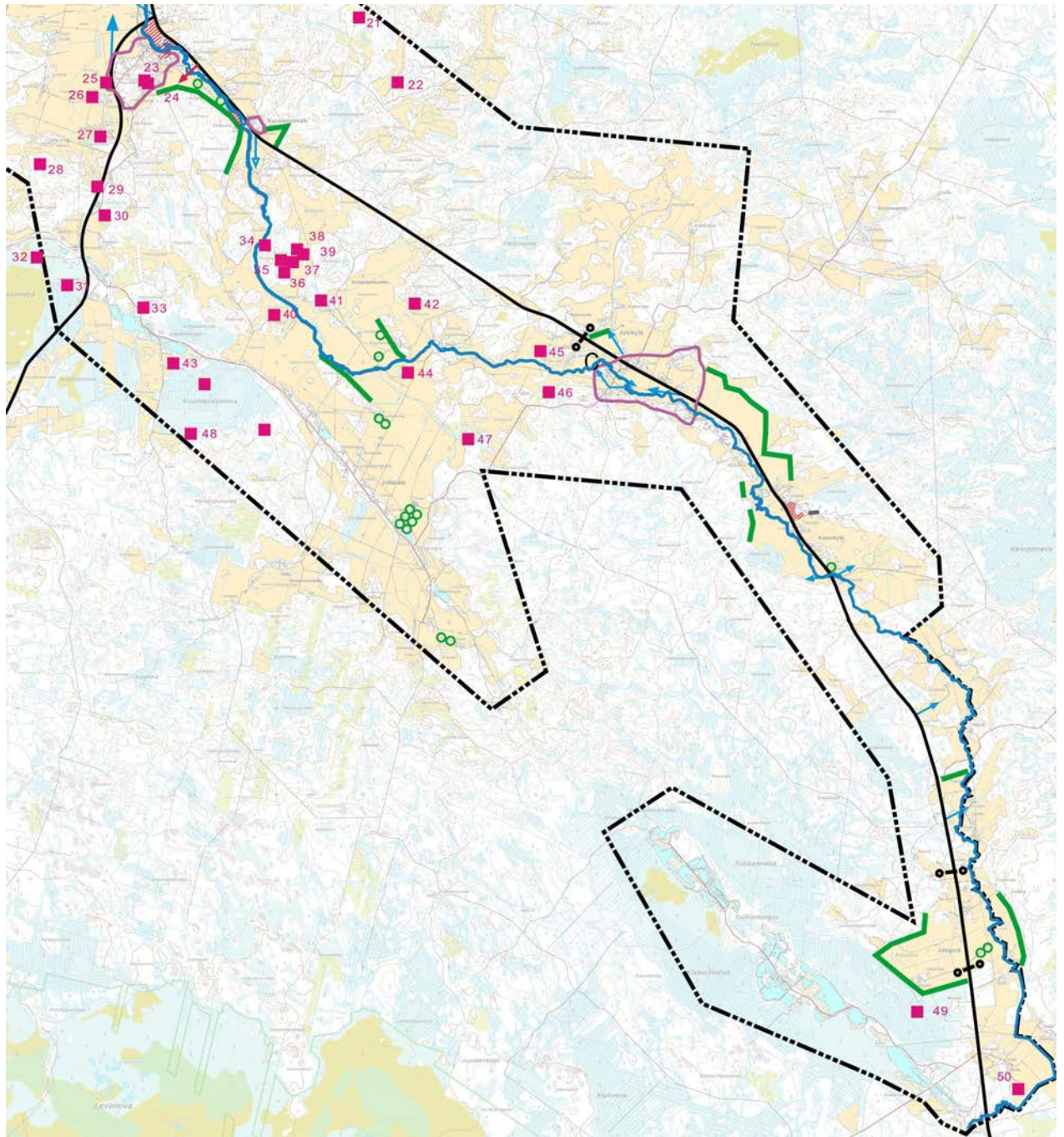
*Pohjalaistaloja on Jokikylässä, Kuusistonmäessä, Kylänpäässä, Keskikylässä, Pukkalassa ja Torstilassa. Puolitoista- ja kaksikerroksisille pohjalaistaloille on ominaista pääjulkisivun räys-
täslinjaa korostava frontespiisi. Talousrakennukset muodostavat tiiviisti rajattuja pihapiirejä. Keskikylässä, Torppainmäen kallioisella kumpareella on säilynyt kylän itsellisten asukkaiden, mäkitypalaisten ja käsityöläisten rakentama tiivis mökkiasutus. Kylänpäässä Laihianjoen yli on 1880-luvulla rakennetun yksiaukkoisen kivisillan viereen rakennettu uusi silta.*

*Laihian kylien kantatilat Laihianjokivarressa ovat sijainneet samoilla paikoilla 1600-luvun lo-
pulta saakka. Joen koskipaikoissa, kuten Isossakylässä, oli lukuisten talojen vesimylyjä.*

*Isokylä muodosti sillan toisella puolella olevan Jakkulan kanssa Laihian keskuksen 1960-luvun alkuun asti, jolloin kunnan hallinto siirtyi kirkonkylään. Laihian ensimmäinen kunnallinen kan-
sakoulu aloitti toimintansa 1870 nykyisen Isonkylän koulun paikalla.*

Kuva 16. Maiseman erityispiirteet ja alustavan suunnittelualan raja. Kuva 16. Maiseman erityispiirteet ja alustavan suunnittelualan raja.

Kuva 17. Maiseman erityispiirteet ja alustavan suunnittelualan rajausta mustalla.

2.6.5 Rakennuskantainventointi 2018

Suunnittelualueelle on laadittu rakennusinventoinnin päivitys vuosien 2017–2018 aikana. Alueelle on aiemmin laadittu rakennusinventointi vuonna 2004, jota on nyt tarkistettu ja päivitetty. Inventoinnin ensisijainen tarkoitus on ollut kerätä perustietoa alueen kulttuurihistoriallisesti tärkeästä rakennuskannasta yleiskaavoitusta varten. Selvityksen tavoitteena on ohjata yleiskaavaprosessissa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaisesti siten, että maankäytön suunnittelussa edistettäisiin kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä. Selvityksessä on pyritty tunnistamaan kulttuuriympäristön ja maiseman paikallinen ominaisuusluonne ja erityispiirteet, jotta täydennysrakentamista ja muita muutoksia voidaan kaavassa ohjata sopeutumaan niihin.

Inventointi koskee ensisijaisesti ennen vuotta 1960 rakennettuja rakennuksia ja pihapiirejä. Edellinen inventointi on keskittynyt lähinnä 1800-luvun sekä 1900-luvun alun rakennuskantaan. Päivitysinventoinnissa on tarkasteltu myös jälleenrakennuskauden kohteita 1940- ja 1950-luvuilta. Inventoinnin tekivät arkkitehti Stina Karhunmaa ja rakennusarkkitehti Tanja Tarkkanen Ramboll Finland Oy:stä. Inventointityötä on tehty yhteistyössä Pohjanmaan museon kanssa.

Täydennyskohteiden kartoitus tehtiin kesän 2017 aikana Pohjanmaan museon rakennustutkija Outi Orhasen ja inventointia ohjaavan Karhunmaan kanssa. Lisäksi joitakin kohteita on kartoitettu vuosina 2019–2021.

Arvaluokitusneuvottelu Pohjanmaan museon kanssa järjestettiin kesäkuussa 2018.

2.6.6 Rakennusinventointikohteiden arvotus

Inventointikohteet on arvioitu seuraavan luokituksen mukaisesti:

R = rakennusperinteinen

H = historiallinen (asutushistoriallisesti arvokas, teollisuus-, kauppa- ja liikehistoriallisesti arvokas, sivistyshistoriallisesti arvokas, aatehistoriallisesti arvokas, henkilöhistoriallisesti arvokas, sosiaalishistoriallisesti arvokas)

M = maisemallinen

Inventoinnin tulokset:

Koko osayleiskaavan suunnittelualueelta keskustaajaman pohjoispuolinen osa mukaan lukien inventoitiin kaikkiaan 269 kohdetta, joista 113 on luokiteltu suojeltaviksi (sr/nro) ja 69 säilytettäväksi kohteiksi (s/nro).

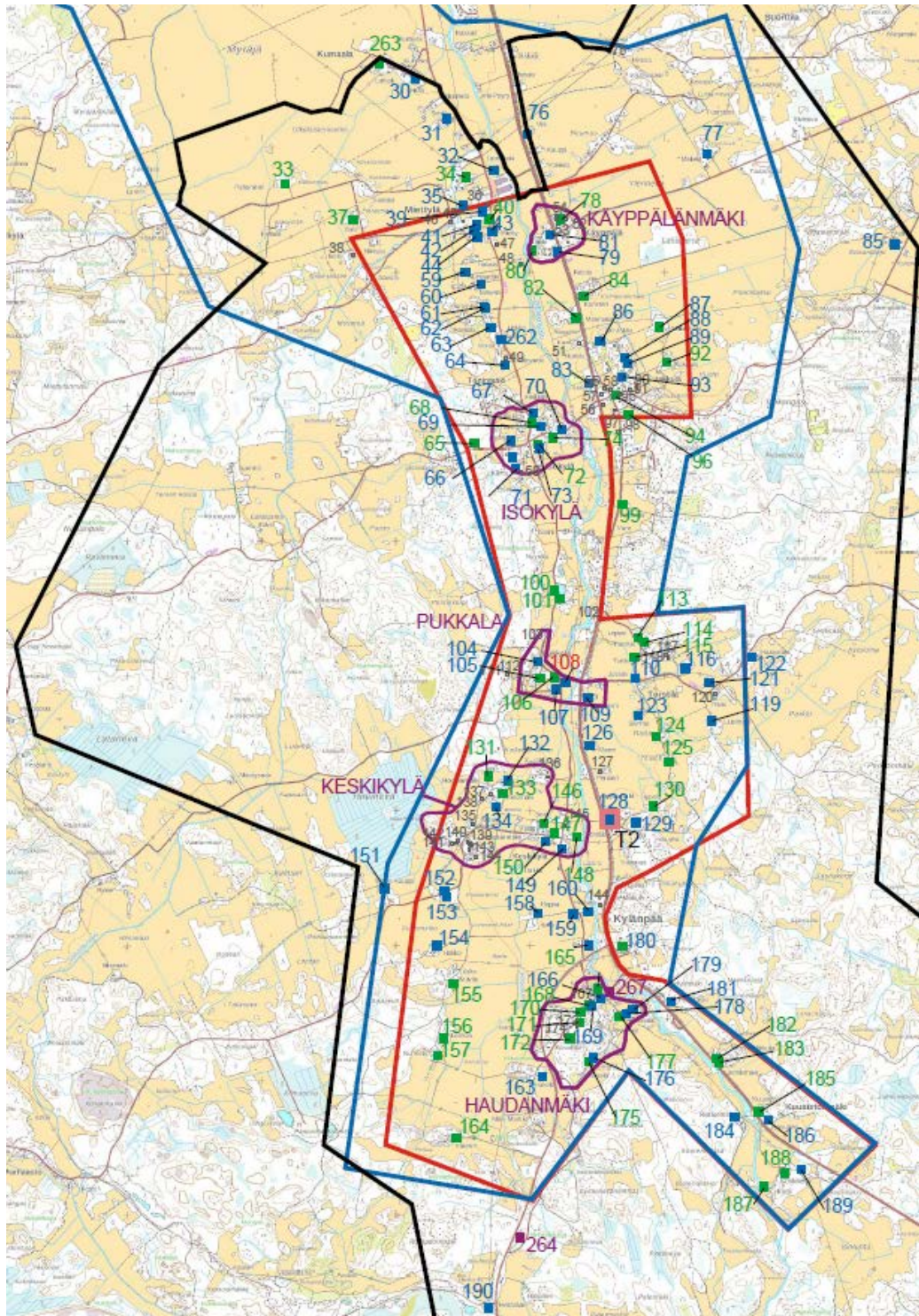
Osayleiskaavan eteläosan suunnittelualueelle näistä sijoittuu 255 kohdetta. Täydennysinventointikohteissa on huomioitu rakennusten ja pihapiirien lisäksi muita kulttuuriympäristökohteita; siltoja sekä hautausmaa. Suojeltaviksi kohteiksi (sr/nro) on luokiteltu 97 kohdetta ja säilytettäväksi (s/nro) 58 kohdetta, suojeltavia siltoja (sil/nro) on kolme.

Inventointialueelta on tunnistettu kuusi kyläkuvallisesti arvokasta aluetta:

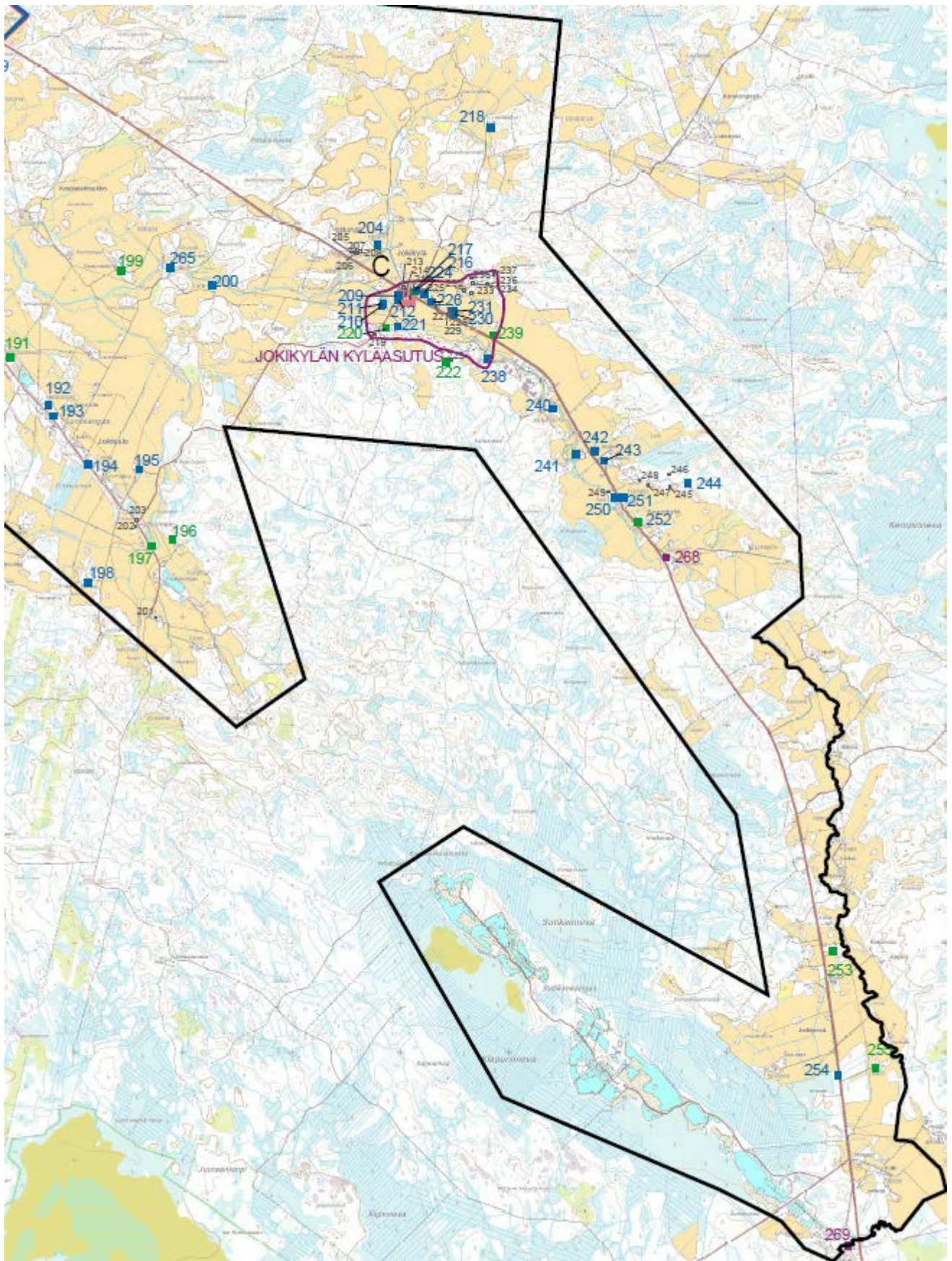
1. Käyppälä
2. Isokylä
3. Pukkala
4. Keskikylä
5. Haudanmäki
6. Jokikylä

Kuvissa 17–18 on esitetty arvaluokitusneuvottelun perusteella alueella sijaitsevat arvokkaat aluekokonaisuudet sekä inventointikohteet. Lisäksi kuvassa on esitetty valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA2021), valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY2009) sekä maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.

Liite 5. Rakennusinventointi

Kuva 18. Kulttuuriympäristökohteet ja -alueet suunnittelualueen keskiosassa. Alustavan suunnittelualueen rajaustaustalla.

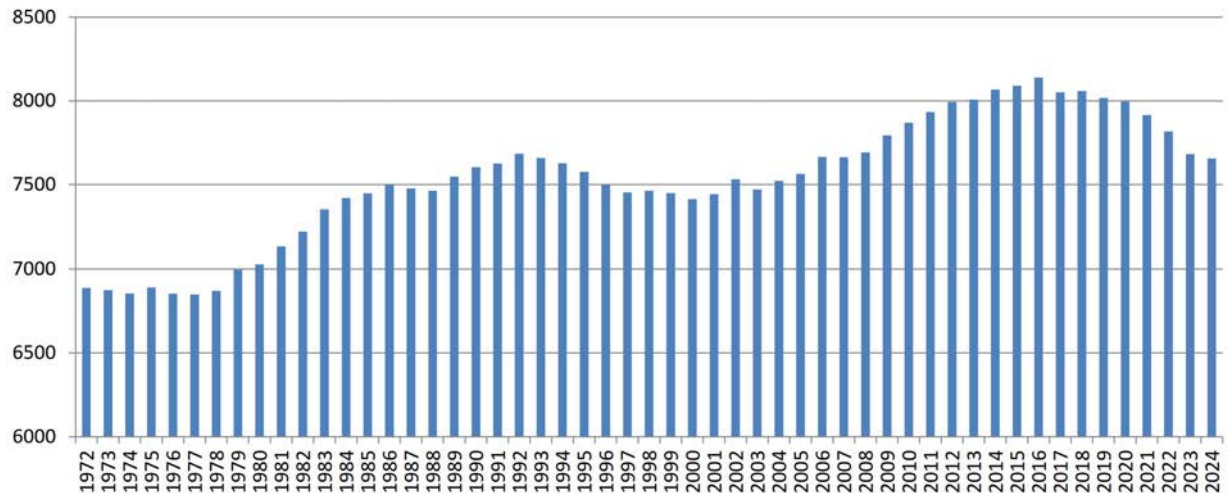

Kuva 19. Kulttuuriympäristökohteet ja -alueet suunnittelualueen eteläosassa. Alustavan suunnittelun alueen rajausta mustalla.

2.7 Väestö, elinkeinot ja palvelut

2.7.1 Väestö

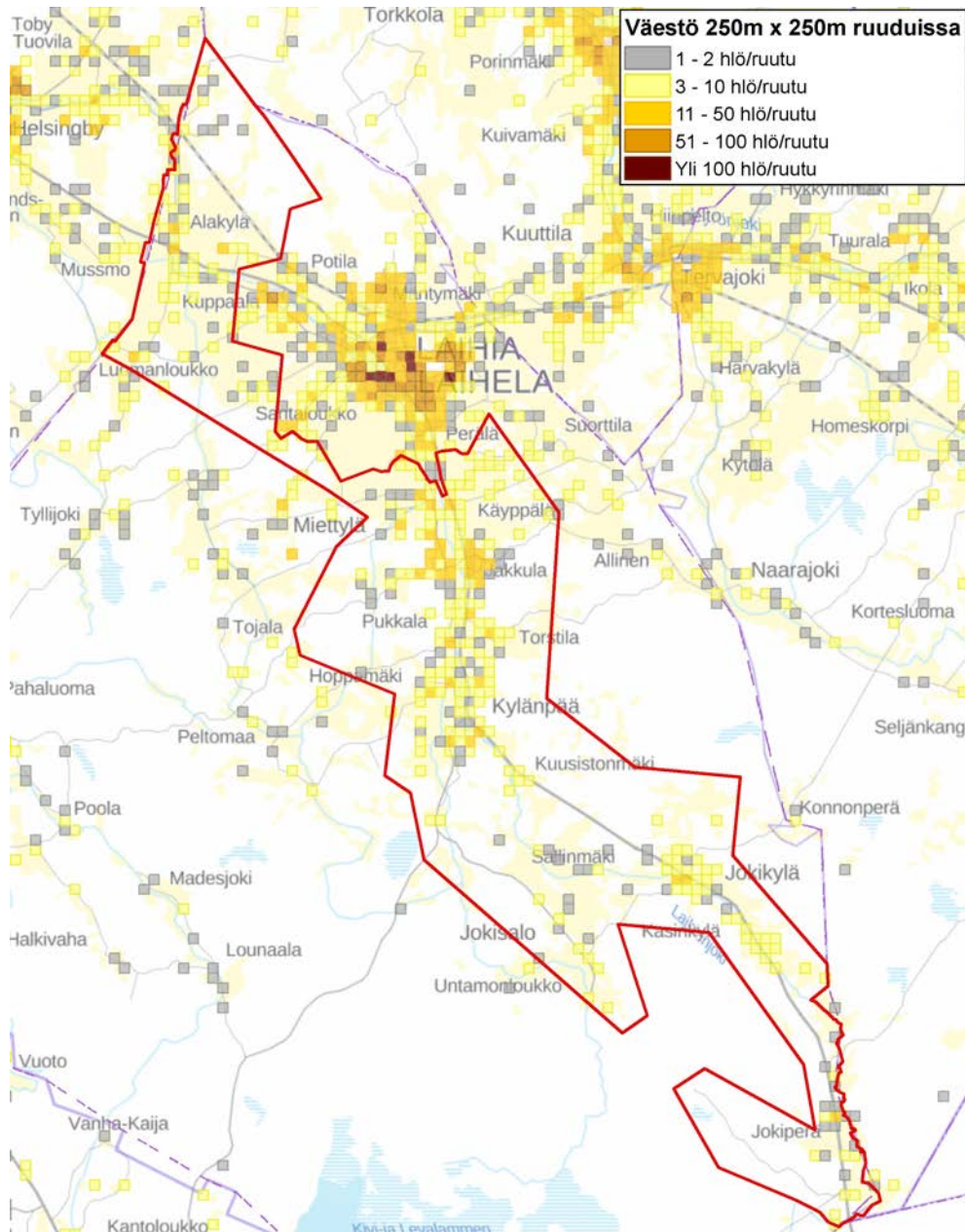
Laihian kokonaisväestö on 1970-luvulta lähtien ollut pääosin kasvusuuntainen vuoteen 2016 saakka sekä syntyvyyden että muuttoliikkeen ansiosta, sen jälkeen syntyvyyden vähennyttyä kasvu on jonkin verran taittunut. Vuoden 2025 lopussa asukkaita oli yhteensä 7533. Tilastokeskuksen vuoden 2024 ennusteen mukaan Laihiolla olisi asukkaita 6694 vuonna 2045 ja Laihian 15–64 –vuotiaiden väestön osuus laskisi 14,7 % vuoteen 2045 mennessä.

Kuva 20. Laihian väestö vuosina 1972–2024. Lähde: Tilastokeskus 2025.

Lähde: Tilastokeskus 2017, 2022 ja 2025

Laihian kunnasta vuonna 2024 saatujen tietojen mukaan kylien asukasmäärät ovat: Miettylä 140, Suorttila 150, Isokylä 200, Jakkula 230, Pukkala 40, Torstila 90, Keskikylä 140, Kylänpää 230 ja Jokikylä 210.

Kuva 21. Laihian väestön sijoittuminen, alustavan suunnittelualueen rajausta punaisella (Lähteet: Tilastokeskus 2017, MML 2018).

2.7.2 Elinkeinot ja työpaikat

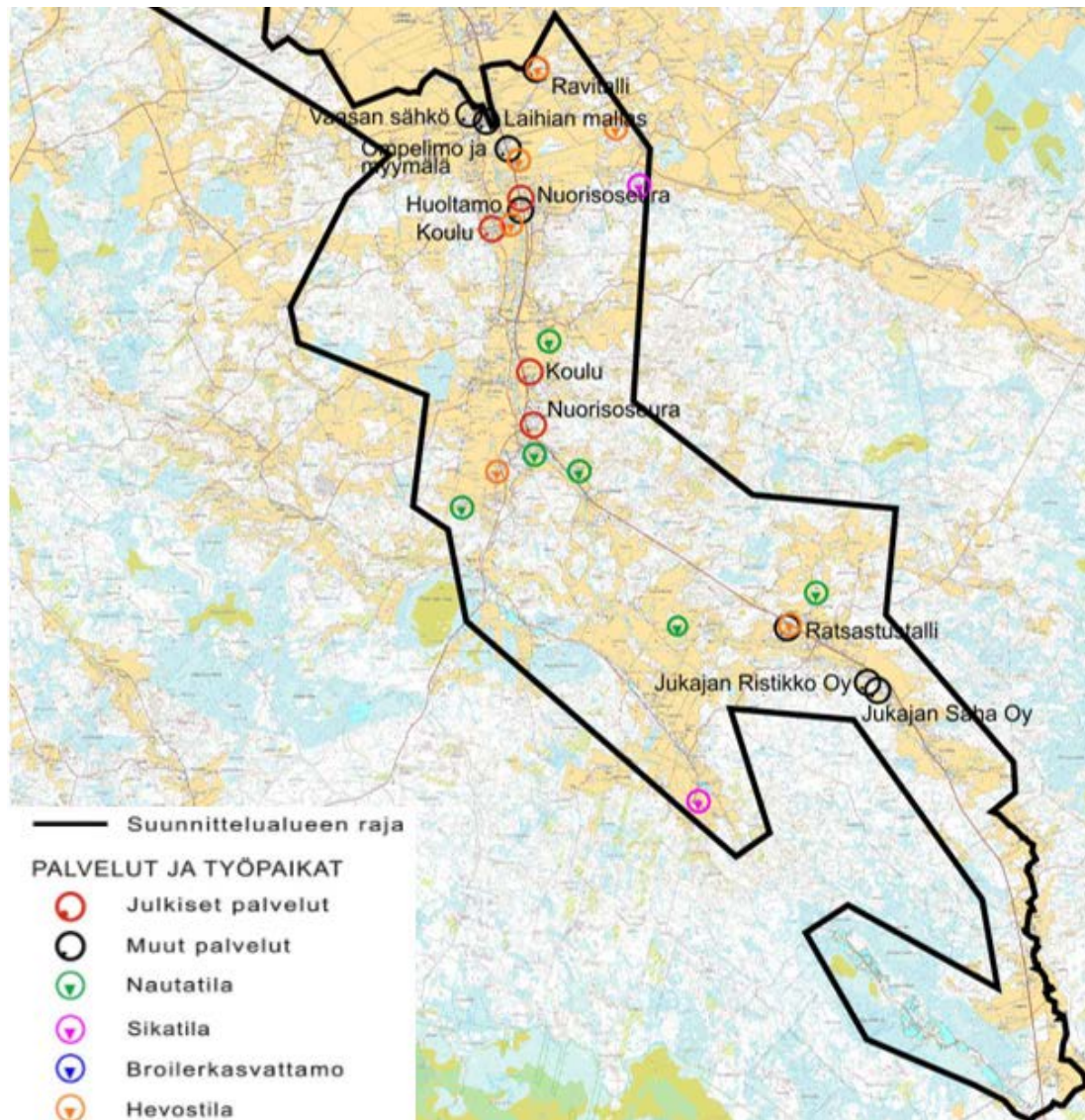
Laihian tärkeimpiä elinkeinoja (vuonna 2017) ovat palvelut (66,8 %), jalostus (22,5 %) sekä alkutuotanto (8,7 %) (Tilastokeskus 2019). Kunnalla on vapaita teollisuustontteja 9 kpl ja liiketontteja 2 kpl, jotka kaikki ovat Kirkonseudun osayleiskaava-alueella.

2.7.3 Palvelut

Julkiset ja kaupalliset palvelut löytyvät lähinnä Laihian keskustasta ja Vaasasta, Tervajoelta sekä Ilmajoelta. Alueella sijaitsevat palvelut on esitetty **kuvassa 22**.

Isossakylässä ja Kylänpäässä sijaitsevat peruskoulun ala-asteet. Esiopetusta järjestetään mm. Perälän ja Isonkylän koululla. Näillä kouluilla lapsille järjestetään myös leikkitoimintaa ennen ja jälkeen esiopetuksen.

Isossakylässä/Jakkulassa on myös polttoaineen jakelupiste ja nuorisoseura. Myös Kylänpäässä on nuorisoseura. Jokikylässä on yhteistalo sekä kyläyhdistyksen liikuntasali. Jokisalon vanhaa koulua voi vuokrata metsästysseuralta eri tapahtumiin. Lisäksi Jokisalossa on maatalouskonemuseo.

Kuva 22. Suunnittelualueen elinkeinot, palvelut ja työpaikat. Alustavan suunnittelualueen raja mustalla.

2.7.4 Maa- ja metsätalous

Suunnittelualueesta suurin osa on maa- ja metsätalouden käytössä. Suunnittelualueen läpi virtaavan Laihianjoen varressa on laajoja viljelyksessä olevia peltoalueita. Metsäalueita on lähinnä jokilaaksoa reunustavilla selänteillä. Suunnittelualueella sijaitsee useita eläin- ja viljatilajoja.

2.7.5 Virkistys

Liikuntasaleja on Alapään nuorisoseuralla sekä Isonkylän, Kylänpään ja Jokikylän kouluilla. Kouluilla sijaitsevat myös palloilukentät ja talvisin jääkiekkokaukalot. Kylänpäässä on lisäksi valaistu kuntorata/latu lippomäentien eteläpuolella Ylipään nuorisoseuran yhteydessä.

Jakkulassa on pesäpallokenttä nuorisoseuran yhteydessä valtatie 3 länsipuolella sekä kuntopolku/latu ja ampumarata Allisientien eteläpuolella. Ampumaradalle vievältä tieltä lähtee Allisen luontopolku, joka jatkuu edelleen Isonkyrön kunnan puolelle. Luontopolun varrella sijaitsee merkikivi, näköalapaikka sekä laavu. Välikylänkujan varrella sijaitsee Välikylän ratsutalli.

Jokikylässä sijaitsee kuntorata/latu, entisen Jokikylän koulun vieressä jääkiekkokaukalo. Lisäksi Jokikylään sijoittuu Pulleromäen talli, jossa voi harrastaa ratsastusta. Jokialon Säivänkankaalla on kunnan uimapaikka. Sutikan alueella järjestetään kalastuskilpailuja. Myös Laihianjoki tarjoaa virkistysmahdollisuuksia, mm. niin kalastuksen kuin melonnan osalta.

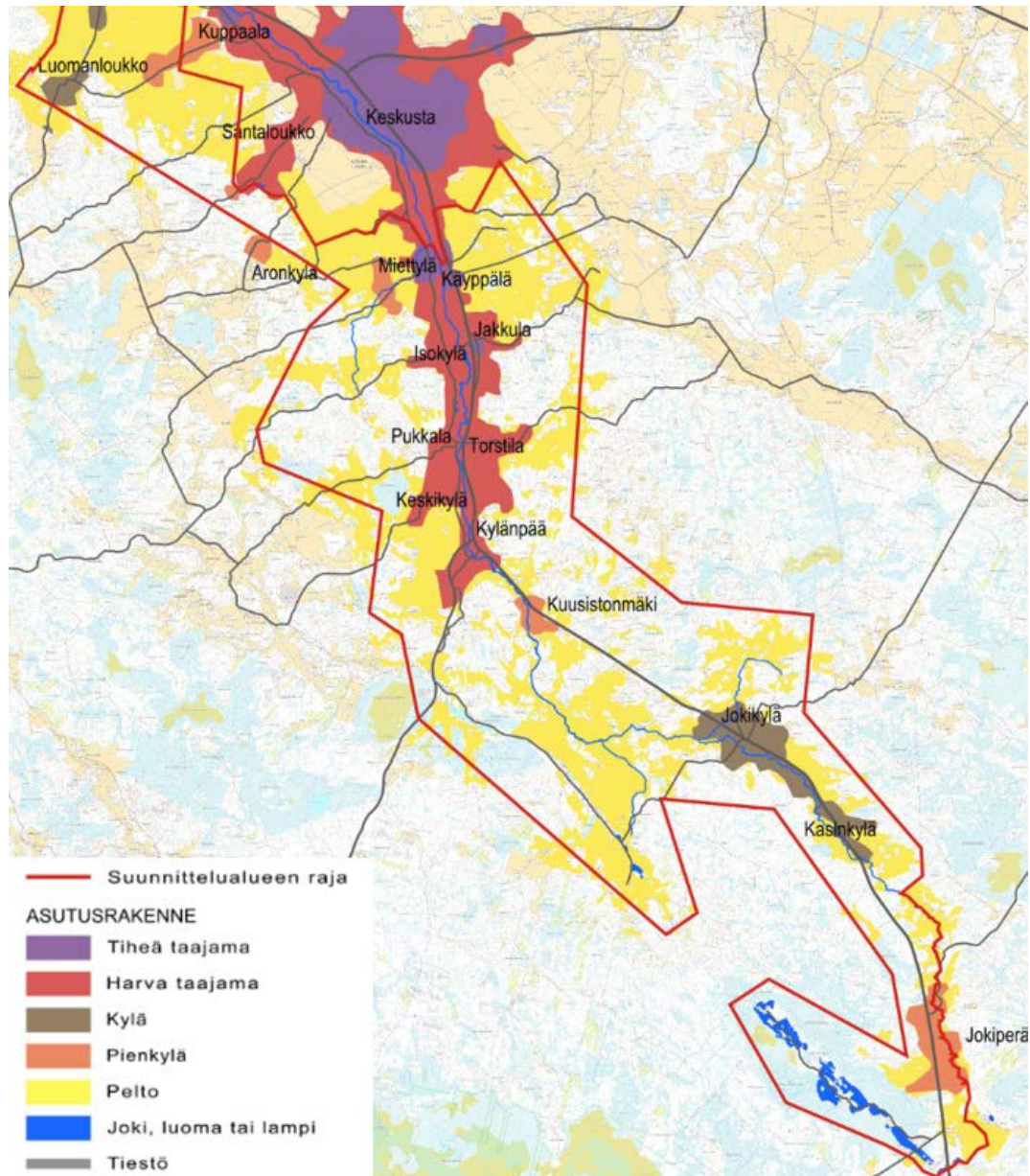
2.8 Rakennettu ympäristö

2.8.1 Asutusrakenne

Osayleiskaava-alueen asutusrakenne seuraa tiiviisti valtatie 3 ja samansuuntaisen Rudontien / Länsitien linjausta Laihianjoen varressa. Vanhempi asutus on muodostunut pieniksi kyläryppäiksi viljelysalueilta nouseville mäkialueille. Tällaisia vanhoja asujaimistoja ovat muun muassa Kupparla, Maunula, Potila, Yrjäälä, Perälä, Käyppälä, Jakkula, Isokylä, Torstila, Keskikylä ja Jokikylä. Laihianjoen länsipuoli on säilyttänyt hyvin perinteisen kylärakenteensa. Joen itäpuolella valtatie 3 linjaus on halkaissut kylärakennetta ja puuttuva rinnakkaistiestö on ohjannut rakentamista enemmän perinteisestä rakenteesta poispäin. Suunnittelualueen asutusrakenne yhdyskuntarakenteen aluejaon (Suomen ympäristökeskus / YKR 2015/2017/2024) mukaisesti on esitetty **ku- vassa 23**.

Nykyinen asuntotonttitilanne asemakaavoissa

Tällä hetkellä kunnassa on noin 80 asumiseen tarkoitettua tonttia vapaana, joille kunnallistekniikka on rakennettu valmiiksi. Näistä 13 sijoittuu Valtateiden vaikutusalueen osayleiskaavan suunnittelualueelle. Lisäksi kunnassa on noin sata tonttia, joille ei ole rakennettu kunnallistekniikkaa. Näistä noin 21 sijoittuu Valtateiden vaikutusalueen osayleiskaavan suunnittelualueelle.

Kuva 23. Suunnittelualueen asutusrakenne yhdyskuntarakenteen aluejaon (Suomen ympäristökeskus, YKR 2015/Tiheä taajama: YKR 2017 ja YKR 2024) mukaisesti. Alustavan suunnittelualueen rajaus punaisella. (Taustakartta MML 2017).

2.8.2 Tekniset verkostot

Sähköverkosto

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan sähkönjakeluverkoston piirissä. Sähkönjakelusta vastaa Vaasan Sähkö Oy. Suunnittelualueelle sijoittuu 110 kV voimajohto Höysälästä Miettylän sähköasemalle sekä 110 kV voimajohto Miettylän sähköasemalta Rajavuoren tuulivoimapuistoalueelle.

Mastot

Suunnittelualueella sijaitsee kuusi noin 40–91 metriä korkeaa mastoa.

Vesihuoltoverkosto

Jakkulan alueella vedenhankinta ja –jakelu hoidetaan osittain kunnan vesilaitos Jurva-Laihia syöttövesijohdon välityksellä. Osalla aluetta on Jakkulan vedenhankintaosuuskunnan jakeluverkosto sekä Allisen-Naarajoen vesiyhtymän jakeluverkosto. Kylänpäässä vedenhankinta ja –jakelu hoidetaan pääosin Aronkylän Vesihuolto Oy:n ja Torstilan Vesihuolto-osuuskunnassa. Jokikylän alueella vedenhankinta ja –jakelu hoidetaan Jokikylän Vesiyhtymän, Jokiperän Vesihuolto Oy:n, Jokisalon Vesi Oy:n, Jokisalon Vesihuoltamo Oy:n sekä Kasin Vesiyhtymän toimesta.

Jätevedenkäsittely

Osa Jakkulan ja Isonkylän alueen jätevesistä johdetaan siirtoviemärillä Laihian kirkonkylän keskuspuhdistamolle, jossa jätevedet käsitellään. Viemäri on rakennettu Pöpelikön teollisuusalueelle saakka. Muualla viemäroityjen alueiden ulkopuolella jätevesien käsittely hoidetaan kiinteistökohtaisesti.

Viemäriverkoston kehittäminen

Laihian kunnan vesihuoltosuunnitelma ja toiminta-alueet tullaan päivittämään lähivuosina.

2.8.3 Liikenne

Suunnittelualueen tiestö tukeutuu alueen läpi kulkeviin valtateihin 3 ja 18. Nykyinen liikenneverkko on esitetty **kuvassa 24** ja teiden liikenneolosuhteet **kuvassa 25**. Alueelta laadittu liikenneselvitys on esitetty liitteessä 6.

Liite 6. Liikenneselvitys 2026

Ajoneuvoliikenne

Keskimääräiset liikennemäärät (ajoneuvoa vuorokaudessa) perustuvat Liikenneviraston liikennemääräkarttaan vuodelta 2024. Suunnittelualueen yleiset tiet ja niiden keskimääräiset liikennemäärät ovat:

valtatie 3 (Helsinki-Vaasa)

- Etelästä Jokikyläntien risteykseen	1934 ajon/vrk
- Jokikyläntien risteyksestä Jurvantien risteykseen	2429 ajon/vrk
- Jurvantien risteyksestä Allisentien risteykseen	3126 ajon/vrk
- Allisentien risteyksestä Laihiaa kohti	3789 ajon/vrk
- valtatie 18 risteyksestä Vaasan suuntaan	8950 ajon/vrk

kantatie 687 (Laihia-Karjoki)

- valtatie 3 risteyksestä Jokisalon tien risteykseen	553 ajon/vrk
- Jokisalon tien risteyksestä kohti Jurvaa	331 ajon/vrk

Yhdystie 6871 (Ruto-Marttila)

- Rudontie	274 ajon/vrk
- Länsitie Lauritsalasta Tojalantien risteykseen	670 ajon/vrk
- Tojalantien risteyksestä Isonkyläntien risteykseen	455 ajon/vrk
- Isonkyläntien risteyksestä Jurvantien risteykseen	198 ajon/vrk
<i>yhdystie 17715</i> (Helsingby–Ruto)	131 ajon/vrk

yhdystie 17597 (Ruto–Tyllijoki)

- Etelästä Kaarluomantien risteykseen	91 ajon/vrk
- Kaarluomantien risteyksestä Rudontien risteykseen	172 ajon/vrk

yhdystie 17651 (Kupparla)

	96 ajon/vrk
--	-------------

yhdystie 17671 (Hulmin siltatie)

	489 ajon/vrk
--	--------------

yhdystie 17553 (Långminne–Laihia)

	496 ajon/vrk
--	--------------

yhdystie 17601 (Aronkylä–Kirkonkylä)

	79 ajon/vrk
--	-------------

yhdystie 17599 (Miettylä)

	34 ajon/vrk
--	-------------

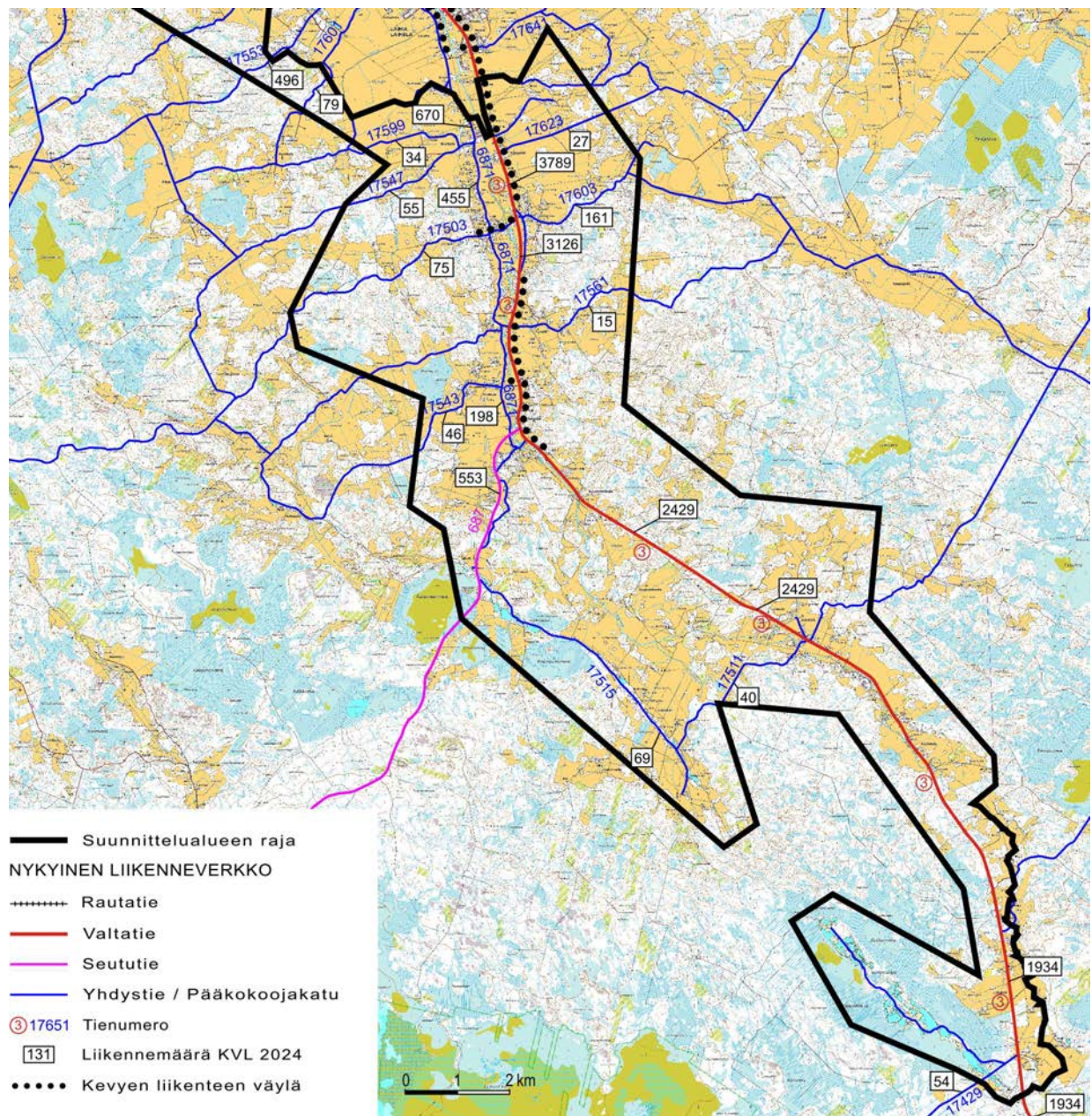
yhdystie 17547 (Tojala)	55 ajon/vrk
yhdystie 17503 (Sarvijoki-Jakkula)	75 ajon/vrk
yhdystie 17543 (Keskikylä-Peltomaa)	46 ajon/vrk
yhdystie 17623 (Käyppälä-Tervajoki)	27 ajon/vrk
yhdystie 17603 (Jakkula)	161 ajon/vrk
yhdystie 17561 (Torstila-Ventälä)	15 ajon/vrk
yhdystie 17515 (Jokisalo)	69 ajon/vrk
yhdystie 17511 (Paulaneva)	40 ajon/vrk
yhdystie 17429 (Havinneva-Tainuskylä)	54 ajon/vrk

Kevyt liikenne

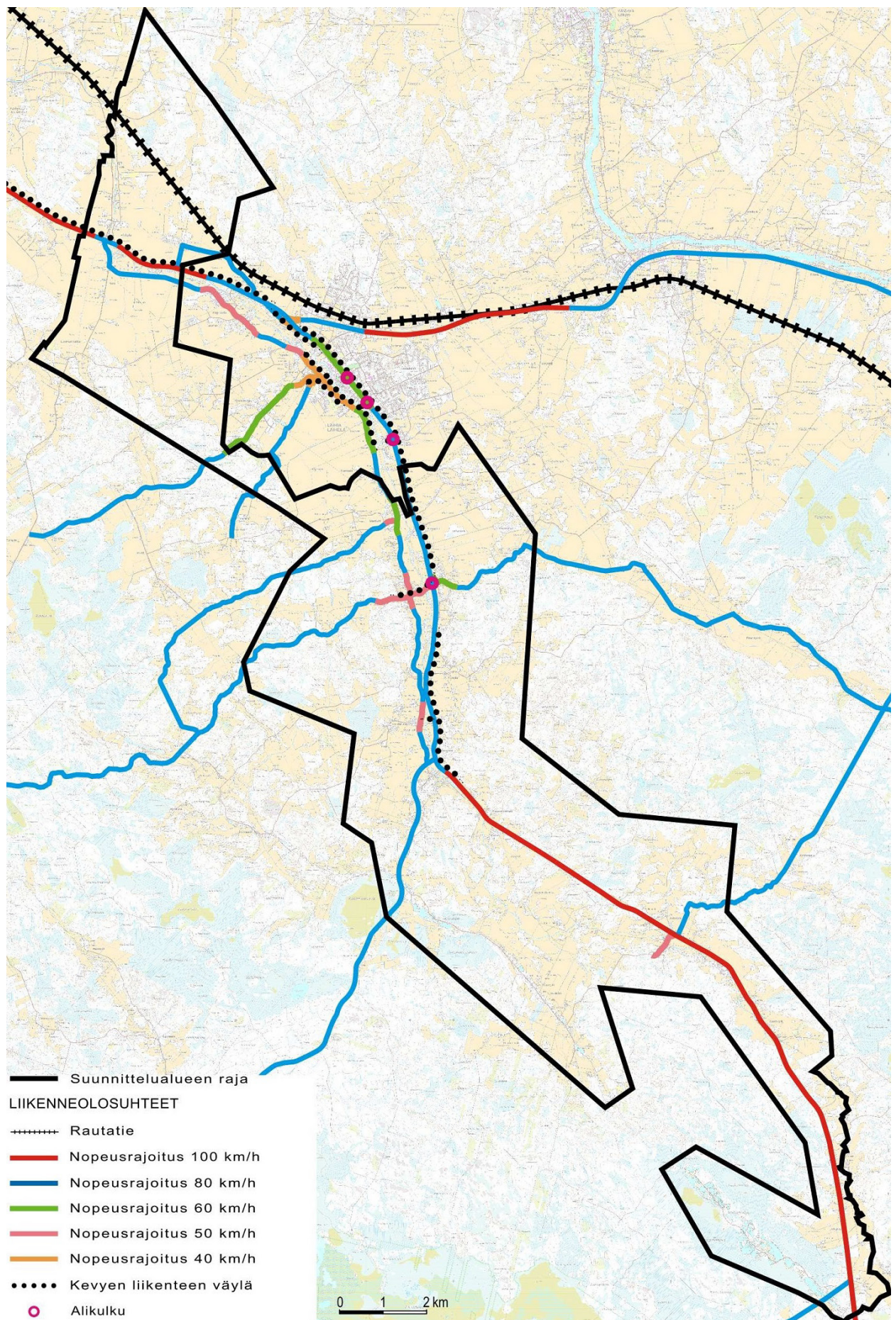
Jalankulku- ja pyöräilyväylä on rakennettu valtatie 3 itäpuolelle Mustasaaren rajalta Kylänpäähän saakka sekä Isonkyläntien varteen koululle saakka.

Julkinen liikenne

Laihia sijoittuu valtateiden varressa kohtuullisen hyvien joukkoliikenneyhteyksien piiriin ja linja-autovuoroja on useita koulujen toiminta-aikoina, kesäaikaan vähemmän.

Kuva 24. Nykyinen liikenneverkko.

Kuva 25. Liikenneolosuhteet.

2.9 Rakentamista rajoittavat tekijät

Rakentamista rajoittavat tekijät on esitetty **kuvassa 26**.

2.9.1 Maatilojen talouskeskukset

Suunnittelualueella sijaitsee useita maatilojen talouskeskuksia. Suunnittelualueella on 17 eläintilaa, joista suurin osa on liha- ja lypsykarjatiloja, lisäksi on kaksi isompaa hevostilaa. Tiloille on määritelty eläinyksikkömääriin perustuvat suojavyöhykkeet.

2.9.2 Maa-ainesten otto

Sutikan alueella suunnittelualueen lounaisosassa on laaja maa-ainesten ottoalue, jossa on voimassa useita maa-ainesten ottolupia.

2.9.3 Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueella sijaitsee kahdeksan ELY-keskuksen maaperän tilan tietojärjestelmässä huomioitua kohdetta. Isonkylän suljettu kaatopaikka on mukana suljettujen kaatopaikkojen yhteistarkkailuohjelmassa 2014–2024 (Pohjanmaan vesi ja ympäristö 2016).

2.9.4 Tulvat

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut 4.12.2017 lausunnon Laihianjoen tulvakorkeuksista kerran 100 vuodessa toistuville vedenkorkeuksille. Alimmat suositellavat rakentamiskorkeudet (N60) suunnittelualueella ovat:

- pl 130+50	+7,70 m
- pl 137+00	+7,95 m
- pl 140+00	+8,10 m
- pl 143+00	+8,20 m
- pl 146+00	+8,30 m
- pl 151+50	+8,50 m
- pl 153+80	+8,60 m
- pl 156+00	+8,90 m
- pl 161+20	+9,10 m
- pl 164+10	+9,20 m
- pl 167+60	+9,30 m
- pl 173+60	+9,40 m
- pl 180+50	+9,50 m
- pl 185+70	+9,60 m
- pl 267+00	+15,60 m
- pl 272+50	+15,70 m

Paalusta 272+50 ylävirran suuntaan on tehty virtausmallinnus ja tulvakartoitus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa 2018–2019.

Laihianjoen vesistöalueelle on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelma 2022–2027 (*Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 2021*), jonka maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi 16.12.2021. Tulvasuojelutoimenpiteinä on poistettu mm. Perälästä Koskelantien sillalle saakka Laihianjokivarren kasvillisuutta vuonna 2021.

2.9.5 Liikenteen aiheuttamat häirtetekijät

Meluntorjuntatarpeen toteaminen perustuu valtioneuvoston melutason ohjearvoja koskevan päätöksen 29.10.1992 vaatimuksiin.

Melun ohjearvot ja soveltaminen

Valtioneuvoston melutason ohjearvoista antaman päätöksen (993/1992) mukaisesti asumiseen käytettävillä alueilla ja taajamien välittömässä läheisyydessä melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa 50 dB (klo 22–7). Alla olevassa taulukossa on esitetty yleiset melutason ohjearvot.

Taulukko 4. VnP 993/1992 mukaiset yleiset melutason ohjearvot.

Ulkona	L_{Aeq}, enintään	
	Päivällä (07–22)	Yöllä (22–07)
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50/45 dB ₁₎
Loma-asumiseen käytettävät alueet ³⁾ , leirintäalueet ja virkistysalueet taajamien ulkopuolella sekä luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB ₂₎
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

¹⁾ Uusilla asuinalueilla yöohjearvo on 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa

²⁾ Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä

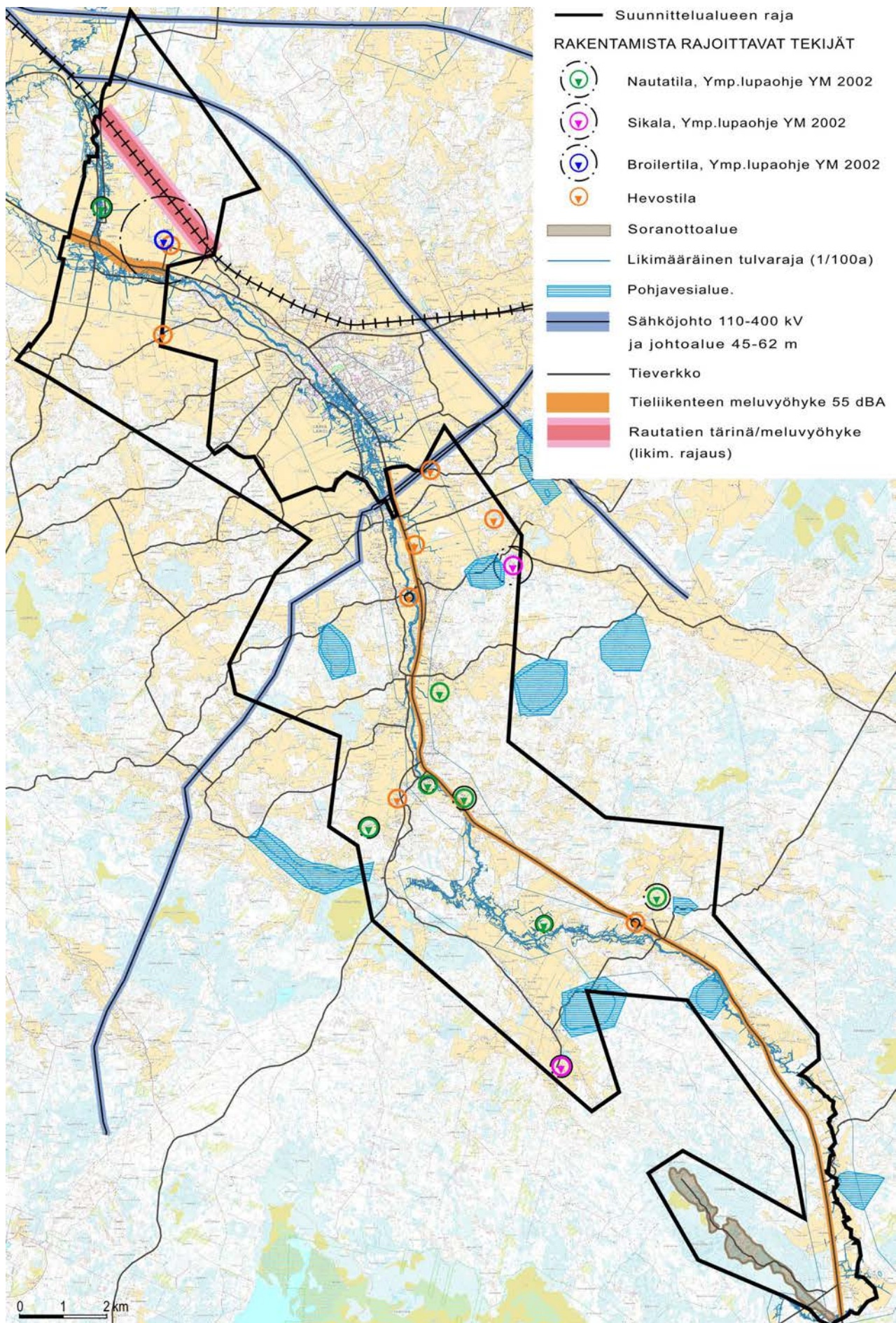
³⁾ Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

L_{Aeq} = melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista on tullut voimaan 15.5.2015. Asetusta sovelletaan terveydensuojelulain (763/1994) nojalla tehtävään asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisten olosuhteiden valvontaan. Tämän asetuksen fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia altistumistekijöitä koskevia vaatimuksia ja niiden toimenpiderajoja sovelletaan tehtäessä terveydensuojelulain 27 tai 51 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä ja määräyksiä.

Tieliikennemelu

Suunnittelualueella tieliikennemelun teoreettinen 55 dB(A):n meluvyöhykkeen leveys tien keskilinjasta mitattuna on Tampereentiellä (vt 3) noin 100 metriä (ELY:n suosittelema etäisyys työneuvottelussa 13.3.2018).

Kuva 26. Rakentamista rajoittavat tekijät.

3. TAVOITTEET

3.1 Tavoitteiden muodostuminen

Osayleiskaavan tavoitteet ovat muodostuneet kunnan asettamien tavoitteiden ja viranomaisten kommenttien pohjalta. Tavoiteasettelussa on huomioitu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet suunnittelualueetta koskevilta osin, ks. vaikutusten arviointi kohta 5.13 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomiointi.

3.1.1 Maakuntakaavan tavoitteet

Osayleiskaavatyössä huomioidaan maakuntakaavassa asetetut tavoitteet, jotka on esitetty selostuksen kohdassa 2.3.2.

3.1.2 Kunnan alustavat tavoitteet

Tavoitteena on laatia Valtateiden vaikutusalueelle AKL 42 §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Lisää tavoitteista kohdassa **3.1.8 Tavoitteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa** sekä kohdassa **3.2 Tavoitteet osayleiskaavan valmisteluvaiheessa**.

3.1.3 Viranomaisten työneuvottelu, ELY-keskus 3.2.2017

Isonkylän teollisuusalueen asemakaavasta (Pöpelikön 1. asemakaava) sekä Valtateiden vaikutusalueen osayleiskaavoituksesta pidettiin työneuvottelu ELY-keskuksen kanssa 3.2.2017. Neuvottelun tavoitteena oli tarkastella selvitystilannetta ja saada näkemyksiä kaavoitusprosessien ohjelmoinniseksi. Lisäksi keskusteltiin kaava-alueen laajentamisesta Isokylän teollisuusalueelle sekä Sutikan alueelle, jossa tavoitteena oli selvittää hiekkakuoppien rantojen rakennusoikeudet.

3.1.4 Viranomaisneuvottelu 1.3.2017

Kaavoituksen aloitusvaiheessa pidettiin viranomaisneuvottelu 1.3.2017, jossa käytiin läpi alustavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä keskusteltiin kaavan tavoitteista ja laadituista sekä laadittavista selvityksistä. Neuvotteluun osallistuivat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Etelä-Pohjanmaan liiton, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen, Museoviraston, Laihian kunnan ja kaavan laatija Ramboll Finland Oy:n edustajat.

Liite 7. Muistio viranomaisneuvottelusta 1.3.2017 – ei julkinen

3.1.5 Viranomaisten työneuvottelu, ELY-keskus 13.3.2018

ELY-keskuksen kanssa järjestettiin työneuvottelu 13.3.2018, jossa keskusteltiin liikenteellisistä asioista. Neuvotteluun osallistuivat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Laihian kunnan ja kaavan laatija Ramboll Finland Oy:n edustajat.

Liite 8. Muistio työneuvottelusta 13.3.2018 – ei julkinen

3.1.6 Viranomaisten työneuvottelu, ELY-keskus 22.3.2023

ELY-keskuksen kanssa järjestettiin työneuvottelu 22.3.2023, jossa keskusteltiin liikenteellisistä asioista. Neuvotteluun osallistuivat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Laihian kunnan ja kaavan laatija Ramboll Finland Oy:n edustajat. Neuvottelussa käytiin läpi laadittua liikenneselvitystä.

3.1.7 Pöpelikön asemakaavan viranomaisneuvottelu 29.4.2025

Pöpelikön teollisuusalueen laajennusta koskevan asemakaavoituksen aloitusvaiheessa 29.4.2025 käydyssä viranomaisneuvottelussa käytiin läpi myös osayleiskaavaa varten laadittua liikenneselvitystä. Neuvottelussa keskusteltiin mm. uuden Isonkylän ohittavan teollisuusalueelle johtavan tien linjausvaihtoehdoista ja todettiin Isonkylän eteläpuolelle esitetyn tielinjausvaihtoehdon D1 tai D2 olevan maisemallisesti ja liikenteellisesti ehkä paras vaihtoehto, koska kyseisellä kohtaa maisemakuva on jo ennestään taajamamaista ja raskas liikenne ohjautuisi melko suoraa reittiä valtatielelle. Oleelliseksi todettiin myös, että uuden tielinjauksen yhteyteen olisi hyvä saada kytkeytyä myös muuta maankäyttöä tien rakentamiskustannuksia ajatellen.

3.1.8 Tavoitteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 20.1.2021

Kunnan alustavien tavoitteiden ja viranomaisten kanssa käytyjen neuvotteluiden pohjalta muodostetut kaavan tavoitteet on kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa seuraavasti:

Tavoitteena on osoittaa maankäytön yleiset linjat ja kehittämisperiaatteet sekä asemakaavoitettavaksi tarkoitettavat alueet. Sutikan ja Jokisalon tien varren sorakuoppien ranta-alueilla osayleiskaava on tarkoitus laatia ohjaamaan rantarakentamisen rakennuslupien myöntämistä MRL 72 §:n mukaisesti. Lisäksi muilla alueilla tutkitaan mahdollisuus laatia kaava ohjaamaan rakennuslupien myöntämistä päivitetyn (HE 251/2016) maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n mukaisesti.

Kaavassa tutkitaan mm. uusien teollisuusalueiden sijoittumista Isonkylän alueelle sekä uuden Isonkylän kiertävän tieyhteyden muodostamista valtatieltä 3 uudelle Isonkylän teollisuusalueelle. Lisäksi kaavassa tutkitaan mm. kyläalueiden täydennysrakentaminen sekä kotieläintilojen merkintöjen ja suunniteltujen valtatielinjausten ja -liittymien päivitystarpeet.

Suunnittelualueen pohjoisosan alueella on käynnissä hankkeen VT 3 parantaminen välillä Helsingby–Laihia yleissuunnittelu ja siihen liittyvä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jotka huomioidaan kaavoituksessa.

Osayleiskaava sovitetaan yhteen siihen rajautuvaan Laihian Kirkonseudun osayleiskaavaan.

3.1.9 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olo

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 22.1.–21.2.2021. Nähtävilläolon yhteydessä pidettiin etäyleisötilaisuus 10.2.2021, jossa esiteltiin lisäksi samanaikaisesti järjestettyä asukaskyselyä.

3.1.10 Asukaskysely 2021

Osayleiskaavan tavoitteiden muodostamista varten järjestettiin asukaskysely 22.1.–21.2.2021, johon saatiin 153 vastausta. Kysymykset koskivat asumista ja viihtyisyyttä, ajoneuvoliikennettä, kävely- ja pyöräilyliikennettä, virkistystä ja vapaa-aikaa, luonto- ja kulttuurikohteita sekä palveluita. Kysymyksissä oli sekä kartta-, monivalinta- että avoimia kysymyksiä.

Mieluisat asuinalueet

Asuinpaikkaa kysyttäessä suurin osa mieluisimmista uusista rakennuspaikoista sijoittui eteläosan suunnittelualueella Pukkalan, Torstilan – Kylänpään ja Kuusistonmäen alueille. Isonkylän–Jakkulan–Allisen alueella vastaukset sijoittuivat pääasiassa pellon ja metsän reunavyöhykkeille sekä metsäiseen ympäristöön. Pukkalan, Torstilan–Kylänpään, Kuusistonmäen alueella vastaukset sijoittuivat pääasiassa valtatie lähisyyteen Ylipään nuorisoseuran pohjoispuoliselle metsäalueelle sekä nykyisen kylärakenteen lähisyyteen metsän ja pellon reunavyöhykkeelle.

Viihtyisyyden parantaminen

Viihtyisyyden parantamiseen esitettiin näkemien avaamista Miettylän, Isonkylän–Jakkulan sekä Kylänpään alueilla valtatie ja joen lähisyydessä.

Ajoneuvoliikenne

Hankalasti autolla saavutettavissa olevien paikkojen nähtiin sijoittuvan pääosin Suorttilan ja Isonkylän ympäristöön.

Kevyt liikenne

Kevyen liikenteen reittitoiveet painottuivat Länsitien varteen Isonkylän ja keskustan välille sekä valtatie varteen Kylänpäästä etelään.

Uusia kevyen liikenteen alikulkuyhteyksiä

Kevyen liikenteen alikulkuyhteyksiä toivottiin lähinnä Kylänpään alueelle, niin koulun kuin Jurvan tien risteyskeskin lähisyyteen.

Virkistys ja vapaa-aika

Tärkeinä virkistyskohteina nähtiin sekä nykyiset että uudet liikuntapaikat ja kuntopolut, laavut, nuotiopaikat, levähdyspaikat sekä uimapaikat. Erityisesti oli esitetty liikuntapaikkoja ja kuntopolkuja Isonkylään, Kylänpäähän ja Jokikylään sekä Sutikan ja Jokisalon sekä Kivi- ja Levalammen yhdistävää ulkoilureitistöä. Uusia uimapaikkatoiveita oli Miettylässä, Jakkulassa, Kylänpäässä,

Jokisalossa ja Sutikan alueella. Uusia laavuja, nuotiopaikkoja ja levähdyspaikkoja toivottiin mm. Isonkylään, Jakkulaan, Kylänpäähän, Jokisaloon sekä Sutikan alueelle.

Luonnonympäristö ja kulttuuri

Asukkaille tärkeinä luonto- tai kulttuurikohteina mainittiin erityisesti vesi-, metsä- ja peltoalueita sekä vanhojen rakennusten kokonaisuuksia, kivisiltoja, kivialtoja ja muinaisjäännöksiä eri puolilla suunnittelualuetta.

Liite 9. Asukaskyselyn raportti

3.2 Tavoitteet alueellisista selvityksistä ja strategioista

3.2.1 Seudulliset strategiat, selvitykset ja rakennemallit

Vihreän siirtymän investointien vauhdittaminen Pohjanmaalla

Pohjanmaan liiton toimesta on laadittu selvitys vihreän siirtymän investointien vauhdittamisesta Pohjanmaalla (Gaia 2023). Selvityksen perusteella Laihian Ravionevan alue soveltuisi monenlaisien laitosten, kuten mm. katoditehtaan rakentamiseen. Ravionevan alue sijoittuu Isonkyläntien varteen Pöpelikön teollisuusalueen yhteyteen.

Vaasan kaupunkiseudun rakennemalli, aurinkomalli 2040

Vaasan kaupunkiseudulle (Isokyrö, Korsnäs, Laihia, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri) on laadittu pitkän tähtäimen maankäytön suunnitelma, Vaasan kaupunkiseudun rakennemalli 2040 (luonnos 5.5.2014). Rakennemallityön tärkeimpänä tavoitteena ja tuloksena on löytää yhteinen näkemys Vaasan kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen pitkän tähtäyksen päälinjoista. Visiona on yhdyskuntarakenteen kestävä ja energiatehokasta kehitystä, energiainnovaatioita sekä alueen vetovoimaisuutta edistävä ja paikallisidentiteettiä vahvistava rakennemalli vuoteen 2040. Alierakenteen osalta tavoitteena on tiivistää kuntien maankäyttöön liittyvää yhteistyötä ja luoda Vaasan seudulle optimaalinen, kuntarajoista riippumaton aluerakenne, jolla vahvistetaan Vaasan kaupunkiseudun asemaa ja kilpailukykyä. Luonteeltaan rakennemalli on kuntien yhteinen maankäyttöstrategia ja sen tarkoituksena on ohjata kuntien tulevaa maankäytön suunnittelua yleispiirteisesti. Rakennemallia on tarkoitettu käyttämään maakunta- ja yleiskaavoituksen lähtökohtana, perusteluna ja arvioinnin kriteerinä.

Rakennemallissa Laihia on määritelty paikalliskeskukseksi, jonka väestöpohja olisi yli 7500 asukasta ja sen tulisi omata monipuoliset keskustaajaman palvelut. Asukasmäärätavoitteeksi on asetettu 3500 uutta asukasta vuoteen 2040 mennessä. Laihia sijoittuu rakennemallin mukaiselle elinkeinojen kehittämisen kasvukäytävälle sekä logistiikkaväylälle. Esille on nostettu myös Laihian jokilaakson arvokkaana vaalittava kulttuuriympäristö. Rakennemallin kautta tavoitellaan kestävä kehityksen mukaista kuntatalouden kannalta suotuisaa kaupunkiseudun rakennetta.

3.3 Tavoitteet osayleiskaavan valmisteluvaiheessa

3.3.1 Kunnanhallituksen tavoitteet 28.11.2022

Kunnanhallitus päätti 28.11.2022 jakaa suunnittelualueen kahteen osaan siten, että ensin laaditaan osayleiskaava keskustaajaman eteläpuoliselle alueelle. Samalla kunnanhallitus päätti tavoitteista eteläosan osayleiskaavalle. Tavoitteet koostettuna alla;

Tavoitteena on laatia Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavojen kokonaisvaltainen ajantasaistaminen ja oikeusvaikutteinen yleiskaava maankäytön kehittämisen ohjaamiseen. Samalla pyritään helpottamaan asemakaavaprosessia.

Tavoitteena on luoda edellytykset asumiselle ja loma-asumiselle, elinkeinojen harjoittamiselle ja virkistykseksi samalla säilyttäen luonnon, kulttuuriympäristön ja -maiseman arvot.

Tavoitteena on edistää alueen vetovoimaisuutta mahdollistamalla monipuolisia ja laadukkaita tontteja asumiseen ja elinkeinoille.

Sutikan ja Jokisalontien varren sorakuoppien ranta-alueilla tavoitteena on laatia osayleiskaava ohjaamaan rantarakentamisen rakennuslupien myöntämistä MRL 72 §:n mukaisesti. Muilla alueilla tavoitteena on laatia kaava ohjaamaan suoraan rakennuslupien myöntämistä maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n mukaisesti.

3.3.2 Rakennemalli

Alustavien tavoitteiden pohjalta on laadittu rakennemallitarkastelu, joka on esitetty liitteessä 10. Rakennemallissa on tutkittu maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä voimassa olevan yleiskaavan päälinjausten pohjalta. Kunnanhallitus on käsitellyt rakennemallia tavoitteiden yhteydessä 28.11.2022.

Liite 10. Rakennemallitarkastelu

3.3.3 Kunnan strategiat ja sektoritavoitteet

Kuntastrategia 2023–2026

Kunnanvaltuuston 3.10.2022 hyväksymässä kuntastrategiassa 2023–2026 esitellään Laihian arvot, joita ovat yhteisöllisyys, turvallisuus ja vastuullisuus. Visiona on olla maailman nuukin pitäjä ja Laihia olisi vihreä ja turvallinen koti elämiseen ja yrittämiseen. Strategialla pyritään edistämään positiivista kuntakuvaa, kehittämään saavutettavuutta, panostamaan lapsiperheisiin ja nuoriin, vahvistamaan yritysmuotoisyyttä, rakentamaan osaavat, rohkeat ja innovatiiviset toimintatavat sekä ylläpitämään tasapainoista taloutta.

Tavoitteisiin on määritelty mm. asukas-, perhe- ja yrittäjäystävällisyys, kulttuurin ja vapaa-ajan kehittäminen, kunnan kaava-alueiden julkikuvan ja joukkoliikenteen parantaminen, tietoliikenneyhteyksien kehittäminen, asukasluvun kasvu, viihtyisät asuinalueet, harrastusmahdollisuuksien lisääminen ja nykyisten ylläpito, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkuva kehittäminen, liike- ja yritystilojen sekä yritystonttien lisääminen, työpaikkaomavaraisuuden kasvu sekä yhteistyö kuntakonsernin, kuntalaisten ja sidosryhmien sekä alueen eri toimijoiden kesken.

Markkinointistrategia

Laihian kunnan markkinointistrategia 2022–2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.11.2022. Strategian tavoitteena on lisätä kunnan tunnettuutta, kehittää yritysmuotoisyyttä sekä kohentaa positiivista mielikuvaa kunnasta. Strategialla tavoitellaan kunnan kasvua elinvoimamittareilla mitattuna, tärkeimpänä asukasmäärän kasvu. Strategiassa korostetaan positiivista imagoa, laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluita, rohkeaa toimintaa, vireää elinkeinoelämää ja kolmannen sektorin toimintaa. Strategialla tavoitellaan erityisesti nuoria perheitä myös muut ikäryhmät huomioiden, lisäksi tavoitellaan kasvua ympärilleen luovia elinvoimaisia yrityksiä.

Elinkeinostrategia 2023–2026

Kunnanvaltuuston 19.6.2023 hyväksymän elinkeinostrategian 2023–2026 elinkeinopolitiikan pääperiaatteet kuntastrategian pohjalta ovat: kuva yrittäjäystävällisestä kunnasta, saavutettavuuden kehittäminen, liike- ja yritystilojen sekä yritystonttien lisääminen, yritysten määrän lisääminen, työpaikkaomavaraisuuden kasvu ja yrittäjäbarometrituloksen paraneminen. Strategian mukaan kunta huolehtii aktiivisesti yrittäjien tarvitsemista logistiikka- ja tietoliikenneyhteyksistä sekä ympäristöhuollon tarpeista. Kaavoituksessa tulee ottaa pitkäjänteisesti huomioon elinkeinoelämän tarpeet (sekä yksityiset että kunnan tontit). Kunta pyrkii aktiivisesti hankkimaan elinkeinoelämän tarpeisiin soveltuvia maa-alueita.

Asukastavoitteet

Laihian väestökehitys ja ennusteet, ks. kohta 2.7.1.

Maapoliittiset tavoitteet

Maapoliittiset ohjeet, KV 27.4.2020

Yleiset tavoitteet:

- Maapoliitiikan tehtävänä on edistää yleiskaavojen mukaisen yhdyskuntarakenteen kehitystä.
- Kunta kehittää yhdyskuntarakennetta eri kriteerien mukaan edulliseen suuntaan hankkimalla maata oikeasta paikasta oikeaan aikaan.
- Onnistuneella maapoliitiikalla edistetään kunnan talouden tasapainottamista.
- Onnistuneella maapoliitiikalla kunta pitää yllä riittävää asuntorakentamisen ja yritystoiminnan sekä palvelujen tarvitsemää tonttitarjontaa.
- Kunta eheyttää pirstoutunutta yhdyskuntarakennetta maapoliittisin keinoin.
- Kunta varmistaa, että kaavoitetut tontit sekä rakennettu kunnallistekniikka ja katuverkosto tulevat ajallaan käyttöön.
- Kunta pitää tonttien hinnat kohtuullisella tasolla.

Tavoitteet haja-asutusalueella:

- ohjata rakentamista osayleiskaavoilla siten, että se on yhdyskuntarakenteen ja ympäristön kannalta hallittua, eikä rajoita maa- ja metsätalouden harjoittamista. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa osoitetaan, mille alueille ja millä edellytyksillä järjestetään keskitetty jätevesihuolto kunnan toimesta.
- haja-alueet säilyvät asuttuina ja elinvoimaisina. Haja-asutusta tuetaan yhtenä asumisen vaihtoehtona mm. pitämällä yllä tonttipörssiä, josta rakentajat saavat tietoa tarjolla olevista vaihtoehdoista. Haja-alueiden tiestön kunnossapitoa tuetaan resurssien mukaan.

Tavoitteet taajama-alueella:

- laajentaa asemakaava-alueita hyväksytyn osayleiskaavan mukaisille alueille siten, että kaavat ovat lainvoimaisia vähintään kaksi vuotta aikaisemmin tonttien luovutusta ja kunnallistekniset suunnitelmat ja verkostot ovat valmiina ennen tonttien luovuttamista rakentajille. Tavoitteena on, että taajamasta muodostuu houkutteleva asuinpaikka, jossa asuinympäristöt ovat viihtyisiä ja hoidettuja. Tonttitarjonnan tulee olla monipuolista ja sen tulee tyydyttää kysyntää ja vastata erilaisten asuntorakentamisten tarpeita. Alueiden osayleiskaavat ja asemakaavat tulee pitää ajan tasalla. Yksityisten omistamat rakentamattomat tontit tulee saada rakentamisen piiriin.

Vesihuollon kehittämistavoitteet

Laihian kunnan vesihuoltosuunnitelma ja toiminta-alueet tullaan päivittämään lähivuosina.

Palvelutavoitteet

Hyvinvoinnin vuosiraportti 2024, Laihian kunta 22.4.2024

Vuoden 2024 hyvinvoinnin vuosiraporttia on käsitelty kunnan HYTE-työryhmässä 8.4.2025 ja kunnan johtoryhmässä 22.4.2025. Raportin mukaan kunnan visiossa kuntaa kuvataan vehreäksi ja turvallisesti paikaksi elää ja yrittää. Vuoden 2024 hyvinvointiraporttiin on koottu tietoja kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen sekä elinoloihin liittyen. Tarkoituksena on tukea kunnan päätöksentekoa, ohjata suunnittelua ja toimintaa sekä kohdentaa resursseja niin, että kaikki laihialaiset voivat elää hyvää ja turvallista arkea. Kunta panostaakin laajasti väestönkasvun myönteisen kehityksen kasvuun, muun muassa tarjoamalla kattavia tonttiratkaisuja uusille asukkailla, tuottamalla kattavat varhaiskasvatuksen ja sivistystoimen palvelut sekä toimimaan yritysmuotoisesti. Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden ylläpitäminen on osa kunnan strategiaa.

Kuntalaisten elämänlaatuun, turvallisuuteen ja hyvinvointiin on teknisten palvelujen tavoitteilla ja ratkaisuilla merkittävä rooli. Erityisesti teiden kunto, kevyen liikenteen väyläverkosto, vapaa-ajan harrastuspaikat sekä rakennusten terveellisyys ovat asioita, joilla voidaan tukea kuntalaisten hyvinvointia. Laihialla on kevyen liikenteen väyliä noin 3 metriä per asukas. Luku on määrällisesti hieman enemmän kuin muualla hyvinvointialueella ja koko maassa. Laihia on harvaan asuttua maaseutualuetta, jossa julkista liikennettä on tarjolla vähän, joten muun muassa kevyen liikenteen verkostoa tulee pyrkiä kehittämään aktiivisesti. Kattavat kevyenliikenteen väylät kannustavat kuntalaisia myös liikkumaan. Laihian kunta on pinta-alaltaan laaja, joten etäisyydet kouluverkkoon ja palveluihin voivat olla paikoin pitkiä. Alle 2 kilometrin etäisyydellä alakoulusta asuu noin 47 % alakouluikäisistä, koko maassa on noin 83 %. Myös palvelujen saatavuudessa Laihia eroaa muun maan vertailussa selvästi, yli 75-vuotiaista laihialaisista noin 21 % asuu alle 500 metrin päässä päivittäistavarakaupasta, kun koko maassa palvelut tavoittaa noin 53 % asukkaista.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2023–2026

Kunnanvaltuuston 19.6.2023 hyväksymän Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2023–2026 mukaan *"lasten ja nuorten palvelut käsittävät kunnan sivistystoimen varhaiskasvatus- ja sivistyspalvelut, hyvinvointipalvelut sekä teknisen toimen ulkoilualueet, väylät, leikkipuistot ja kiinteistöt. Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueena aloittaneen Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää alueen terveyden- ja sosiaalihuollon palvelut. Hyvinvointialueen lähipalveluita ovat neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä osin oppilashuollon palvelut. Kunnan ohella seurakuntien, eri järjestöjen ja kolmannen sektorin toimijoilla sekä Vaasa-opistossa on runsaasti lapsille ja nuorille suunnattua vapaa-ajan toimintaa".*

Suunnitelmassa todetaan, että *"kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on myös kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle: 1)*

järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja". Suunnitelmassa todetaan myös, että "Laihialla on monipuoliset ulko- ja sisäliikuntapaikat sekä luontoreitit retkeilyyn ja luontoliikuntaan ja matalankynnyksen palveluita kehitetään vastaamaan lasten, nuorten ja perheiden tarpeita".

Hyvinvointisuunnitelman mukaan laki kuntien kulttuuritoiminnasta velvoittaa kuntia edistämään kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, lisäksi kuntien tulisi vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin. Hyvinvointisuunnitelman yhtenä tavoitteena mainitaan myös mm. opiskeluhuollon osalta koulun ja opiskeluympäristön hyvinvoinnin, terveellisuuden ja turvallisuuden, esteettömyyden, yhteisöllisen toiminnan sekä kodin ja koulun yhteistyön edistäminen.

3.3.4 Ohjausryhmän neuvottelut tavoitevaiheessa

Osayleiskaavan tavoitteita on käsitelty Laihian kunnanhallituksen (9.9.2019 § 195) asettaman ohjausryhmän toimesta. Ohjausryhmään ovat kuuluneet kunnanjohtaja, tekninen johtaja, maanmittausinsinööri, teknisen lautakunnan edustaja ja kunnanhallituksen edustajat (2). Ohjausryhmän kokoonpano on pysynyt samana myös valtuustokauden vaihtumisen jälkeen, kunnanjohtaja on vaihtunut vuonna 2024. Ohjausryhmä on kokoontunut 28.11.2019, 11.5.2021, 11.4.2022, 3.4.2023, 4.4.2024, 30.5.2024 ja 2.6.2025.

3.3.5 Osayleiskaavan suunnittelutavoitteet Laihian keskustan eteläpuolisella suunnittelualueen osalla

Osayleiskaavan suunnittelutavoitteet on muodostettu edellä mainittujen säädösten, ylätason tavoitteiden, suunnitelmien, selvitysten, strategioiden, sektoritavoitteiden ja asukaskyselyn sekä ohjausryhmän kokousten pohjalta.

Tavoitteena on laatia Valtateiden vaikutusalueen ja Jokikylän osayleiskaavojen kokonaisvaltainen ajantasaistaminen ja oikeusvaikutteinen yleiskaava maankäytön kehittämisen ohjaamiseen. Samalla pyritään helpottamaan asemakaavaprosessia. Tavoitteena on luoda edellytykset asumiselle ja loma-asumiselle, elinkeinojen harjoittamiselle ja virkistykselle samalla säilyttäen luonnon, kulttuuriympäristön ja -maiseman arvot. Tavoitteena on edistää alueen vetovoimaisuutta mahdollistamalla monipuolisia ja laadukkaita tontteja asumiseen ja elinkeinoille.

Sutikan ja Jokisalon tien varren sorakuoppien ranta-alueilla tavoitteena on laatia osayleiskaava ohjaamaan rantarakentamisen rakentamislupien myöntämistä AKL 72 §:n mukaisesti. Muilla alueilla tavoitteena on laatia kaava ohjaamaan suoraan rakentamislupien myöntämistä alueidenkäyttölain 44 §:n mukaisesti.

Yleiskaava pyritään tekemään mahdollistavana ja otetaan huomioon nykyisessä yleiskaavassa osoitetut maankäyttövaraukset, jotka pyritään pääsääntöisesti säilyttämään. Yleiskaavassa huomioidaan kuitenkin edellisen kaavoituksen jälkeen valmistuneet selvitykset ja suunnitelmat sekä muutokset mm. kulttuuri- ja luonnonympäristön, alueen olosuhteiden, rakennetun tilanteen sekä kaavoitusta ohjaavien säädösten osalta.

Osayleiskaava sovitetaan yhteen siihen rajautuvaan Laihian Kirkonseudun osayleiskaavaan. Osayleiskaavan alustavana tavoitevuotena on vuosi 2040.

Asuminen

- Osoitetaan kaavaan nykyisen yleiskaavan rakennuspaikat, joille rakentamislupa voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella. Kyläasutuksen tiivistämis- ja täydennysalueille osoitetaan lisäksi mitoituspäätösten mukaiset uudet rakennuspaikat. Tutkitaan kyläalueille sopivaa mitoitustarkastelua. Isonkylän ja Jakkulan alueilla tutkitaan mahdollisuudet laajentaa kyläasutusta myös asemakaavoittamalla.
- Asutuksen osoittamisessa huomioidaan sijoittuminen viemärin toiminta-alueelle.

Loma-asuminen

- Selvitetään ja osoitetaan Sutikan ja Jokisalon ranta-alueille rakennuspaikat, joille rakentamislupa voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella. Ranta-alueelta laaditaan rantarakentamisen mitoitustarkastelu maanomistajien tasapuolisuusperiaatteen huomioimiseksi.

- Ranta-alueiden mitoituksessa huomioidaan alueidenkäyttölain loma-asutusta koskevien sisäl-
tövaatimusten mukaisesti maiseman, luonnon ja virkistykset tarpeet sekä riittävän rakenta-
mattoman ranta-alueen varaaminen.

Elinkeinot

- Mahdollisuudet elinkeinojen kehittämiseen turvataan varaamalla riittävästi alueita palvelu-,
yritys- ja tuotantotoimintaa varten. Selvitetään mahdollisuudet laajentaa nykyisiä teollisuus-
alueita (Miettylä, Pöpelikkö, Jukaja) sekä uusien teollisuusalueiden sijoittamista raskaan teol-
lisuuden tarpeisiin. Maa- ja metsätalouden toiminta turvataan riittävillä ja mahdollisimman
yhtenäisillä aluevarauksilla.
- Huomioidaan nykyisen yleiskaavan jälkeen tapahtuneet muutokset kotieläintilojen osalta. Ko-
tieläintalouden toiminta turvataan riittävillä aluevarauksilla ja suojavyöhykkeillä. Myös koti-
eläintalouden suuryksikköjen laajentumiseen varaudutaan.
- Selvitetään maatalousrakennusten rakentamislupien ohjausmahdollisuus suoraan yleiskaavan
perusteella.

Energiahuolto

- Huomioidaan valtakunnallisen sähkönsiirron nykyiset ja suunnitellut reitit.
- Tarkastellaan energiantuotannon mahdollisuuksia Pöpelikön alueella.

Ilmastonmuutokseen varautuminen

- Varaudutaan tulviin rakentamisen sijoituksessa.
- Hulevesien hallinnan tarpeet selvitetään ja huomioidaan suunnittelussa.

3.3.6 Liikenteen kehittämistavoitteet

Valtakunnallisen tieverkon kehittämistavoitteet

Suunnittelussa huomioidaan sijainti valtatie 3 (Vaasa–Tampere) vaikutusalueella. Tavoitteena on varautua TEN-T-verkon palvelutasoon (nopeustaso 100 km/h, pistekohtaisesti 80 km/h, rajoit-
tettu liittymämäärä, nopeustason mukainen tiegeometria, kevyen liikenteen erottelu, hyvä liiken-
neturvallisuus) ja valtatie 3 kehittäminen nykyisessä tiekäytävässä. Lisäksi varaudutaan selvit-
tämään tarvetta ottaa huomioon valtatie 3 kuulumisen pääteiden runkoverkkoon tulevaisuu-
dessa. Tämä nostaa palvelutasovaatimukset korkeammalle. Liittymäjärjestelyjen tarpeet sekä ke-
vyen liikenteen erottelutarpeet, joiden yhteiskäyttöä voidaan tutkia.

Liikennejärjestelyt

Maankäytön ja liikenteen tavoitteiden yhteensovittaminen. Pyritään hyödyntämään nykyisiä ver-
kkoja.

Selvitetään nykyisten teollisuusalueiden laajentumismahdollisuudet ja liikenteelliset tarpeet. Sel-
vitetään ja varaudutaan Pöpelikön teollisuusalueen liikennejärjestelyiden kehittämistarpeisiin. Li-
säksi selvitetään uusien teollisuusalueiden liittäminen valtatiehen 3 sekä otetaan huomioon HCT-
ajoneuvot ja erikoiskuljetukset.

Asutusrakenteen suhdetta tutkitaan liikennejärjestelyihin liittyen ja samalla arvioidaan nykyisten
liikennejärjestelyiden riittävyyttä.

3.3.7 Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöarvojen huomioiminen

Tavoitteena on selvittää arvokkaat ympäristökohteet ja ottaa ne huomioon suunnittelun lähtökoh-
tina. Työssä huomioidaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät kohteet
ja alueet sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön elinvoimaisuuden säilyminen.

3.3.8 Matkailu

Tunnistetaan matkailun kannalta merkitykselliset ja potentiaaliset alueet ja kohteet ja mahdollis-
tetaan niiden kehittäminen. Suunnittelualue on hyvien reittien varrella ja kulttuuriympäristö poh-
jalaistaloineen on erityispiirre tälle alueelle.

3.3.9 Ympäristön viihtyisyys

Virkistys

Tunnistetaan virkistuksen kannalta tärkeät alueet, kohteet ja reitit ja mahdollistetaan niiden kehittäminen vapaa-ajan toimintoihin. Parannetaan yhteyksiä mm. Kivi- ja Levalammen luontoreiteille.

Melu ja tärinä

Asuinympäristön viihtyisyys huomioidaan selvittämällä liikennemelun ja ampumaradan melun vaikutusalueet ja suojautumisen tarpeet. Huomioidaan myös tieliikenteen mahdolliset tärinähaitat.

Kotieläintilat

Asuinympäristön viihtyisyys turvataan selvittämällä ja osoittamalla nykyisten ja kehitettävien eläintilojen suojavyöhykkeet ja sijoittamalla uudet eläintilojen suuryksiköiden alueet riittävän etäälle asutuksesta.

Teollisuus

Teollisuusalueiden ja asumiseen osoitettavien alueiden väliin osoitetaan riittävät suojavyöhykkeet.

Sutikan alueen erityistavoitteet

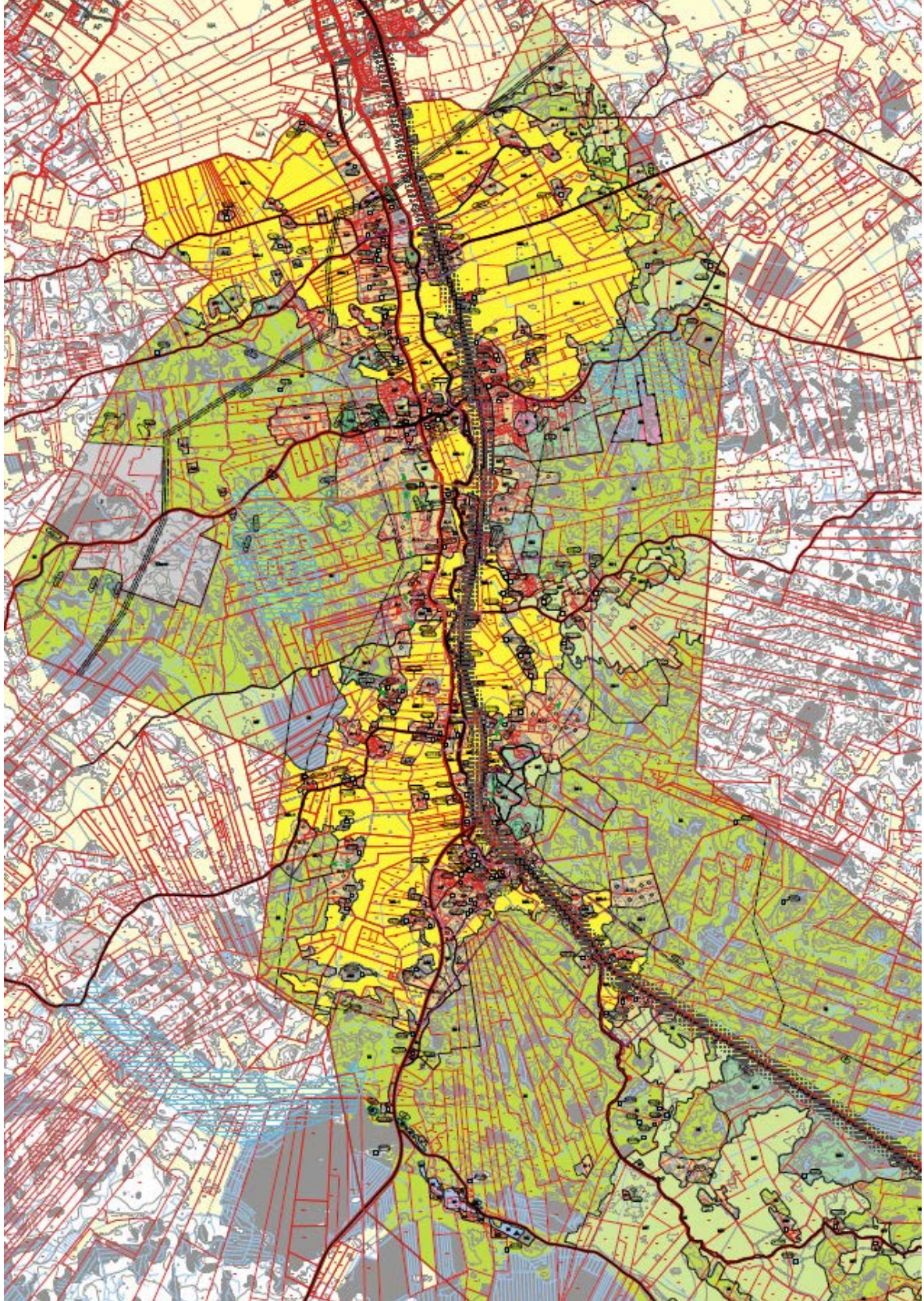
Sutikan alueen eteläosaa kehitetään loma-asumisen, matkailun ja yleisen virkistuksen lähtökohdista, toiminnot sovitetaan yhteen soranoton kanssa. Alueella selvitetään mahdollisuudet yhdistää pieniä lammikoita isommaksi vesistökokonaisuudeksi virkistysarvojen kehittämiseksi.

Sutikan alueen pohjoisosassa maankäytön suunnittelun lähtökohtana on maa-ainesten ottotoiminnan jatkaminen ympäristön kannalta kestäväällä tavalla sekä maankäytön yhteensovittaminen alueen lähistöön kehitteillä olevan tuulivoimatuotannon kanssa.

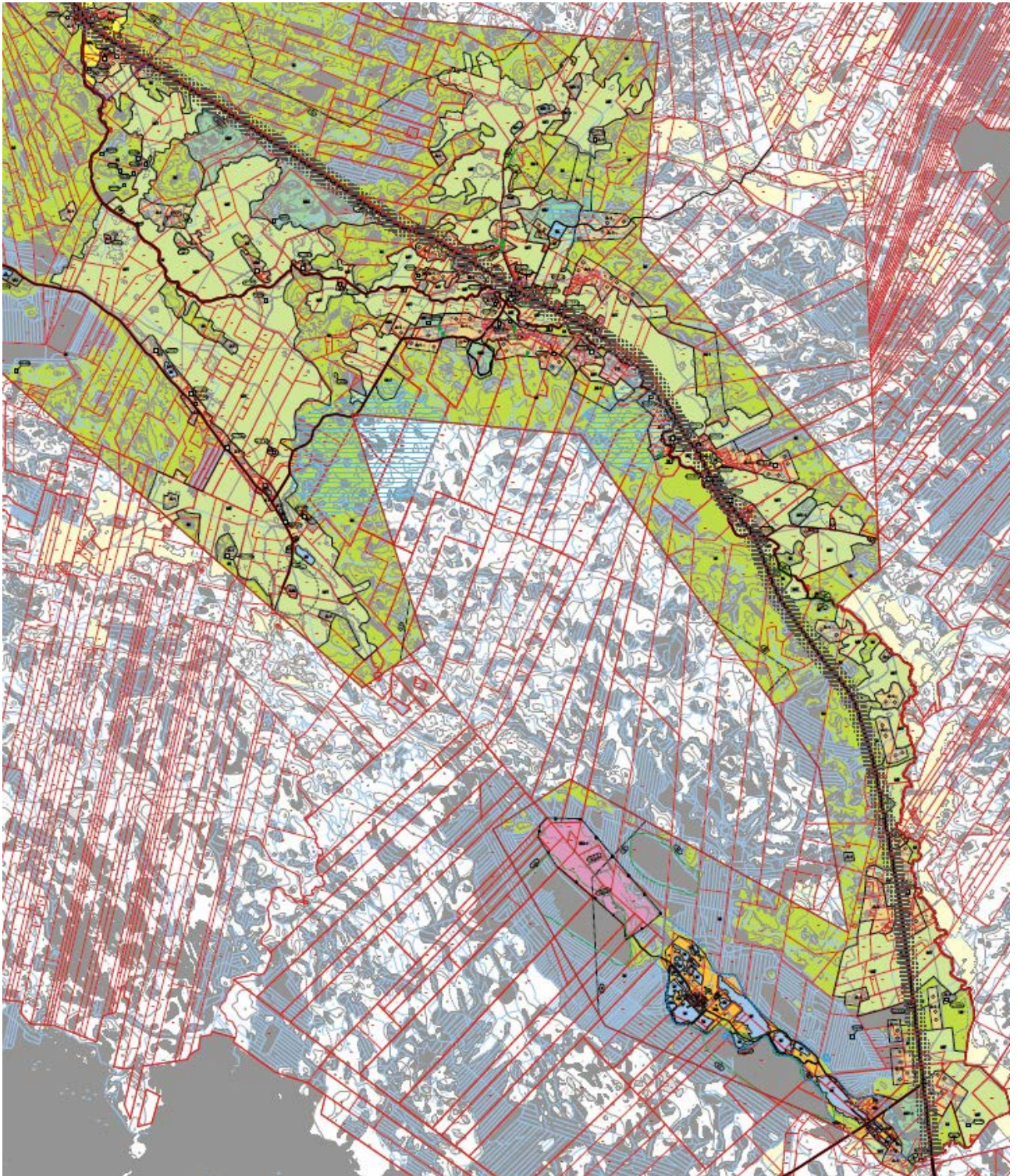
4. OSAYLEISKAVALUONNOS

4.1 Luonnoksen periaatteet

Osayleiskaavaluonnos 20.3.2026 perustuu alueelta laadittuun rakennemalliin, selvityksiin ja asukaskyselyyn, esitettyihin tavoitteisiin, käytyihin neuvotteluihin sekä lähtötietoihin.

Kuva 27. Ote kaavaluonnoksesta 23.3.2026, kartta 1, pohjoisosa.

Kuva 28. Ote kaavaluonnoksesta 23.3.2026, kartta 2, eteläosa.

4.1.1 Asuminen

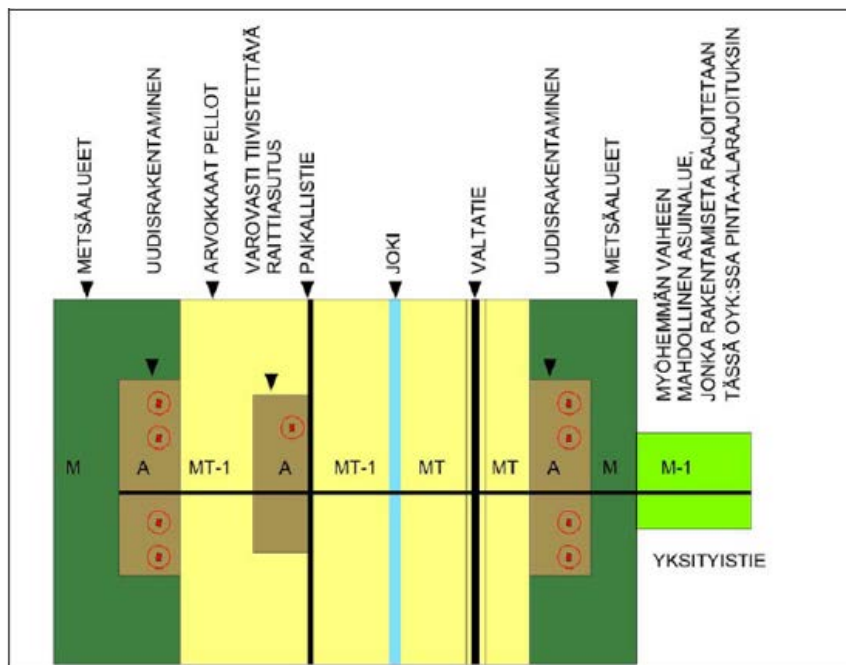
Asuinalueet on osoitettu pitkälti voimassa olevan osayleiskaavan pohjalta. Tämän lisäksi on kyläasutuksen laajentumiseen esitetty asemakaavoitettavaksi täydennysalueita Isoonkylään ja Jakokulaan AP-merkinnällä sekä uusia pientaloalueita lähinnä Kylänpään alueelle. Lisäksi kyläasutuksen laajentumisalueita on osoitettu jonkin verran myös Jokikylään voimassa olevan osayleiskaavan perusteella. Jokisaloon on osoitettu kyläasutusta sekä nykyisiä maaseutumaisen asumisen alueita.

Alla olevassa taulukossa 5 on esitetty voimassa olevan osayleiskaavan jälkeen eri alueille toteutuneet rakennuspaikat sekä niiden pohjalta muodostettu uusi mitoitus, jossa periaatteena on ollut, että mahdollistettavien uusien rakennuspaikkojen määrän tulisi olla kaksinkertainen 20 vuoden

aikana toteutuneeseen määrään nähden. Mitoitusperiaatteet pohjautuvat voimassa olevan yleiskaavan periaatteeseen osoittaa uudet suoraan yleiskaavalla mahdollistettavat rakennuspaikat alueille, joissa se on luonnon- ja maisema-arvot huomioon ottaen mahdollista (kuva 29).

Taulukko 5. Voimassa olevan osayleiskaavan jälkeen toteutuneet rakennuspaikat sekä niiden pohjalta muodostettu uusi mitoitus.

Jakkula	Kylänpää	Jokikylä	Yht.
9 rp rakennettu	9 rp rakennettu	1 rp rakennettu	25 rp rakennettu
Lisäksi rakennettu: 4 M-alueelle 4 M-1-alueelle 1 MT-1-alueelle 2 muualle A-alueelle 3 ak-alueelle	Lisäksi rakennettu: 1 M-alueelle 1 MU-alueelle 3 MT-1-alueelle 2 muualle A-alueelle	Lisäksi rakennettu: 1 M-alueelle	Lisäksi rakennettu: 10 M-alueelle 7 M-1-alueelle 5 MU-alueelle 7 MT-1-alueelle 5 muualle A-alueelle
Lisäksi Suorttilan ympäristössä rakennettu 1 M-1-alueelle ja 2 M-alueelle = 3	Yht: 7 + 9 rp = 16	Yht: 1 + 1 rp = 2	Yhteensä: 25 + 37 rp = 62 rp
Yht: 17 + 9 rp = 26	MITOITUS 2026: - 32 uutta rakennuspaikkaa maisemallisesti ja luonnonympäristön kannalta soveltuvilla paikoilla antamaan vaihtoehtoja rakentamiseen	Taulukosta puuttuvat: Kasinkylään osoitetut 6 rp ja Jokiperän 16 rp. Jokiperässä kauppa otettu asuinkäyttöön (MT-alueella) = 1	
Mitoitus 2026: - 52 uutta rakennuspaikkaa, joista pääosa asemakaavoitettaville alueille		MITOITUS 2026: rakennuspaikkojen määrä ja paikat pidetään pääosin v. 2006 yleiskaavan mukaisina	

Kuva 29. Keskeiset maisemalliset suunnitteluperiaatteet voimassa olevan osayleiskaavan perusteella.

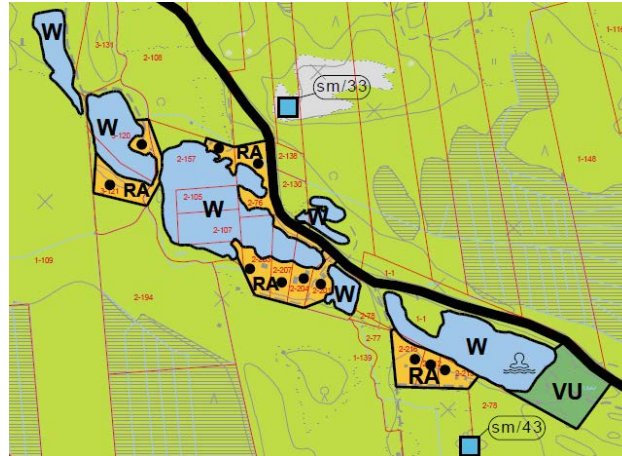
4.1.2 Loma-asuminen

Jokisalon alueelle on osoitettu nykyiset 11 loma-asunnon rakennuspaikkaa. Sutikan alueella on rantavyöhykkeelle osoitettu nykyiset 31 loma-asuntojen rakennuspaikkaa sekä 13 uutta loma-

asunnon rakennuspaikkaa. Alla olevaan taulukkoon on merkitty Jokisalons alueelle nykyisin sijoittuvat loma-asuntojen rakennuspaikat.

Taulukko 6. Kiinteistöt, joille Jokisalons alueen rakennuspaikat sijoittuvat sekä ote kaavaluonnos-kartasta.

399-408-2-157
399-408-2-201
399-408-2-203
399-408-2-204
399-408-2-207
399-408-2-212
399-408-2-213
399-408-2-216
399-408-2-76
399-408-3-120
399-408-3-121

Rantarakentamisen mitoitus Sutikan alueella

Sutikan alueen vesistöt ovat muodostuneet ihmistoiminnan seurauksena (maa-ainesten otto). Vesistöjen ääreen on muodostunut loma-asutusta ja myös lisärakentamiseen on kysyntää. Keinote-koista vesistöä koskevat samat vesilain ja alueidenkäyttölain säännökset kuin luonnollisia vesistöjä. Ranta-alueen rakentamisen ohjaamisen tueksi Sutikan alueelle on laadittu rantarakentami-sen mitoitustarkastelu. Alueen rantavyöhykkeen rakentamisen kokonaismitoitus ja mitoituskoste on esitetty liitteessä 11.

Mitoitustarkastelussa emätiloina (kantatila) käsitellään peruskartalla 1.1.1970 esitettyä kiinteis-töjakoa, jolloin maa-ainesten ottaminen ei alueella ollut vielä käynnistynyt eikä loma-asutusta ollut muodostunut. Rantarakentamisen mitoitus perustuu kiinteistön pinta-alaan rantavyöhyk-keellä ja rakentamisolosuhteisiin. Tavoitteellisenä mitoitustiheytenä on käytetty mitoitussarvoa 1 rakennuspaikka/4 ha (sisältäen kiinteistön maa- ja vesialueet). Mitoituksessa on otettu huomioon alueen virkistys- ja luontoarvot. Sutikan alueella periaatteena on osoittaa rantarakentaminen ny-kytilanteen mukaisesti lampien rannoille hyvin saavutettaville paikoille Sutikantien puolelle, jossa on jo olemassa hyvät tieyhteydet lampien rannoille ja myös rakennettavuus on parempaa kuin Sutikan alueen reunoilla, jossa on avosoita. Kiinteistöjen jäljellä oleva maa-alueen määrä vaikut-taa myös rakennusoikeuksiin. Rakennuspaikkaa ei voida osoittaa, jos jäljellä ei ole riittävästi maa- aluetta tai kulkuyhteys ei ole järjestettävissä. Alueella on selvityksissä todettu luonnonsuojelulailla suojellun viitasammakon esiintymiä sekä potentiaalisia viitasammakkoalueita, jotka tulee kaavoit- tuksessa ottaa huomioon. Alueen vesistöt koostuvat erikokoisista erilisistä lammikoista, joiden syvyys, vedenlaatu ja kuormituksen sietokyky vaihtelevat. Lammet sijaitsevat kokonaan yksityi- sillä alueilla ja niiden kunnossapitovastuu on maa- ja vesialueen omistajilla.

Sutikan alueen mitoitustavoitteiden muodostamisen tueksi on laadittu yleispiirteinen tarkastelu alueen ekologisesta kestävästä loma-asumisen ja virkistyskäytön lisäämisen kannalta. Tarkas- telun tavoitteena oli muodostaa käsitys, mitä vaikutuksia maa-ainesten ottamisen loppumisella ja loma-asutuksen ja virkistyskäytön lisäämisellä on alueen ekologiseen tilaan, kuinka paljon loma- asutusta mitoitustarkastelun eri osa-alueille voidaan osoittaa ja mitä keinoja on ekologisen kes- tokyvyn parantamiseksi. Tarkastelussa on hyödynnetty mm. alueelle 2018 tehtyä luontoarvojen kartoitusta, valuma-aluekarttoja (SYKE) sekä veden laadusta saatavilla olevia tietoja.

Liite 11. Rantarakentamisen mitoitusselvitys, Sutikan alue – ei julkinen

4.2 Valmisteluvaiheen nähtävilläolo

Tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, osayleiskaavaluonnos ja kaavan valmisteluai- neisto pidettiin nähtävillä ____.-____.-____. välisen ajan.

4.3 Mitoitus

4.3.1 Asuminen

Osayleiskaavassa on osoitettu olemassa olevia ja uusia asemakaavoitettavia pientaloalueita yhteensä noin 220 ha Isonkylän ja Jakkulan kyläalueelle sekä osittain Kylänpään täydennysrakentamiseen.

4.3.2 Työpaikat

Uusia asemakaavoitettavaksi tarkoitettuja teollisuusalueita on osayleiskaavassa varattu yhteensä noin 150 ha, joista suurin osa on osoitettu länsiosaan Isonkyläntien molemmin puolin. Osayleiskaavassa osoitettujen maa- ja metsätalousalueiden lisäksi on osoitettu maaseutumaisen asumisen alueita sekä kyläalueita, joille saa sijoittaa pienimuotoisia palvelu- ja työtiloja. Osa teollisuusalueista toimii pitkän tähtäimen varauksina.

4.3.3 Palvelut

Osayleiskaavassa on osoitettu kyläkeskustatoiminnoille ja palveluille varattuja alueita yhteensä noin 11 ha, jotka sijoittuvat Isonkylän/Jakkulan ja Kylänpään alueelle.

4.4 Alueiden käyttö osayleiskaavassa

4.4.1 Asuminen

Tulvaveden vaikutuksesta vaurioituvat rakenteet tulee sijoittaa alimman rakentamiskorkeuden yläpuolelle. Jokivarsilla alin rakentamiskorkeus määritellään tapauskohtaisesti asemakaavoituksen yhteydessä ja asemakaava-alueen ulkopuolella rakentamislupamenettelyn yhteydessä.

Uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee huomioida rakentamista rajoittavat suojavyöhykkeet, kuten välimatka eläinsuojiin sekä valtatie varren melualue.

A-1

Alueelle sijoittuvat maaseutumaisen asumisen alueet sekä niihin liittyvät laajennusalueet on osoitettu merkinnällä A-1. Alueelle saa sijoittaa asumista, maatilojen talouskeskuksia (ei laajamittaisia kotieläintiloja) sekä pienimuotoisia palvelu- ja työtiloja. Uuden rakennuspaikan tulee olla vähintään 2000 m². A-1-alueille, joille täydennysrakentamista on mahdollista osoittaa luonnon- ja maisema- ym. arvojen perusteella, on merkitty alueen uusien rakennuspaikkojen mitoitusarvo sulkuihin. Alueidenkäyttölain 44 §:n mukaan rakentamisluvan erityiset edellytykset olemassa olevaa asutusta täydentävän, enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen tai maatalouden harjoittamisen kannalta tarpeellisen rakennuksen osalta on katsottu selvitetyn tässä osayleiskaavassa siltä osin, kun uusien rakennuspaikkojen kokonaismäärä ei ylitä sallittua mitoitusarvoa.

Täydennettävälle alueelle on lisäksi osoitettu maastossa tutkitut mahdolliset rakennuspaikat, jotka voidaan alueen kokonaismitoituksen sallimissa rajoissa toteuttaa suoraan tämän osayleiskaavan perusteella. Kokonaismäärän ylittävältä osin merkintä toimii ohjeellisena sijoittamisluvan, poikkeamismenettelyn sekä tarkemman maankäytön ohjauksen perusteena.

AP

Isonkylän, Jakkulan ja Kylänpään alueille on osoitettu olemassa olevat, nykyisen asemakaavan mukaan toteutuvat ja asemakaavoitettaviksi tarkoitetut uudet pientalovaltaiset asuntoalueet merkinnällä AP.

AP/s

Isonkylän länsiosaan osoitettu merkinnällä AP/s olemassa oleva tai nykyisen asemakaavan mukaan toteutuva asuntoalue, jossa ympäristö säilytetään. Alueelle sijoittuu liito-oravan liikkumisreittejä.

AT

Jokikylän kyläasutus sekä siihen liittyvät laajenemisalueet on osoitettu kyläasutuksen täydennysrakentamisalueeksi (AT). Alueelle saa sijoittaa asumista sekä pienimuotoisia palvelu- ja työtiloja.

AM

Alueelle sijoittuvat olemassa olevat eläintilat on osoitettu maatilojen talouskeskuksina merkinnällä AM. Suunnittelualueelle sijoittuvien maatilojen talouskeskusten ympärille on merkitty eläintilan ohjeellinen suojavyöhyke.

4.4.2 Loma-asuminen

RA

Merkinnällä on osoitettu Jokisalon ja Sutikan alueella nykyisin sijaitsevia loma-asuntoalueita. Rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden enintään 1½-kerroksisen loma-asunnon, erillisen saunarakennuksen sekä muita talousrakennuksia. Muun kuin saunarakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 20 metriä. Saunarakennuksen, jonka kerrosala on enintään 30 k-m², saa rakentaa 10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Uuden rakennuspaikan tulee olla vähintään 2000 m². Sutikan alueelle on merkitty lisäksi uusia ohjeellisia loma-asuntojen rakennuspaikkoja rantavyöhykkeeltä laaditun rantamittotusselvityksen pohjalta.

4.4.3 Keskustatoiminnot

C-1

Jakkulan kyläkeskuksen alueelle on osoitettu asemakaavalla toteutettuja tai toteutuvia keskustatoimintojen alueita merkinnällä C-1. Alueelle saa sijoittaa kyläkeskustaan soveltuvaa asumista sekä hallinto-, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloja. Alueidenkäyttölain 71a §:n mukaisen vähittäiskaupan suuryksikön sijoittaminen alueelle on kielletty. Asuin- ja toimistotilat tulee sijoittaa valtatiealue melualue huomioiden.

4.4.4 Palvelut

P

Jakkulan nuorisoseurantalonsa ja pesäpallokentän alue sekä Ylipään nuorisoseurantalonsa alue Kylän päässä on kaavassa osoitettu palvelujen ja hallinnon alueiksi (P).

PY

Olemassa olevia julkisten palvelujen ja hallinnon alueita on osoitettu koulujen alueille.

4.4.5 Työ ja tuotanto

T

Asemakaavoitettavaksi teollisuus- ja varastoalueeksi (T) on osoitettu uusi teollisuusalue Isonkyläntien pohjoispuolelle Pöpelikön teollisuusalueelle.

T/kem

Suunnittelualueen länsiosaan Pöpelikön teollisuusalueelle Isonkyläntien eteläpuolelle on osoitettu nykyinen teollisuus- ja varastoalue sekä siihen liittyvä laajennusalue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

TY

Asutuksen lähellä sijaitsevat nykyiset teollisuusalueet on osoitettu asemakaavoitettaviksi tai asemakaavan mukaan toteutuviksi teollisuusalueiksi, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alueet sijoittuvat Miettylään Laihian Maltaan alueelle sekä Jokikylään Jukajan Sahan alueelle.

4.4.6 Liikennealueet

LH

Jakkulassa sijaitseva nykyinen huoltoasema on merkitty huoltoasema-alueena LH.

4.4.7 Virkistys

Osayleiskaavassa on osoitettu ohjeellisella merkinnällä olemassa olevat ja uudet pääulkoilureitit sekä jalankulku- ja pyöräilyreitistö.

V

Asemakaavoitettujen ja asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen teollisuus- ja asuntoalueiden lähiympäristöön on osoitettu lähivirkistysalueita merkinnällä V.

V/s

Isonkylän asemakaava-alueen länsiosaan sijoittuva lähivirkistysalue on osoitettu merkinnällä V/s, jonka mukaan ympäristö säilytetään.

VU

Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta on osoitettu Säivänkankaan uimarannan alueelle.

4.4.8 Erityisalueet

E

Jakkulan alueelle on osoitettu vesiosuuskunnan alue merkinnällä E.

ET

Yhdyskuntateknisen huollon alueena on osoitettu Miettylän sähköaseman alue.

EO-1

Sutikankankaan pohjoispuolelle sijoittuva nykyinen maanottoalue on osoitettu merkinnällä EO-1.

EA

Jakkulaan sijoittuva ampumarata-alue on osoitettu merkinnällä EA.

EH

Jurvantien varteen sijoittuva vapaan hautausmaan alue on osoitettu hautausaluemerkinnällä EH.

4.4.9 Suojelualue

SL

Jokikylään sijoittuva ELY-keskuksen suojelutarkoituksiin ostama alue on osoitettu merkinnällä SL.

4.4.10 Maa- ja metsätalousalueet

Jokivarressa esiintyy luonnonarvoiltaan huomionarvoisia tulvaniittyjä. Vesistöjen, purojen ja las-kuojien varteen tulee jättää riittävän leveät viljelemättömät suojavyöhykkeet, joiden avulla pienennetään valumavesien haitallista vaikutusta vesien tilaan.

OHJE:

Metsäkeskuksen (2024) oppaassa Liito-orava talousmetsässä on annettu ohjeita liito-oravan huomioon ottamisesta metsätaloudessa (<https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/document/opas-liito-orava-talousmetsassa.pdf>).

M

Alueella sijaitsevat metsäalueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M).

M-1

Alueelle osoitettujen asuinalueiden yhteyteen sijoittuvat maa- ja metsätalousvaltaiset alueet on osoitettu merkinnällä M-1, jonka määräyksen mukaan alue on tarkoitettu väljän asumisen alueeksi. Merkinnällä on osoitettu kylärakenteesta erilliset alueet, joille tulee kohdistumaan rakentamispainetta yleiskaavan ohjevuoden jälkeen. Alueelle saa sijoittaa maa- ja metsätalouteen liittyvää täydennysrakentamista sekä enintään kaksiasuntoisia asuinrakennuksia. Uuden rakennuspaikan tulee olla vähintään 2000 m².

MT

Suunnittelualueelle sijoittuvat peltoalueet, jotka eivät sijoitu valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle tai valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön on osoitettu merkinnällä MT.

MA-1

Laihianjoen valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaisema-alueen (VAMA 2021) sekä valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) kannalta keskeisimmät ja avoimena säilytettävät pelto- ja jokiranta-alueet on osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi

peltoalueeksi (MA-1). Alueet tulisi säilyttää rakentamattomina. Alueelle saa sijoittaa perinteistä rakennustapaa noudattaen latoja ja vähäisessä määrin maatalouskeskuksen yhteyteen maataloutta palvelevia rakennuksia. Olemassa oleville rakennetuille rakennuspaikoille sallitaan rakennuspaikan nykyiseen käyttöön liittyvä lisärakentaminen. Aluetta ei saa metsittää. Rantalehdot tulee säilyttää, muilta osin rantavyöhykkeen kasvillisuutta tulisi hoitaa siten, että maiseman avoimuus säilyisi. Rakentamisen sopivuus kulttuuriympäristöön ja maisemaa tulee selvittää rakentamislupahakemuksessa.

ME

Jakkulan itäpuolelle on osoitettu kotieläintalouden suuryksikön alue merkinnällä ME, jota on vähäisesti laajennettu voimassa olevaan osayleiskaavaan verrattuna.

MU

Ylipään nuorisoseuran ja Kylänpään koulun väliselle alueelle nykyisin sijoittuva ulkoilureitistö sekä Jokikylään sijoittuvan valaistun kuntoradan alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueiden merkitys ulkoilun kannalta kasvaa asutuksen lisääntyessä. Alueilla olevat ulkoilureitit on osoitettu ohjeellisina ulkoilureitteinä.

MY-1

Suunnittelualueella sijaitsevat luonnonarvojen kannalta merkittävät alueet on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1).

4.4.11 Vesialueet

W

Sutikan ja Jokisalon alueiden suurimpien lampien lisäksi Laihianjoki on merkitty vesialueeksi (W) suunnittelualueen kohdalla.

4.5 Erityispiirteet, kulttuurimaisema ja suojelukohteet

4.5.1 Muinaismuistokohteet

vark/nro Valtakunnallisesti merkittävä muinaismuistokohde.

Valtakunnallisesti merkittävät muinaismuistokohteet ovat Muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä ja ne on esitetty osayleiskaavakartalla vark/nro-merkinnällä. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydyttävä museoviranomaisen lausunto. Kohdenumero viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.

sm/nro Muinaismuistokohde

Muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös esitetään osayleiskaavakartalla sm/nro-merkinnällä. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydyttävä museoviranomaisen lausunto. Kohdenumero viittaa selostuksessa olevaan luetteloon.

Sekä valtakunnallisesti merkittävien muinaismuistokohteiden että muinaismuistokohteiden tiedot on lueteltu kohdassa 2.6.2 Muinaismuistot. Tiedot perustuvat Muinaisjäännösrekisteriin. Kohteiden numerot viittaavat laadittuun muinaisjäännösinventointiin.

Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta tai maakuntamuseosta. Mikäli maankäytön toimenpiteet koskevat muinaismuistolain rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, on Museovirastolle varattava hyvissä ajoin etukäteen mahdollisuus lausunnon antamiseen. Lausunto on tarpeellinen, koska muinaisjäännösten löytöpaikat eivät ole helposti rajattavissa ja museoviranomaiselle tulee lain perusteella varata mahdollisuus tutkia löytö ympäristöineen ennen rakentamiseen ryhtymistä. Mikäli kyseessä on yleinen tai suurehko yksityinen työhanke, tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain nojalla hankkeen toteuttaja. Lähtökohtaisesti rakentaminen jo tunnetun muinaisjäännöksen kohdalla ei ole sallittua. Jos muinaisjäännös tuottaa merkitykseensä nähden kohtuutonta haittaa (muinaismuistolaki 11 §), Museovirasto voi myöntää luvan siihen kajoamiseen. Kajoamislupaa hakee maanomistaja tai muu toimija, jonka tarkoituksena on toteuttaa toimenpide, jolla voi olla vaikutusta kiinteään muinaisjäännökseen. Luvan hakijan vastuulla on selvittää, edellyttääkö kajoava toiminta muita viranomaislupia. Kajoamislupaa haetaan kirjallisesti

Museoviraston Lupa- ja kokoelmapalvelussa verkko-osoitteessa asiointi.museovirasto.fi. Hakemus on jätettävä hyvissä ajoin ennen suunniteltujen rakennustöiden aloittamisaikaa. Lisätietoja aiheesta löytyy Museoviraston internet-sivuilta.

4.5.2 Luonnonympäristö

luo Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue

Osayleiskaavoituksen yhteydessä laadittujen luontoselvitysten perusteella on osoitettu aluerajausmerkinnällä luo alueet, joilla on havaittu erityisiä luontoarvoja.

luo-1 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueella sijaitsee LSL 78 §:n perusteella suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittämien ja heikentäminen on kielletty.

Osayleiskaavoituksen yhteydessä laadittujen liito-oravaselvitysten perusteella on osoitettu aluerajausmerkinnällä luo-1 alueet, joilla on havaittu LSL 78 §:n perusteella suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueen puusto tulee säilyttää tai hoitaa sitä niin, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään. Ks. kohdasta 2.5.8 Luontoselvitykset.

luo-2 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueella sijaitsee LSL 78 §:n perusteella suojeltuja viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Osayleiskaavoituksen yhteydessä laaditun viitasammakoselvityksen perusteella on osoitettu aluerajausmerkinnällä luo-2 alueet, joilla on havaittu LSL 78 §:n perusteella suojeltuja viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueen luontoarvot tulee huomioida aluetta koskevissa suunnitelmissa ja toimenpiteissä.

pv Pohjavesialue.

Suunnittelualueelle sijoittuvat vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet on osoitettu merkinnällä pv. Määräyksen mukaan rakentamista ja muita toimenpiteitä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain 17 §:n pilaamiskielto (527/2014) ja Valtioneuvoston asetuksen 4a §:n päästökielto pohjaveteen (VNA 1308/2015). Alueella on kielletty kaikki pohjaveden laatua ja määrää heikentävät toimenpiteet.

4.5.3 Arvokkaat maisema-alueet

ma-1 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA 2021)

Osayleiskaava-alueelle sijoittuva Laihianjoen kulttuurimaisema on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena merkinnällä ma-1. Yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta tulee edistää alueen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa on otettava huomioon maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet, erityispiirteet ja ajallinen kerroksellisuus.

ma-2 Maisemallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi maakuntakaavassa merkitty Jokikylän asutus on osoitettu merkinnällä ma-2. Rajaus perustuu rakennusinventoinnin kyläkuvallisesti arvokkaiden alueiden rajauksiin, koska maakuntakaavassa Jokikylän asutus oli merkitty vain kohdemerkinnällä. Alueen ominaispiirteet sekä kulttuurihistorialliset ja rakennushistorialliset arvot tulee säilyttää.

4.5.4 Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaat ympäristöt

rky-1 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Osayleiskaava-alueelle sijoittuva Laihianjokivarren pohjalaistalojen valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön (RKY2009) alue on merkitty valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä (rky-1). Alueen ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset ja rakennushistorialliset arvot tulee säilyttää.

sk-1 Kyläkuvallisesti arvokas alue

Asemakaava-alueella sijaitseva paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, jonka alueella suojelun tarve ratkaistaan asemakaavassa. Alueiden (sk-1) rajaukset perustuvat rakennetun

kulttuuriympäristön inventointiin ja raporttiin vuodelta 2026. Alueen ominaispiirteet sekä kulttuurihistorialliset ja rakennushistorialliset arvot tulee säilyttää.

4.5.5 Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaat kohteet

srs/nro Rakennetun ympäristön kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön lain perusteella suojeltu kohde.

Kohteen suojelu perustuu lakiin rakennusperinnön suojelemisesta (489/2010). Kohdetta koskevat suojelumääräykset on annettu kohdetta koskevan lain mukaisessa suojelupäätöksessä. Kohteen historialliset ominaispiirteet tulee säilyttää suojelupäätöksen määräysten mukaisesti.

sr-1/nro Maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde.

Merkinnällä suojellaan Kylänpään koulu. Suojeltava rakennus Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemallisesti arvokas rakennus. Kohteita koskevat seuraavat määräykset:

- AKL 41.2 §:n nojalla määrätään, että rakennuksia ei saa purkaa.
- Pihapiiriä ja rakennusta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.
- Kohteen täydennysrakentaminen ja rakennusten korjaus ja muutostoimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa kohteen arvon säilyttävällä tavalla.

sr/nro Paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde. Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä.

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemallisesti arvokkaat rakennukset ja rakennusryhmät on merkitty osayleiskaavakartalle sr/nro-merkinnällä. Juokseva numerointi viittaa inventoinnin kohdenumerointiin. Rakennusinventointi on selostuksen liitteenä 6.

Sr-merkintä on kohdekohtainen ja se sisältää yleensä useita rakennuksia. Määräyksen tarkoitus on säilyttää kohteen merkityksen kannalta tärkeät rakennukset ja ohjata kohteessa tapahtuvaa korjaus- ja täydennysrakentamista siten, että kohteen luonne ja merkitys säilyvät. Kohteita koskevat seuraavat määräykset:

- AKL 41.2 §:n nojalla määrätään, että rakennuksia ei saa purkaa.
- Pihapiiriä ja rakennusta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.
- Kohteen täydennysrakentaminen ja rakennusten korjaus ja muutostoimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa kohteen arvon säilyttävällä tavalla.

s/nro Paikallisesti huomionarvoinen kulttuurihistoriallinen kohde. Säilytettävä rakennus tai rakennusryhmä.

Sellaiset rakennushistorialliset, historialliset tai maisemallisesti huomionarvoiset rakennukset ja rakennusryhmät, joilla ei ole suojelua edellyttäviä arvoja, mutta kuitenkin suositellaan säilytettävän alueella, on merkitty osayleiskaavakartalle s/nro merkinnällä. Kohteita koskevat seuraavat määräykset:

- Pihapiiriä ja pihapiirin rakennuksia koskevista toimenpiteistä on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.
- Kohteen täydennysrakentaminen ja rakennusten korjaus- ja muutostoimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa kohteen arvon säilyttävällä tavalla.

sil/nro Paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde. Suojeltava silta.

Alueelta inventointiin rakennusinventoinnin (liite 6) yhteydessä kolme kivisiltaa, jotka on merkitty osayleiskaavakartalle sil/nro-merkinnällä. Kohteita koskevat seuraavat määräykset:

- Kohteen historialliset, rakenteelliset ja arkkitehtoniset piirteet tulee säilyttää.
- Kohdetta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

4.6 Rakentamista rajoittavat tekijät

Valtatien varteen on osoitettu likimääräinen 55 dB ulkomeluvyöhyke melualuemerkintärasterilla. Asumiseen liittyvät ja melusta häiriintyvät ulko-oleskeluun tarkoitetut alueet on suojattava melulta.

sv-1 Suojavyöhyke

Osayleiskaavaluonnokseen on merkitty nykyisten 110 kV sähkölinjojen suojavyöhykkeet (sv-1).

4.7 Liikenne

Osayleiskaava pohjautuu pääosin nykyiseen tieverkkoon. Pöpelikön teollisuusalueelle on osoitettu uusi tieyhteys eritasoliittymän kera valtatieltä.

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiety tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulee ensisijaisesti tapahtua samasta liittymästä.

Jalankulku- ja pyöräliikenteen väyliä on osoitettu täydennettäväksi voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti Länsitien varressa keskustaajamasta Jurvantiehen saakka sekä valtatievarressa Jokikylään saakka. Kylänpään koulun pohjoispuolelle sekä Ylipään nuorisoseuran kohdalle Jurvantien liittymästä etelään päin on osoitettu uusi alikulkuyhteys valtatievarressa. Alikulkuyhteydet on osoitettu ohjeellisina.

4.8 Tekninen huolto

4.8.1 Vesihuolto

Vesijohtoverkosto kattaa pääosin suunnittelualueen rakennetun ympäristön. Uusien alueiden vesijohtot voidaan liittää jatkeeksi nykyiseen vesijohtoverkoston.

4.8.2 Jätevesihuolto

Rakennuspaikkojen vesi-, jätevesi- ja jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia viranomais määräyksiä ja järjestettävä huolto siten, ettei synny vesistön eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakentamislupahakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen.

Isonkylän ja Jakkulan alueet sekä osa Kylänpään alueesta on viemäriverkoston piirissä. Asutuksen jätevedet on johdettava viemäriverkoston, milloin se olosuhteiden mukaan on mahdollista. Muussa tapauksessa jätevedet on käsiteltävä kiinteistö- tai kiinteistöryhmäkohtaisesti suodattimissa tai pienpuhdistamossa. Elinkeinotoimintaan, kuten maatalouteen liittyvä jätevesien käsittely ratkaistaan ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

4.8.3 Hulevedet

Alueelta on laadittu yleiskaavaa varten hulevesiselvitys. Kaavamääräyksen mukaan alueen hulevesien hallinta toteutetaan kiinteistökohtaisesti toiminnan luonteen vaatimalla tavalla ja tarkkuudella. Tulvatilanteet ja -reitit tulee huomioida hulevesien hallinnassa. Hulevesien hallinnan suunnittelussa tulee huomioida myös sään ääri-ilmiöt.

4.8.4 Energiahuolto

Osayleiskaavaan on merkitty alueella kulkevat 110 kV sähkölinjat ja niiden johtoalueet on merkitty suojavyöhykealueiksi sv-1. Alempi verkosto ja muuntamot huomioidaan asemakaavoituksessa ja sijoittamisluvissa.

4.8.5 Jätehuolto

Alueella noudatetaan Laihian kunnan jätehuoltomääräyksiä.

4.9 Yhteenveto

Osayleiskaavan mukaiset alueet jakaantuvat maankäyttömuodoittain seuraavasti:

Alue:	Hehtaaria:
A-1, AP, AP/s, AT, AM	970 ha
C-1, P, PY	11 ha
T, TY, T/kem	174 ha
RA	47 ha
LH	1 ha
E, EO-1, EA, ET, EH	83 ha
SL, V, V/s, VU	102 ha
M, M-1, MT, MA-1, ME, MU, MY-1	8200 ha
W	86 ha
Yhteensä	9674 ha

5. YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

5.1 Menettely

Osayleiskaavaluonnoksen vaikutusten arvioinnin pohjana on käytetty laadittuja selvityksiä ja lähtötietoja sekä viranomaisten ja asiantuntijoiden kannanottoja.

Arvioitavia vaikutuksia ovat vaikutukset maisemaan, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä vaikutukset yhdyskunnan rakenteeseen ja toimintoihin, yhdyskuntatalouteen ja sosiaalisiin oloihin sekä liikenteeseen.

5.2 Vaikutukset luontoon

Osayleiskaavan vaikutuksia luontoarvoihin on arvioitu alueelta laadittujen luontoselvitysten perusteella.

5.2.1 Vaikutukset vesioloihin

Osayleiskaavaratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia vesistön tilaan Laihianjokivarressa, sillä jokivarteen ei ole osoitettu merkittävästi uutta asumista, kaavaluonnoksessa jokivarteen osoitetut asuntoalueet perustuvat voimassa olevan yleiskaavan ratkaisuun. Isonkylän alueella tiiviimmin rakennettavilla alueilla jokirannan läheisyyteen osoitettu uusi rakentaminen edellyttää asemakaavoitusta. Sutikan alueelle on osoitettu uusia rantarakennuspaikkoja nykyisen loma-asutuksen yhteyteen ympäristöarvot huomioon ottaen. Kaavassa on annettu määräyksiä rantarakentamisen osalta. Muualla kaavalla osoitettava lisärakentamisen määrä on alueen laajuuteen nähden vähäinen, eikä sillä ole merkittäviä vaikutuksia vesistöön.

Pellon ja vesistön väliin tulee jättää riittävän leveät viljelemättömät suojavyöhykkeet. Valumavesien mukana kulkeutuva hieno maa-aines sekä lannoite- ja torjunta-aineet estyvät näin kulkeutumasta vesistöön. Myös peltoalueiden valtaojien varsien suojakaistat ovat tarpeen. Lisäksi tulee huomioida kaavan luontoselvityksissä havaitut arvokkaat luontokohteet.

Alueelta laaditussa hulevesiselvityksen pohjalta on annettu kaavamääräyksiä. Hulevedet huomioidaan tarkemmin asemakaavoituksen ja rakentamislupien yhteydessä.

Pohjavesialueilla maankäyttö säilyy voimassa olevan kaavan mukaisena. Pohjavesialueille on annettu kaavamääräyksiä, joita tulee noudattaa kaikessa rakentamisessa.

5.2.2 Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Uudet asuinrakennuspaikat on sijoitettu pääosin peltojen reunoille nykyisten rakennuspaikkojen viereen. Rakennuspaikoilla ei ole huomionarvoista kasvillisuutta tai lailla suojeltuja luontotyyppejä. Kaavaratkaisu tukee peltoalueiden säilymistä viljelyksessä.

Kaava-alueen luonnon monimuotoisuuteen ja ekologisen tilaan liittyviä tarkasteluja (rekisterihaut, ilmakehän kuva- ja karttatarkastelut, kohdennetut maastoselvitykset, avoimen lähteen aineistot, kohdekorttien päivitykset) on tehty vuosien varrella useassa eri vaiheessa suunnittelun edetessä. Kaavaluonnokseen on olemassa olevien aineistojen pohjalta tarkasteltu voimassa olevassa kaavassa huomioituja kaavamerkintöjä. Kaavamerkintöjä on tarkastelun perusteella poistettu ja joi-tain myös tuotu lisää. Kaavaehdotusvaiheeseen tullaan päivittämään rekisteritiedot uhanalaisesta lajistosta sekä Luontodirektiivin liitteen IV a lajistosta ja olennaisilta osin kartoittamaan maankäytön muuttuessa. Myös perinnebiotoopit huomioidaan jatkossa uusimman tiedon mukaisesti. Maastoselvitykset tullaan tarpeellisin osin kohdistamaan suunnittelupainealueille kaavan olennaisten tarkoituksen mukaan. Kokonaisuudessaan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen tullaan päivittämään kaavaehdotusvaiheen mukaiseksi.

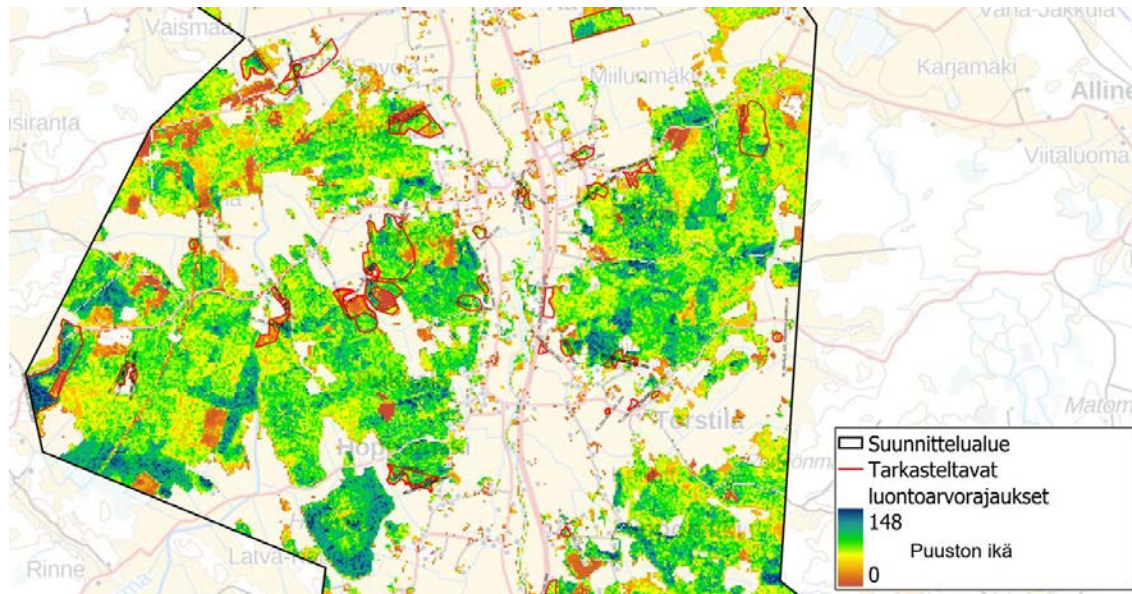
Suunnittelualueen länsiosan teollisuusalueelle on esitetty laajentumisalueita metsäalueille luontoarvot huomioiden, asemakaavoituksen yhteydessä tulee alueiden luonnonympäristö selvittää tarkemmin. Suunnittelualueella sijaitsevat luontoselvityksen yhteydessä määritellyt luonnonympäristöltään arvokkaat luontokohteet ja -alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle. Arvokkaiden luontokohteiden luontoarvot on huomioitu kaavamerkinnöillä (luo) tai ne on osoitettu maa- ja metsätalousalueena, jolla on ympäristöarvoja (MY-1).

Kaavan toteutumisen vaikutukset luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin kuten viitasammakkoon, liito-oravaan tai lepakoihin jäävät vähäisiksi. Liito-oravan elinpiirit ja ekologiset yhteydet on

huomioitu kaavamääräyksiin (luo-1/viheryhteystarve) ja jätetty rakentamisen ulkopuolelle. Rakentamiseen osoitetuilta alueilta ei ole kartoitettu lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. On selvää, että kaava-alueella esiintyy lepakkolajeja ja niiden lukuisia levähdyspaikkoja (raken-
nukset, halkokasat, puunkolot, kivikot, halkeamat) ei voida kaikkineen selvittää. Rakentamisalu-
eet sijoittuvat kuitenkin pääsääntöisesti arvokkaiden luontokohteiden ja siten ensisijaisten lisään-
tymispaikkojen ulkopuolelle. Sutikan alueelle osoitetut uudet rakennuspaikat ovat havaittujen vii-
tasammakoesiintymien ulkopuolella.

Osayleiskaavaratkaisun vaikutukset linnuston elinympäristöihin ovat lähinnä paikallisia. Alueella säilyy monipuolisesti erilaisia elinympäristöjä. On laajoja metsäalueita kauempana ihmistoimin-
nasta viihtyvälle lajistolle, viljelyalueita kulttuurisidonnaisten lajien elinympäristöiksi ja vesistöjä
ja ranta-alueita vesi- ja rantalinnustolle.

Kulttuurimaiseman arvojen säilyttämiseksi tulee rantavyöhykkeen kasvillisuutta hoitaa siten, että
maisema pidetään avoimena rantalehtojen säilyminen kuitenkin huomioon ottaen. Rantapusikoi-
den määrä vähenee kaavan toteutuessa, mikä osaltaan edistää kulttuurimaiseman arvoja.

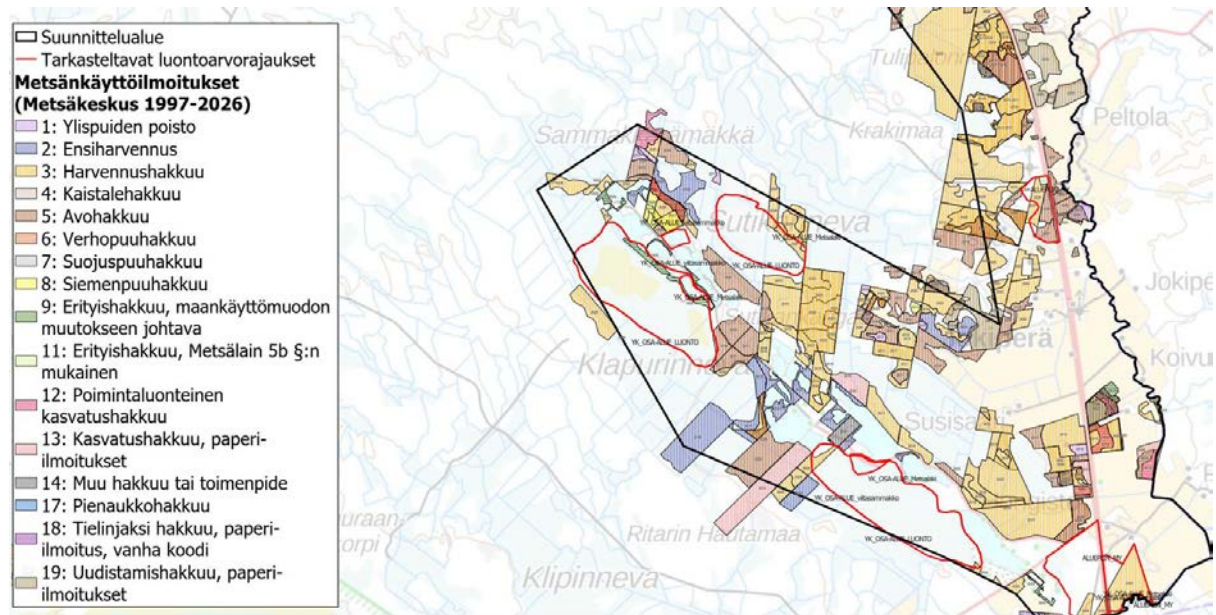
Kuva 30. Ote luontokohteiden ajantasaisuustarkastelusta. Kuvassa puustonikä ja arvioitavat luontokohteet.

Luontokohteiden luonnontilaa ja luontoselvitysten ajantasaisuutta tutkittiin paikkatietotarkaste-
luna Luonnonvarakeskuksen puuston ikä - ja Metsäkeskuksen metsänkäyttöilmoitusaineistojen
(2026) pohjalta (kuvat 30 ja 31). Analyysin perusteella tieto alueen luonnontilasta on kaavaluon-
nosvaiheen vaikutusarvioinnin pohjaksi riittävällä tavalla tiedossa. Analyysit on esitetty kaava-
selostuksen liitteinä 2 ja 3. Laadittujen selvitysten perusteella kaava-alue on suunniteltujen ja
tutkittujen rakentamisalueiden osalta luonnonolosuhteiltaan rakentamiseen soveltuvaa, luonnon
monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet sekä suojelunarvoiset kohteet huomioiden. Hanke
pirstoo metsäalueita, lähinnä talousmetsäluontoa. Varttuneet ja uudistusikäiset metsäalueet ovat
kaava-alueella monin paikoin uudistettu, joten pirstoutumisvaikutus ei merkittävästi eristä ole-
massa olevia vanhempia metsäalueita toisistaan. Rakentamisalueiden pirstoutumisvaikutus on
myös pinta-alallisesti vähäinen verrattuna yleisesti metsätaloustoimintaan. Pirstoutuminen ei koh-
distu arvokkaimpiin luontokohteisiin ja hankkeella ei siten arvioida olevan merkittävää vaikutusta
alueen monimuotoisuuteen. Pirstoutuminen ei merkittäväällä tavalla kohdistu tunnistettuihin eko-
logisiin yhteyksiin (mm. liito-orava). Arvokkaisiin kasvilajeihin kohdistuvia vaikutuksia ei esiinny.

Vaikutukset linnustoon arvioidaan alustavasti jäävän vähäisiksi, mikäli vaikutukset arvokkaisiin
luontokohteisiin jäävät vähäisiksi. Mikäli suunnittelupaine sijoittuu luonto- ja eläimistöarvojensa
puolesta tarkistettaviksi esitetyille ja rajatuille kohteille tai uhanalaisen ja harvalukuisen lintula-
jiston pesimäalueille, myös linnustoselvityksiä voidaan täydentää kaavaehdotusvaiheeseen. Sa-
malla myös vaikutusarviointia täydennetään.

Maakuntakaavassa esitetty Levanevan–Isonkyrön ekologinen yhteystarve on huomioitu yleiskaa-
valuonnoksessa. Yhteystarve sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jossa lajien

liikkumis- ja lisääntymisedellytykset on turvattu. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat luontokohteet, kuten Laihianjokivarsi on otettu huomioon yhteystarpeen alueella.

Kuva 31. Ote metsäkäyttöilmoituksista. Kuvassa arvioitavat luontokohteet.

5.3 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Kaava edistää kulttuuriympäristön säilymistä osoittamalla vanhaa rakennuskantaa suojeltavaksi ja vanhojen rakennusten purkamisen luvanvaraiseksi. Alueelta laadittu laaja rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi, jossa on monipuolisesti huomioitu paikallisesti arvokkaita kohteita. Kaavaan on osoitettu inventoinnin mukaisesti kyläkuvallisesti arvokkaita alueita (sk-nro), yksittäisiä paikallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia suojeltavia kohteita (sr/nro) sekä paikallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia säilytettäviä kohteita (s/nro). Näiden lisäksi on huomioitu myös paikallisesti merkittäviä suojeltavia siltoja (sil/nro). Inventoinnin rakennus- ja aluekohteiden arvottaminen laadittiin yhdessä alueellisen vastuumuseon kanssa. Lisäksi kaavassa on huomioitu maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde, Kylänpään koulu sekä kulttuuriympäristön lain perusteella suojellut kohteet.

Maisemallisesti arvokkaina alueina on osoitettu valtakunnallisesti arvokas Laihianjoen kulttuuri-maisema-alue (VAMA 2021) merkinnällä ma-1 sekä maakunnallisesti merkittävä Jokikylän asutus merkinnällä ma-2. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY2009), Laihianjokivarren pohjalaistalot on osoitettu merkinnällä rky-1.

Kaava ei muuta maiseman yleisilmettä. Rakentaminen on luonteeltaan pääosin kyläasutusta täydentävää ja laajat yhtenäiset peltoalueet pyritään säilyttämään ainoastaan viljelykäytössä. Voimassa olevaan kaavaan nähden huomioidaan myös valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Laihianjoen kulttuurimaisema-alue (VAMA 2021) ja sen mukaisesti laajempia avoimia viljelymaise-mia sekä jokivarren viljelymaise-mia on osoitettu maatalousalueen (MT) sijaan maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA-1). Merkinnän arvioidaan kuvastavan paremmin alueen maisemallisesti arvokasta luonnetta käyttötarkoitusta muuttamatta. Avoimien näkymien säilyminen pyritään turvaamaan jokirannan kasvillisuuden hoitoa koskevalla kaavamääräyksellä, jossa kuitenkin otetaan huomioon mm. rantalehtojen säilyminen.

Kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen säilyttämiseksi täydennysrakentaminen sijoitetaan pääosin nykyisen kylärakenteen yhteyteen.

Täydennysrakentamiselle asetetaan kaavamääräyksissä laatuvaatimuksia kulttuuriympäristön huomioimiseksi. Maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla ja rakennuskulttuuri-kohteissa ja -alueilla tapahtuvan rakentamisen sopivuus kulttuuriympäristöön ja maisemaan tulee selvittää rakentamislupahakemuksessa ja rakennuskulttuuri-kohteita koskevissa lupa-asioissa tulee pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto.

Kaava-alueella sijaitsevat muinaisjäännökset on osoitettu muinaisjäännöksen kohdemerkinnöillä ja ne tulee ottaa huomioon rakentamisessa sekä rakentamissuunnitelmissa. Kaavassa on huomioitu myös valtakunnallisesti merkittävät muinaismuistokohteet (vark/nro).

5.4 Vaikutukset pienilmastoon

Pienilmaston kannalta suotuisimmat rakentamisalueet sijoittuvat metsäselänteille ja peltoalueita rajaaville metsänreuna-alueille. Avoimille peltoalueille sijoittuvat rakennettavat alueet ovat pienilmaston suhteen epäedullisempia tuulisuuden ja maaston alavuuden vuoksi. Niiden asemakaavoituksessa tulisi huomioida erityisesti tuulilta suojautuminen. Vähäisemmän täydennysrakentamisen tulisi tukeutua nykyiseen rakennuskantaan tai olemassa oleviin metsäsaarekkeisiin.

5.5 Vaikutukset hiilijalanjälkeen ja ilmastonmuutoksen hillintään

Teollisuusalueelle on osoitettu laajennusalueita niin uusien tieyhteyksien kuin myös olemassa olevien tieverkoston yhteyteen hyvin saavutettavissa olevalle paikalle. Kaava mahdollistaa uuden, suoremman tieyhteyden teollisuusalueelta valtatielle, joka parantaa raskaan liikenteen saavutettavuutta. Valtatien varteen nykyisin Laihian keskustaajamasta Kylänpäähän saakka ulottuvan pyörätieväylän lisäksi on osoitettu uusia jalankulku- ja pyöräliikenteen yhteyksiä, jotka parantavat niin työpaikka- ja asiointiliikenteen mahdollisuuksia kuin virkistysreitiverkoston kehittämistäkin.

Tiiviillä kyläalueella osayleiskaavaratkaisu tukee ja mahdollistaa asiointimatkojen tekemisen kestävillä liikkumisen muodoilla, myös joukkoliikennettä ajatellen. Osayleiskaavassa osoitetut asumisen laajennusalueet sijoittuvat hyvin saavutettavissa oleville paikoille lähelle koulua.

Kaavan mahdollistaman rakentamisen myötä alueelta poistuu puustoa, mutta kokonaisuutena arvioiden alueella säilyy edelleen paljon puustoa ja metsää niin virkistysalueilla kuin maa- ja metsätalouteen osoitetuillakin alueilla. Kaavaratkaisun mahdollistama rakentaminen aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä ja hiilinielun muutoksia, joiden määriin vaikuttavat mm. poistettavan puuston määrä, rakennusten laajuudet ja käyttö, materiaalivalinnat ja energiaratkaisut sekä rakentamistapa ja -menetelmät. Suunnittelualueella toteutuvia vaikutuksia voidaan kompensoida mm. maa- lämmön sekä aurinkoenergian käytöllä sekä erilaisilla energiasäästäväillä ratkaisuilla.

Kaavassa on varauduttu sään ääri-ilmiöihin ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin antamalla määryksiä mm. hulevesien ja tulvien huomioon ottamisesta. Uusi rakentaminen on sijoitettu tulva- vaara-alueiden ulkopuolelle.

5.6 Vaikutukset yhdyskunnan rakenteeseen ja toimintoihin

5.6.1 Taajamarakenne

Kaavaratkaisu perustuu pääasiassa olemassa olevan taajama- ja kylärakenteen tiivistämiseen ja täydentämiseen sekä nykyisen liikenne- ja infraverkon hyödyntämiseen ja osittain täydentämiseen. Kaavassa osoitettu maankäyttö on luonteeltaan pääosin nykyrakennetta ja -toimintoja täydentävää. Isonkylän ja Jakkulan kyläalueen yhteyteen on esitetty sekä asemakaavoitettavia asuin- ja teollisuusalueita että maaseutumaisen asumisen täydennysalueita. Myös Kylänpään alueelle on esitetty täydennysalueita asutukselle. Lisäksi Jokikylään ja kunnan eteläosaan on esitetty maaseutumaisen asumisen täydennysalueita voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti. Pöpelikön teollisuusalueelta valtatielle osoitettava uusi tielinjaus ja siihen liittyvä eritasoliittymä alueelle parantavat yhdyskuntarakenteen toimivuutta ja saavutettavuutta. Pöpelikön teollisuusalueen uusi tielinjaus valtatielle mahdollistaa maankäytön kehittämisen niin teollisuusalueella kuin teollisuusalueen ja valtatie välisellä alueella laajemminkin. Kaavaratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen yhdyskuntarakenteeseen tai alueella harjoitettaviin toimintoihin.

5.6.2 Asuminen

Kaavassa on erikseen osoitettu pientaloalueiksi (AP, AP/s) asemakaavoitettavat alueet. Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu kyläkeskustatoimintojen alueita (C-1), voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti. Yksittäistä pientaloasutusta voidaan toteuttaa myös kaavassa osoitetuille maaseutumaisen asumisen alueille (A-1), kyläalueille (AT) ja maa- ja metsätalouteen (M-1) varatuille alueille.

5.6.3 Palvelut

Kaavan mahdollistama asumisen tiivistäminen ja täydentäminen Isonkylän, Jakkulan ja Kylänpään alueella edesauttaa palveluiden säilymistä ja kehittymistä.

5.6.4 Työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kaavassa osoitetut uudet teollisuusaluevaraukset mahdollistavat toteutuessaan työpaikkojen ja elinkeinotoiminnan lisääntymisen. Teollisuudelle on esitetty laajentumisalueita nykyisen Pöpelikön teollisuusalueen yhteyteen sekä Miettylään Laihian Maltaan ja Jokikylään Jukajan Sahan yhteyteen.

5.6.5 Maa- ja metsätalous

Yleiskaavassa on osoitettu rakentamisalueita pelto- ja metsäalueille. Muutoin yleiskaava ei vaikuta merkittävästi maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiin. Maatalouden toimintaedellytykset on pyritty turvaamaan ohjaamalla maatalousalueille suuntautuva haja-asuinrakentaminen keskitetysti olemassa olevien rakennuspaikkojen yhteyteen, jotta peltoalueet säilyisivät mahdollisimman yhtenäisinä.

5.7 Vaikutukset liikenteeseen

Merkittävimmät kaavaratkaisun vaikutukset liikenneverkkoon kohdistuvat Pöpelikön teollisuusalueelta valtatielle osoitettavan uuden tielinjauksen ja siihen liittyvän eritasoliittymän alueelle. Lisäksi uuden tielinjauksen myötä on tarpeen rakentaa uusi jokisilta. Tielinjauksen osalta on tutkittu useita vaihtoehtoja. Kaavaan valittu, Isonkylän ohittava uusi tielinjausvaihtoehto (D2) Pöpelikön teollisuusalueelta valtatielle voidaan rakentaa vaiheittain, jolloin ensivaiheessa tielinjaus voidaan liittää tasoliittymänä valtatiehen. Vasta kun teollisuustoimintojen aiheuttama liikenne Pöpelikön alueella lisääntyy, tulee tarpeen rakentaa eritasoliittymä valtatielle. Liikenteen lisääntyminen riippuu Pöpelikön alueen rakentumisesta ja alueelle sijoittuvasta teollisuudenalasta. On arvioitu, että eritasoliittymä tarvitaan, kun teollisuutta on rakentunut alueelle yli 75 ha. (Tämä vastaa noin 1200–2000 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä n. 450–600 ajon/vrk).

Pöpelikön teollisuusalueelle osoitettu uusi tielinjaus valtatieltä parantaa liikenneturvallisuutta Isonkylän kyläkeskustassa ja koulun ympäristössä, kun työmatka- ja raskas liikenne ohjataan käyttämään uutta yhteyttä teollisuusalueelle.

Yleiskaavaratkaisu perustuu liikenneselvitykseen, jossa tavoitteena on valtatiehen osalta runkotieverkon luokka II, minkä myötä on esitetty valtatiehen geometriaan ja liittymiin parantamistoimenpiteitä. Valtatiehen linjausta esitetään parannettavaksi mm. Torstilan, Kylänpään ja Jukajan kohdalla. Käyppälän kohdalla liittymä varustetaan väistötilalla, Jakkulassa ja Isokylässä liittymiä esitetään parannettavaksi asemakaavan mukaisesti, Torstilassa, Kylänpäässä ja Jokikylässä liittymät porrastetaan. Lisäksi runkotieverkon luokan II myötä yksityistieliittymiä ei saa olla enempää kuin 1,5 kpl/km, joten joitakin yksityistieliittymiä esitetään yhdistettäväksi ja liikennöintiä ohjattavaksi levennettävän pyörätien tai rakennettavan uuden rinnakkaistien kautta.

Jalankulku- ja pyöräliikenteelle osoitetut uudet reitit ja alikulkuyhteydet mm. Kylänpään kohdalla ovat tärkeitä erityisesti koululaisliikenteen kannalta.

5.8 Vaikutukset maankäyttöön

Merkittävät maankäyttövaikutukset toteutuvat välillisesti asemakaavoituksen kautta Isonkylän ja Jakkulan alueella, joihin on esitetty uusia teollisuus- sekä asuinalueita. Lisäksi Kylänpäähän on esitetty asutuksen tiivistämistä, joka toteutuu osittain myös yleiskaavassa mahdollistettujen suorien rakennuspaikkojen ja osittain rakentamislupien kautta, kuten muuallakin suunnittelualueella. Pöpelikön teollisuusalueen uusi tielinjaus valtatielle mahdollistaa maankäytön kehittämisen niin teollisuusalueella kuin teollisuusalueen ja valtatiehen välisellä alueella laajemminkin. Työpaikka- ja asuinalueet laajentuvat aikaisemmin maa- ja metsätaloustaloudessa olleille alueille. Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet pyritään säilyttämään avoimina.

5.9 Vaikutukset kaavoitukseen ja suunnitelmiin

Osayleiskaava noudattaa maakuntakaavan päälinjoja. Teollisuusalueen uuden tieyhteyden tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioida erityisesti päätien liikenteen sujuvuus ja liikenneturvallisuuden parantaminen. Osayleiskaavamerkinnoilla on pyritty ohjaamaan asemakaavoitusta siten, että asumisen ja palvelujen kehittäminen kyläkeskustassa on mahdollista yleiskaavan hyväksymisen jälkeen.

5.10 Vaikutukset terveellisyteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen

5.10.1 Tulvien huomiointi

Kerran 100 vuodessa toistuvien suurtulvien aiheuttamat riskit rakentamiselle on kaavassa huomioitu edellyttämällä tulvaveden vaikutuksesta vaurioituvien rakenteiden sijoittamista alimman rakentamiskorkeuden yläpuolelle. Lisäksi kaavamääräyksessä on edellytetty, että Laihianjokivarressa alin rakentamiskorkeus määritellään tapauskohtaisesti asemakaavoituksen yhteydessä ja asemakaava-alueen ulkopuolella rakentamislupamenettelyn yhteydessä. Alavimmat alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

5.10.2 Liikenneturvallisuus

Valtatien liikenneturvallisuus paranee, kun linjauksen geometriaa parannetaan, liittymiä porrastetaan ja yksityistieliittymiä vähennetään.

Pöpelikön teollisuusalueelle osoitettu uusi tielinjaus valtatieltä parantaa liikenneturvallisuutta Isonkylän kyläkeskustassa ja koulun ympäristössä, kun työmatka- ja raskas liikenne ohjataan käyttämään uutta yhteyttä teollisuusalueelle.

Jalankulku- ja pyöräliikenteelle osoitetut uudet reitit ja alikulkuyhteydet parantavat erityisesti koulumatkojen turvallisuutta.

5.10.3 Tiemelun huomiointi

Kaavassa ei ole osoitettu uusia asuinrakennuspaikkoja asuinrakentamisessa noudatettavan päivämeluohjearvon 55 dBA:n alueelle. Kaavaan on merkitty likimääräinen melualue valtatievarteen.

5.10.4 Vaikutukset virkistyskäyttömahdollisuuksiin

Kaava edistää virkistyskäytön kehittämistä, Säivänkankaan alueelle on osoitettu uimaranta, lisäksi on osoitettu nykyiset ulkoilureitit Kylänpäässä Ylipään nuorisoseuran vieressä sekä Jokikylän keskustassa. Ulkoilu- ja luontoreittien alueet on säilytetty pääosin maa- ja metsätalousalueena tai virkistysalueena. Ulkoilureitistöä on kehitetty kaavaluonnoksessa mm. Sutikan alueella. Kaavassa osoitetut Laihianjoen melontareitti sekä Säivänkankaan uimaranta edistävät myös vesistön virkistyskäyttömahdollisuuksia Laihianjoen lisäksi.

5.11 Vaikutukset yhdyskuntatalouteen

Kaavassa on osoitettu maapoliittiselta kannalta riittävästi vaihtoehtoisia rakentamisen laajentumisalueita. Väestöennusteiden valossa rakentamisen tarpeet ovat kuitenkin rajallisia ja maankäytön liiallista hajautumista tulee välttää.

Kaavassa osoitettu uusi rakentaminen on luonteeltaan lähinnä nykyistä kyläasutusta täydentävää. Isonkylään ja Jakkulaan on osoitettu uusia asemakaavoitettavia asuinalueita sekä kylärakennetta täydentävää uutta asutusta Länsitien varteen sekä Kylänpään koulun ympäristöön. Jokikylän kylärakennetta täydentävät asutuksen alueet on osoitettu pääosin voimassa olevan kaavan pohjalta. Kaavassa osoitettujen erillisten rakennuspaikkojen ja niille johtavien tieyhteyksien toteuttamiskustannukset kohdistuvat rakentajille. Isonkylän, Jakkulan ja Kylänpään alueet liittyvät välittömästi nykyisiin verkostoihin ilman merkittäviä kynnyskustannuksia.

5.12 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin

Yleiskaavaratkaisun sosiaalisia vaikutuksia on arvioitu maanomistajilta ja asukkailta mm. asukaskyselyssä saatujen kommenttien perusteella.

Osayleiskaavassa osoitetut monipuoliset rakentamisaluevaraukset mahdollistavat kysynnän mukaisen tonttitarjonnan ylläpitämisen asemakaavoituksella sekä osittain osayleiskaavan mahdollistamilla rakennuspaikoilla maaseutumaisen asumisen alueilla (A-1-alueilla). Isonkylän ja Jakkulan sekä Kylänpään alueen täydennysrakentamisella voidaan tukea nykyisten palveluiden hyödyntämistä tai toisaalta aiheuttaa tarpeita lisäpalveluiden rakentamiseen.

Asumisviihtyvyys on huomioitu kaavassa osoittamalla asuinalueita lähimmät teollisuusalueet alueiksi, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Asumisturvallisuuden ja omaisuuden turvaamiseksi on huomioitu kaavassa annetut alimmat rakentamiskorkeudet kerran 100 vuodessa esiintyvien tulvien varalta. Tulvaherkille alueille ei ole osayleiskaavassa sijoitettu uusia rakentamisalueita. Tulvakorkeus ja tulva-alueen laajuus on tutkittava tarkemmin asemakaavoituksen tai rakentamisluvan yhteydessä. Tulvakorkeutta voidaan myös tarkistaa, mikäli ilmastonmuutoksen perusteella annetaan uusia valtakunnallisia tai alueellisia määräyksiä tai ohjeita.

Jokisalon ja Sutikan alueella rantavyöhykkeen rakennusoikeuksien merkitseminen kaavaan selkeyttää rantavyöhykkeen rakentamismahdollisuuksia. Osayleiskaavassa Sutikan ranta-alueelle osoitettu uusi rakentaminen on luonteeltaan nykyistä rakennetta täydentävää, eikä sillä toteutessaan ole merkittäviä vaikutuksia alueen sosiaalisiin oloihin.

Yleiskaavassa yleiseen käyttöön osoitetut virkistysalueet edistävät yhteisöllisyyden muodostumista ja parantavat asutuksen asuinviihtyvyyttä ja elinympäristön laatua.

5.13 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioiminen

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (uudistetut tavoitteet voimaan 1.4.2018) ja edistää niiden toteutumista. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Toteutuminen hankkeessa:

- Alueelle osayleiskaavassa osoitettu täydennysrakentaminen tukeutuu suurelta osin olemassa olevaan rakenteeseen.
- Teollisuudelle on osoitettu laajennusalueita.
- Jalankulun ja pyöräilyn verkostoa on täydennetty tarvittavilta osin.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Toteutuminen hankkeessa:

- Kaavaratkaisu perustuu pääosin olemassa olevaan liikenneverkkoon. Isonkylän kyläkeskustan ja koulun ohittava uusi tieyhteys sekä valtatieliittymä parantaa tavara- ja henkilöliikenteen

sujuvuutta. Uuden valtatieliittymän suunnittelussa on huomioitu valtatieen suunnitteluperiaatteet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Toteutuminen hankkeessa:

- Tulvavaara-alueet on huomioitu antamalla rakentamiselle määräys alimmasta rakentamiskorkeudesta tulvien kannalta. Alaville alueille ei ole osoitettu asuinrakentamista. Kaavassa osoitetun asutuksen ja loma-asutuksen osalta on kaavassa selvitetty, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista.
- Meluhaitat on otettu huomioon, uutta rakentamista ei ole osoitettu liikennemelualueille.
- Suuronnettomuusvaara on otettu huomioon osoittamalla laajempi teollisuustoiminta sekä vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva teollisuus etäämmälle asutuksesta Pöpelikön teollisuusalueelle, jonne on osoitettu myös uusi tielinjaus, jolloin teollisuusalueen liikenne saadaan ohjattua pois Isonkylän kyläkeskustan ja koulun ympäristöstä.
- Jätevesihaittojen ehkäisy huomioidaan ympäristönsuojeluviranomaisen jätevesien käsittelystä antamien ohjeiden mukaisesti.
- Ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäiseminen on huomioitu jätevesien käsittelyä koskevissa kaavamääräyksissä sekä asuin- ja lomarakentamisen sijoituksessa.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Toteutuminen hankkeessa:

- Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriperintö (Laihianjokivarren pohjalaistalot RKY 2009), valtakunnallisesti arvokas Laihianjoen kulttuurimaisema-alue (VAMA 2021), Jokikylän asutuksen maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö sekä kyläkuvasesti arvokkaat alueet on otettu huomioon kaavan aluevarausmerkinnöissä ja määräyksissä
 - pellot säilytetään pääosin rakentamattomina ja viljelykäytössä
 - rakennuskulttuurikohteet huomioidaan suojelumerkinnällä
 - täydennysrakentamista ohjataan kulttuuriympäristön lähtökohdista
- Luonnonperintö on huomioitu osoittamalla luonnonympäristöltään arvokkaita alueita tai kohteita, jotka on jätetty rakentamisen ulkopuolelle.
- Virkistyskäyttöä edistetään osoittamalla alueita virkistyskäyttöön sekä melonta- ja ulkoilureitien avulla.
- Laajojen pelto- ja metsätalousalueiden yhtenäisyys on pyritty turvaamaan osoittamalla pääosa uudesta rakentamisesta olemassa olevien rakennuspaikkojen ja kyläalueiden yhteyteen sekä metsänreunalle.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Turvataan valtakunnallisen energihuollon kannalta merkittävien voimajohtojen linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Toteutuminen hankkeessa:

- Alueella olevat voimajohdot sekä sähköaseman alue on huomioitu kaavassa.

6. OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

6.1 Toteuttamisen vaiheittaisuus

Toteuttamisen vaiheittaisuuteen vaikuttavat suunniteltujen uusien tiejärjestelyjen toteuttamisai-kataulujen lisäksi kunnan maanhankinnan eteneminen sekä jätevesihuollon järjestämiseen liitty-vät investoinnit ja niiden toteutusjärjestys. Rakentamisalueiden käyttöönottamisessa tulee pyrkiä mahdollisimman monipuolisen tonttitarjonnan ylläpitämiseen. Rakentamista ei kuitenkaan tule suunnata liian monelle alueelle kerrallaan, etteivät alueet jäisi pitkäksi aikaa keskeneräisiksi ja kunnallistekniikan tonttikohtaiset investoinnit kasvaisi tarpeettomasti. Yksityisille alueille osoitet-tujen asemakaavoitettaviksi tarkoitettujen alueiden toteuttaminen edellyttää kunnan maanhan-kintaa tai maanomistajien kanssa tehtäviä maankäyttösopimuksia.

6.2 Jatkosuunnitelmat

Yleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena yleiskaavana, joka luo pohjan tarkemmalle kaavalliselle ja tekniselle suunnittelulle, tärkeimpänä asemakaavoitus. Keskeisimmät asumisen, palvelun ja työpaikkojen alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Kun kunta kaavoituspäätöksillään mää-rittelee minne, koska ja miten alueita suunnitellaan, kunta pitkälle ratkaisee sen, miten tarkoituk-senmukaisesti aluetta käytetään. Tämä tapahtuu yleis- ja asemakaavoja laatimalla sekä raken-nuslainsäädännön lupajärjestelmällä.

Yleiskaavan lisäksi rakentamista ohjaa alueella kunnan rakennusjärjestys. Kulttuurimaisemassa tapahtuvassa rakentamisessa yleiskaavan ja koko kunnan rakennusjärjestyksen ohjausvaikutus on niiden yleispiirteisyyden vuoksi paikoin riittämätön. Kulttuurimaiseman erityispiirteet huomioi-valla alueellisella rakennusjärjestyksellä tai rakennustapaohjeistolla voitaisiin ohjata yksityiskoh-taisemmin rakennuspaikan muodostamista ja rakentamisen laatua ja näin tukea yleiskaavan ta-voitteita. Myös rakennusjärjestyksen uudistamisessa on huomioitava, että yleiskaava ja raken-nusjärjestys toimivat rinnakkain rakentamisen ohjaamisen välineenä.

Alueelle on esitetty uusia liikennetarkoituksia, jotka tulee tutkia tarkempien tilavarausten ja kus-tannusten selvittämiseksi mm. Pöpelikön eritasoliittymän, valtatie linjausmuutosten, liittymien merkittävämpien parantamistoimenpiteiden sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen alikulkuratkaisu-jen osalta tiesuunnitelmissa. Tiesuunnitelman hyväksyminen edellyttää oikeusvaikutteista kaa-vaa.

Yksityisteiden liittymäjärjestelyistä voidaan laatia tiesuunnitelman sijaan yksityisten teiden liit-tymä- ja järjestelysuunnitelma.

Uusi liikenneyhteys valtatieltä 3 Pöpelikön teollisuusalueelle ei tule todennäköisesti toteutumaan maantienä. Mikäli liikenneyhteys toteutetaan katuna, kunnan on laadittava katua varten asema-kaava, ns. putkikaava. Mikäli asemakaavaa ei laadita, yhteys toteutuu yksityistienä.

6.3 Seuranta ja jälkiarviointi

Maankäytön suunnittelusta vastaavien kunnan elimien tulee seurata rakennustoiminnan kehitystä ja tarpeita. Mikäli rakentaminen alkaa kehittyä eri tavoin kuin on arvioitu tai rakentaminen vaatii merkittäviä poikkeamia osayleiskaavan ratkaisuihin, tulee ryhtyä toimiin kaavan saattamiseksi ajan tasalle.

Osayleiskaavan laatimiseksi kerättyjä perustietoja tulisi päivittää ja pitää ajan tasalla. Tietojen hankinta ja ajan tasalla pitäminen vähentää pitkällä tähtäimellä sitä työmäärää, joka tarvitaan eri suunnitelmien perustietojen hankkimiseksi.